

**BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET
FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ
FELÜLVIZSGÁLATA**

Jóváhagyta:

**Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata
Képviselő-testületének ... /2016. (I. 28.) számú határozata**

2015-2016.

Készítette:

Halmi András

Tartalom

Vezetői értékelés	3
I. Helyzetelemzés.....	4
1. Szabályozás, hatáskör.....	4
2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban.....	6
2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata	7
2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	7
2.3. Önkormányzat fenntartásában, alapításával működő szervezetek.....	8
2.4. Civil szervezetek, egyházak	10
2.5. Nemzetiségi Önkormányzatok.....	11
2.6. Köznevelési intézmények	11
3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése.....	14
3.1. A lakosságszám alakulása.....	14
3.2. A lakosság összetétele.....	15
3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai	18
4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése.....	21
4.1. Alapellátás.....	21
4.2. Szakosított ellátás – Időskorúak átmeneti otthona.....	45
4.3. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások.....	46
II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása	63
1. Alapelvek	63
2. Kijelölt feladatok teljesülése	63
3. SWOT analízis	66
III. Célok, fejlesztési javaslatok	68
1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén.....	68
2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2016. évre	70
2.1. Köznevelési intézmények	71
2.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	71
2.3. FESZGYI költöztetése	71
2.4. Feladatok a pénzügyi és természetbeni ellátások területén.....	71
2.5. Család/roma mentorok továbbfoglalkoztatása	71
2.6. Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése	71
2.7. „Idős kerekponton” kialakítása.....	71
2.8. Iskolai szociális munka	72
2.9. Idősek átmeneti gondozóháza/nappali ellátása	72

2.10.	Demens betegek nappali ellátása.....	72
2.11.	Gyermekek napközbeni ellátása.....	72
IV.	Mellékletek.....	73
1.	számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról.....	73
2.	számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása	79
3.	számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban.....	82
4.	számú melléklet – Ferencvárosban működő, és Ferencvárossal szorosan együttműködő egyházak:.....	83

Vezetői értékelés

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata (a továbbiakban: Ferencváros Önkormányzata) célkitűzése, hogy a kerület a továbbiakban is olyan szerves része legyen Budapestnek, amely polgárainak igyekszik egyenlően esélyt teremteni a boldoguláshoz, valamint infrastrukturális, környezetvédelmi és kulturális szempontból egyaránt megfelel az Európai Unió által a XXI. század modern világvárosaival szemben támasztott követelményeknek. Ehhez ama - Magyarország Alaptörvénye által is megfogalmazott – törekvésnek is teljesülnie kell, amely kimondja, hogy minden állampolgár számára meg kell teremteni a szociális biztonságot. Fenti cél megvalósítása érdekében egy hatékony szociális ellátórendszer működtetésére van szükség helyi szinten.

A Szolgáltatástervezési Konceptió 2015-2016. évi felülvizsgálata egy – a címben is – meghatározott időszakot vizsgál, így a javaslatok, célkitűzések rövidtávú intervallumban értelmezhetőek. Az elemzésben bemutatásra, majd értékelésre kerülnek a helyi társadalmi-demográfiai viszonyok, valamint azok tendenciális változása, amelyek alapját jelentik a szolgáltatástervezésnek. A társadalmi-demográfiai trendek közül kiemelendő, hogy Ferencvárosban csökken a munkanélküliség, illetve növekszik a lakónépesség, valamint a kiskorúak (3-5 évesek) száma. A szociális ellátórendszer tagjainak bemutatása során egy komplex képet kapunk arról, milyen összetett, több szereplős szervezeti rendszer képezi alapját a ferencvárosi szociális ellátórendszernek. A különböző szereplők között létrejött partneri, fenntartói kapcsolat a kölcsönös együttműködésen alapulva garanciát biztosít a szociális ellátórendszer fenntarthatóságának, azzal a feltétellel, hogy az eltérő területen¹ történő változások követésével struktúrája újra felülvizsgálatra kerül.

Jelen felülvizsgálat során bemutatásra kerülnek a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Ferencváros vonatkozásában. Ezek főszabály szerint két – a Ferencvárosi Önkormányzat által fenntartott – intézményen, a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézményen, valamint a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatóságán keresztül kerülnek ellátásra. A kötelező, önként vállalt, valamint szerződés útján ellátott feladatok külön-külön jelennek meg a felülvizsgálatban. A koncepció foglalkozik a kerületben működő szociális segélyezési rendszerrel, a finanszírozással, valamint az e területen az utóbbi években lejáró folyamatokkal.

A jelenlegi adatokat – meghatározott alapelvek alapján – vizsgálva, rendszerezve SWOT analízis segítségével pozicionálható a ferencvárosi szociális ellátórendszer, annak gyengeségein, erősségein keresztül bemutatva a lehetőségeket, veszélyeket a közeljövő vonatkozásában. Az ellátórendszer feltérképezését követően kerültek megállapításra azok a fejlesztési javaslatok, amelyek követése mentén növelhető a szociális ellátórendszer minősége, hatékonysága.

A koncepció törekszik a javaslatokat részletesen, jól értelmezhetően bemutatni, ellenben az operatív, végrehajtó feladatelemzés mélyreható vizsgálata nem képezi a felülvizsgálat tárgyát. A javaslatok, célok megvalósulása esetén a következő években tovább folytatódhat a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak vonatkozásában a minőség emelése. A színvonal növelése mellett meg kell próbálni felkutatni az ellátórendszer látókörén kívülre szorult társadalmi rétegeket. Az ő bevonásukkal, problémáinak kezelésével megvalósulhat a Magyarország Alaptörvényében fentebb már említett szociális biztonság.

¹ Jogszabályi, társadalmi-demográfiai változások.

I. Helyzetelemzés

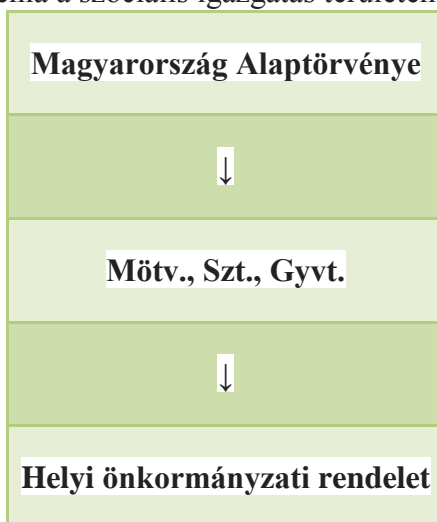
1. Szabályozás, hatáskör

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) XIX. cikke kimondja, hogy „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” Az Alaptörvény rögzíti továbbá, hogy Magyarország a szociális intézmények és intézkedések rendszerével kívánja megvalósítani a szociális biztonságot. A fenti célok megvalósulása, valamint a megfelelő jogszabályi keretrendszer biztosítása érdekében alkották meg a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.).

Fentiekkel összhangban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szabályozza azt, hogy az önkormányzatoknak milyen szerep jut a szociális biztonság megteremtése vonatkozásában. Az Mötv. 13 § (1) bekezdése kimondja, hogy sok egyéb feladat mellett a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, a sport, ifjúsági ügyek, valamint a nemzetiségi ügyek. Az Mötv. által az önkormányzatokhoz rendelt, valamint az Szt. és a Gyvt. által szabályozott feladatok maradéktalan megvalósítása érdekében az önkormányzatok – a jogszabályi hierarchiát szigorúan betartva – rendeleti úton látják el a település szociális igazgatását. Ferencváros Önkormányzata helyi rendeleti úton szabályozza a szociális területet két jogszabály:

- ❖ Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 24/2011. (IX. 26.) számú önkormányzati rendelete
- ❖ Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 8/2015. (XII. 17.) számú önkormányzati rendelete által.

Jogszabályi hierarchia a szociális igazgatás területén:

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

A fenti jogszabályok teremtik meg azt a törvényességi alapot, amely a ferencvárosi szolgáltatások elemzéséhez vezet. Az Szt. 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A települési szolgáltatástervezési koncepció célja a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása és a biztosított ellátási formák megszervezése.

A szolgáltatástervezési koncepció Szt. 92. § (4) bekezdése előírása szerint tartalmazza:

- ❖ a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- ❖ az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- ❖ a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- ❖ az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A kerületi önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a Fővárosi Önkormányzat által készített koncepcióhoz. A felülvizsgálat fontos célkitűzései között szükséges megjeleníteni az eltelt időszak jelentősebb kerületi történéseit a szociális ellátás területén, vagyis egy helyzetképet, helyzetelemzést adni a kerületben élő és a szociális ellátásokra rászoruló személyek részére nyújtott szolgáltatások jelenlegi helyzetéről, általános működési és szakmai feltételeiről, struktúrájáról, a működés során felmerülő problémákról. Azon további feladatok meghatározása indokolt, melyek - a helyi közösség szociális helyzetének javítására irányuló intézkedések megtétele érdekében - a társadalmi változásokra reagálni képes, korszerű ellátórendszer fejlesztésével kapcsolatosak.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatát az Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság megvitatta, véleményeztetésre került a szociális területen tevékenykedő intézményvezetőkkel, a nemzetiségi önkormányzatokkal, valamint a Ferencvárosi Szociálpolitikai Kerekasztal tagjaival.

A Ferencvárosi Szolgáltatástervezési Koncepciót a 127/2005. (III.29.) számú határozattal fogadta el Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete, a felülvizsgálatok a 2007. évben a 240/2007. (X. 03.) számú, a 2008. évben a 353/2008. (XI. 05.) számú, a 2010. évben a 338/2010. (XII. 01.) számú, valamint a 2013. évben a 303/2013. (XII. 12.) számú határozatokkal történtek.

2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban

Ferencváros lakosságának szociális biztonságát egy komplex ellátórendszer hivatott biztosítani, amely több szereplő hatékony együttműködésén keresztül valósulhat meg. Ez a fejezet ezt az ellátórendszert mutatja be.

Szociális ellátórendszer Ferencvárosban						
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata	Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	Intézmények	Ellátási szerződések, megállapodások (önkormányzati finanszírozás)	Civil szervezetek (nem önkormányzati finanszírozás)	Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	Ferencvárosi „deák” Közalapítvány

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015

Ferencváros Önkormányzata a szociális ellátórendszer vonatkozásában partneri, valamint fenntartói kapcsolatban áll az alábbi táblázatban jelölt, fent bemutatott szervezetekkel a szociális biztonság megteremtésének céljából. A szervezetek közötti kapcsolat többoldalú, egyszerre állnak kapcsolatban Ferencváros Önkormányzatával, egymással, valamint a támogatottakkal, így megteremtve a hatékony információáramlás alapjait:

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015

A partneri kapcsolatok erősítése, a kapcsolati háló bővítése azon koncepcionális feladatok közé tartozik, amelyek hosszú távon mind Ferencváros Önkormányzata, mind a civil szervezetek számára előnyös pozíciót predesztinálnak.

2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata

Mint jogszabály -alkalmazó, -alkotó, működtető, valamint intézményfenntartó szerepkörében az alapját és központját adja a helyi szociális ellátórendszernek. Jogszabály -alkalmazó, -alkotó szerepkörében az Szt., Gyvt., valamint a helyi önkormányzati rendeletek alapján jól célzott támogatásokkal, segélyekkel² biztosítja Ferencváros lakóinak szociális biztonságát. Emellett a fenntartásában működő intézmények, valamint szerződések útján biztosítja a törvény által előírt kötelező ellátásokat.

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencvárosi Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) - szociális szolgáltatások vonatkozásában - feladatait egyik szervezeti egységén, a Humánszolgáltatási Irodán keresztül látja el. A Humánszolgáltatási Iroda a hét 5 napján várja, a 1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28. telephelyén ügyfeleit. A Humánszolgáltatási Irodával együtt 4 különböző helyen van lehetősége az ügyfeleknek kérelmeik leadására ügyfélfogadási időben, így a fenti cím mellett az Ügyfélszolgálati és Igazgatási Csoportnál (1092 Budapest, Bakáts tér 14.), a József Attila-lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltségen (1098 Budapest, Toronyház utca 3/b.), valamint az Aszódi - Gyáli Lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltségen (1097 Budapest, Ecseri út 19.). A három - Rendszeres Ellátási, Eseti Támogatási, valamint Intézményfelügyeleti – csoportra tagolt iroda kezeli a rászorultak számára nyújtott támogatásokat, segélyeket, valamint koordinálja civil szervezetekkel, egyházakkal, Ferencváros Önkormányzata által fenntartott intézményekkel, valamint egyéb partnerekkel a kapcsolatot, így központi szerepet tölt a szociális ellátórendszer működésében.

Fent nevezett szervezeti egység – a Fővárosban egyedülálló módon – referensi státuszok segítségével járul hozzá a szolgáltatások színvonalának javításához, valamint a szociális ellátórendszer hatékonyabb működéséhez. A Humánszolgáltatási Irodán 6 különböző területen – egészségügy, idősügy, ifjúság- és drogreprevenció, esélyegyenlőség, civil és egyházi, valamint sport – szakképzett referensek segítik a Hivatalt. Munkájukkal – az adott területen – átláthatóbb, a ferencvárosi polgárok érdekeinek megfelelő módon racionalizált együttműködés valósul meg a szociális ellátórendszer tagjai között.

2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal

Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala 2013. január 01. kialakulása óta szoros együttműködésben működik Ferencváros Önkormányzatával az Alaptörvényben megfogalmazott szociális biztonság megteremtése érdekében. A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet alapján 2013. január 01. napjától:

A települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) helyett a járási (fővárosi kerületi) hivatal jár el az alábbi – Szt. hatálya alá tartozó – támogatások megállapítása tárgyában:

- ❖ alanyi jogú ápolási díj és fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított ápolási díj,
- ❖ időskorúak járadéka,
- ❖ alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- ❖ egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

² Amelyek a 4. fejezetben kerülnek bemutatásra.

A jegyző és a városi gyámhivatal helyett a járási hivatal gyámügyi osztálya jár el – a továbbra is jegyzői hatáskörben maradó rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás kivételével – valamennyi a Gyvt. hatálya alá tartozó pénzbeli, természetbeni ellátás, gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés, valamint a 331/2006.(XII.23.) Korm. rendeletben meghatározott gyámhatósági hatáskörök tekintetében.

A jogszabályváltozás nyomán több mint 80 db törvényi szinten szabályozott államigazgatási feladatot határoztak meg a járások számára. A járási hivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása. Elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését vették át a településektől a járási hivatalok. A hatáskörök szétválasztásánál kiemelt szempont volt, hogy a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek lehetőleg maradjanak a jegyzőnél, ahol viszont az adott ügyben az államnak van egyértelműen feladata, szerepe, ott a járási hivatal tudjon majd hatékonyabban intézkedni. Az azonos szabályozók mentén lefolytatható eljárásokkal hatékonyabb, racionálisabb ügyintézés valósul meg országsszerte (a járási törzshivatalhoz került feladatokat a 2. számú melléklet tartalmazza).

Megalakulása óta a Kormányhivatal, valamint az Önkormányzat között kollegialitás jellemző. A két hivatal közös célja - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - biztosítani a kerület lakosságának jogait és kötelezettségeit. A mellérendelt partneri viszony ad alapot a hatékony együttműködésre.

Fentiek mellett 2015. március 01. napjától a kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthettek. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jellemző, hogy a támogatások mindegyike kérelemre indul.

2.3. Önkormányzat fenntartásában, alapításával működő szervezetek

A szociális ellátórendszer szerves részét képezi a Ferencváros Önkormányzatának fenntartásában működő Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények (a továbbiakban: FEBI), a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: FESZGYI), az önkormányzati alapítású Ferencvárosi „deák” Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány), valamint a Ferencvárosban működő Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft (a továbbiakban: FESZOFÉ Nonprofit Kft.).

Ferencváros az Szt., valamint a Gyvt. által előírt kötelezően ellátandó feladatait³ két intézménye: a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények, valamint a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága útján látja el.⁴ Az előző években mind a FESZGYI, min a FEBI alkalmazásában álló elhivatott, szakképzett munkaerő számára sikerült egy olyan bérezési szisztéma kialakítása, amely a cafeteria rendszer sikeres bevezetésének nyomán megpróbálja kellőképpen honorálni a területen végzett áldozatos munkát. Ezt fokozandó évente megrendezésre kerül a Szociális Munka napja, valamint átadásra kerül a Humanitas Ferencváros díj, amely a kerület szociális ellátása területén – legalább 10 éven át – kiemelkedő tevékenységet végző magánszemély részére

³ A feladatok részletezése a 4. fejezetben kerül bemutatásra.

⁴ A szociális és gyermekjóléti feladatok részletes bemutatásával a társadalmi környezet bemutatása után, a 4. fejezetben foglalkozunk.

adományozható. Magyarország Kormánya igyekszik hozzájárulni a területen dolgozó kollégák bérezése színvonalának emeléséhez, így szociális ágazati, valamint kiegészítő pótlékkal emeli bérüket a központi költségvetésen keresztül.

Önkormányzati fenntartású intézmények szociális és gyermekjóléti területen	
↓	↓
Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények	Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

Ferencváros Önkormányzata komoly erőfeszítéseket tesz a kerületben élő, és tanuló fiatal tehetségek - szociális alapon történő – támogatása irányában. Ezt bizonyítva jöhetett létre (Lásd: 2.3.3. pont) Ferencváros Önkormányzata által alapított Közalapítvány, mely igyekszik támogatást nyújtani a kerületben élő halmozottan hátrányos fiatalok számára.

Ferencvárosban működik a FESZOFÉ Nonprofit Kft., amely a kerületi közfoglalkoztatás megszervezésében nyújt segítséget a rászorulóknak részére, így ezzel külön fejezetben (Lásd: 2.3.4. pont) foglalkozunk.

2.3.1. Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Ferencváros Önkormányzata – mint fenntartó – két önállóan gazdálkodó – szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi – közintézmény működtetésével látta el az ágazati törvényekben előírt alapellátási, alapszolgáltatási feladatait 2011. év decemberéig. A külön intézményként működő Ferencvárosi Gondozó Szolgálat, valamint Ferencvárosi Egyesített Családsegítő Központ és Intézményei összeolvadását követően, 2011. december 01. napjától alakult meg a FESZGYI, amely a Családtámogató és Gyermekjóléti Központból, valamint a Szociális és Szolgáltató Központból áll. A József Attila Terv keretein belül létrejött Családmentori Iroda⁵ is fenti intézményen belül működött, mely tevékenysége a 2015. év végén lezárult JAT program után tovább folytatódik (részletei kidolgozás alatt).

2.3.2. Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények

A Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézményeken keresztül biztosítja Ferencváros a gyermekek napközbeni ellátását. Feladata a gyermekjóléti alapellátás, melynek keretén belül a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását nevelését végzi. Ha a gyermek évközben betöltötte a 3. életévét, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat bölcsődében. Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31. napjáig tovább gondozható az intézményben.

A bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat is végezhet.⁶ Az intézmény jelenleg 5 bölcsődei részlegről áll - mindösszesen 328 férőhellyel - amelynek munkatársai feladatainak ellátásához alkalmazzák a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai anyagok, módszertani levelek előírásait a minőségi munka fejlesztése céljából. A gyermekek ellátását az intézmény saját szakmai programja, célkitűzései alapján végzi.

⁵ A József Attila Terv keretein belül létrejött Családmentori Iroda működtetésének költségeit (18 120 e Ft) teljes mértékben pályázati forrásból tudja fedezni az intézmény.

⁶ Részletesen bemutatásra kerülnek a gyermekek napközbeni ellátása alfejezetben.

2.3.3. Ferencvárosi „deák” Közalapítvány

A Közalapítványnak megalapítása óta célja a Ferencvárosban élő tehetséges, de anyagi okok miatt tanulmányaikat folytatni nehezen tudó, szociálisan hátrányos helyzetű 6-14 éves gyermekek, 15-18 éves fiatalok és 19-25 éves ifjúkorúak tanulmányainak támogatása, életkilátásainak jobbítása, valamint jövőbeni társadalmi helyzetük megalapozása. A célok megvalósítása érdekében Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2015. évi költségvetéséből 12.500.000,- Ft keretösszeget biztosított a Közalapítvány részére, mely jellemzően sport, tanulmányi, zenei, nyelvi ösztöndíjban mutatkozik meg. A ferencvárosi lakóhely, valamint a nappali képzésben történő részvétel minden esetben feltétele a pályázati részvételnek.

2.3.4. Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.

A FESZOFÉ Nonprofit Kft. jelenlegi székhelyén (1097 Budapest, Gubacsi út 89.) 2008 októbere óta működik. A cég 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy szociális foglalkozást és közfoglalkozást szervezzen és végezzen. A 100 %-ban önkormányzati tulajdonú Kft. székhelyén rendelkezik személy- és teherszállító felvonóval, teljes körűen akadálymentesített szociális helyiségekkel. A Kft. alapfeladata a tartós munkanélküliek és a megváltozott munkaképességűek – elsősorban ferencvárosi lakosok – foglalkoztatása. A Kft. több területen, többek között nyomda, kötészet; csomagolás; textília; közterületi és kertészeti részlegben biztosít munkalehetőséget. A rászorultak foglalkoztatásának kiteljesítése érdekében a cég Munkaerő-piaci Szolgáltató Irodát működtet, mely álláskereső és tanácsadó szolgáltatásokat biztosít. A dolgozók egyéni fejlesztési terv alapján végzik feladatukat, az egyénre szabott követelmények figyelembevételével. A rehabilitációs megbízott irányításával minden részlegben mentori segítő támogatja a munkavégzést.

2014-ben a Kft. (az áthúzódó programokkal együtt) 1456 hajléktalant foglalkoztatott különböző területeken, amivel az ország legnagyobb hajléktalan-közfoglalkoztatójává vált és ezzel a kerület határain is túlmutató minta-értékű tevékenységgel lehetőséget biztosított a hajléktalanok rendezett életbe való visszatérésére. Ezzel is összefüggésben a társaság közfoglalkoztatási programok megvalósításában nyújtott kiemelkedő szakmai tevékenységének elismeréseként 2014. december 8-án a belügyminiszter elismerő oklevél átadásával méltatta a társaság szakmai teljesítményét.

A Start Munka Mintaprogram révén a Kft. bekapcsolódott az „Utcáról a Munka világába” fővárosi szintű programba, így a főváros teljes területéről fogadja a jelentkezőket. A mintaprogram keretein belül a Kft. folyamatos fejlesztések mellett igyekszik minél több hajléktalant bevonni a programba. A mintaprogram III. ütemében, mely 2016. február 29. napján ját le 135 fő kerül foglalkoztatásra.

A társaság segít a rendszeres életviteltől elszokott embereknek, hogy valóban visszatérhessenek a munka világába, és akár a következő közfoglalkoztatási programban vagy akár az elsődleges munkaerőpiacon meg tudják állni a helyüket, ezzel hozzájárulva a szociális biztonság megeremtéséhez Ferencvárosban.

2.4. Civil szervezetek, egyházak

A civil szervezetekkel, egyházakkal történő együttműködés lehetőséget biztosít azon szolgáltatások ellátására, amelyek önkormányzati fenntartásban nem működnek, vagy azok

teljes körű ellátására nincs kapacitás. A kerületben magas az egyházak száma.⁷ A kerületi egyházakkal – a ferencvárosi polgárok érdekében – az Önkormányzat próbálja szorosabbra fűzni a kapcsolatot, mivel komoly szerepük van a társadalmi összefogásban, a támogatásokban, a hatékony kommunikációban, így a szociális ellátórendszer fejlesztésében is. A 2012. évtől az Önkormányzat rendszeresen összehívja az Egyházi Kerekasztalt, amelynek célja a jövőben még szorosabb együttműködés kialakítása a Ferencvárosi Önkormányzat és a kerületben fontos társadalmi szolgálatot végző egyházi csoportok között. A 2015. év őszén összehívott egyeztető fórum lehetőséget biztosított – Ferencvárosi Önkormányzat, valamint az egyházak közötti hatékony kommunikáció által – az egyházak és az oktatás találkozására, problémáik elemzésére. Az egyházak szerepét hangsúlyozandó az Önkormányzat pályázati úton támogatásban részesíti a kerületben tevékenykedő egyházakat, ennek vonatkozásában a 2012., 2013., 2014., valamint a 2015. évben 6-6 millió forint került elkülönítésre.

A Fővárosban egyedülálló módon az Önkormányzat kedvezményes bérleti díjú helyiséget biztosít bizonyos közérdekű tevékenységet végző szervezetek számára, akikkel együttműködési megállapodást köt.

Civil szervezetek, valamint társhatóságok⁸ segítségével szerződéses úton lát el Ferencváros Önkormányzata olyan alapfeladatokat, amelyeket különböző feltételek teljesülése hiányában nem képes önállóan megszervezni. Ezen szervezetek bemutatásra kerülnek az általuk biztosított szolgáltatás részletezése nyomán a 4. pontban.

2.5. Nemzetiségi Önkormányzatok

A Ferencvárosban működő nemzetiségi önkormányzatok képviselik a kerületben élő kisebbségek érdekeit, így Ferencváros Önkormányzata és a nemzetiségi önkormányzatok között szoros együttműködés jöhetett létre.⁹ A nemzetiségi önkormányzatok munkáját nagyban támogatja, hogy Ferencváros Önkormányzatánál – a fentebb bemutatott referensi hálózaton belül – esélyegyenlőségi referens dolgozik, akinek feladata a Ferencváros Önkormányzata és a nemzetiségi önkormányzatok között koordinálni. A helyi nemzetiségi önkormányzatok a normatív támogatások felett pályázati úton támogatásban is részesülhetnek, ennek vonatkozásában a 2015. évben 6 millió forint került elkülönítésre¹⁰. A pályázati kiírás célja, hogy a nemzetiségi önkormányzatok tradicionális, színes rendezvényekkel képviseltesék magukat a kerületben.

2.6. Köznevelési intézmények

Jóllehet közvetlenül nem, de közvetve mindenképpen szorosan a szociális ellátórendszerhez kapcsolódik a tanköteles korú gyermekek köznevelése, mivel a szolgáltatások nyújtására, a támogatott réteg elérésére, segítség-nyújtásra, gyakran az iskolákon, valamint óvodákon keresztül vezet az út.

⁷Felsorolásuk az 4. számú mellékletben.

⁸ Pl.: Másik Önkormányzat

⁹ Nemzetiségi Önkormányzatok Ferencvárosban: Ferencvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Román Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat.

¹⁰ A 2015. évben a nemzetiségi önkormányzatok számára mindösszesen 19.520.000,- Ft került elkülönítésre.

Önkormányzat a köznevelésben	
↓	↓
Fenntartás és működtetés	Működtetés
Kerületi óvodák	Kerületi iskolák

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

Az Önkormányzat a fenti táblázatban jelölt módon vállal szerepet a köznevelésben. Az iskolák vonatkozásában az alábbi táblázat fémjelzi az Önkormányzat szerepvállalását, amíg az óvodák tekintetében megmaradt a fenntartói, valamint a működtetői hatáskör.

Önkormányzat, mint fenntartó az iskolák esetén	
↓	↓
Fenntartás	Működtetés
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Ferencvárosi Intézmény Üzemeltetési Központ

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

A jogszabályi változások következtében szétvált a fenntartói, valamint működtetői hatáskör a köznevelési intézmények vonatkozásában. Ferencvárosban a fenti táblázat mutatja be, milyen módon oszlanak meg a feladatok a köznevelés területén. Ferencváros Önkormányzata vállalta, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megalakulását követően maga működteti köznevelési intézményeit a fenntartóval szorosan együttműködve. A tényleges működtetői jogokat az önkormányzat által létrehozott Ferencvárosi Intézmény Üzemeltetési Központ gyakorolja.

Az Önkormányzat, függetlenül attól, hogy fenntartói jogkörrel nem rendelkezik, a továbbiakban is támogatja a kerületi köznevelési intézményeket. Külön költségvetési soron forrást biztosít:

- ❖ **Tankönyvtámogatás** (mellyel szinte ingyenes tankönyvet biztosítunk minden kerületi diák részére), **tanszercsomag**
- ❖ **Tornaszák** a diákok részére
- ❖ **Kifli/ Túró rudi** biztosítása a diákoknak

Továbbá az Önkormányzat az iskolák szakmai munkáját segíti a felmerülő igények szerint (például: hangversenyek, megemlékezések, tanulmányi versenyek támogatása, hangszervásárlás, a diákok versenyeken való részvételének támogatása, könyvtárfejlesztés. Továbbá az Önkormányzat forrást biztosít a diákolimpiai versenyrendszer működtetésére, és sporteszközök beszerzésére.

Az Ifjúsági Konceptió keretén belül különböző kulturális és szakmai programokat szervez az iskolák számára (*a teljesség igénye nélkül az alábbiakat*):

- ❖ rendkívüli irodalom órák;
- ❖ rendkívüli ének zene órák;
- ❖ rendkívüli fizika órák;
- ❖ rendkívüli rajz órák;
- ❖ környezettudatos programok;
- ❖ folyóirat szerkesztőség munkájába való betekintés lehetősége;
- ❖ drogrevenziós előadások megszervezése;
- ❖ drogrevenziós konzultációs lehetőségek biztosítása.

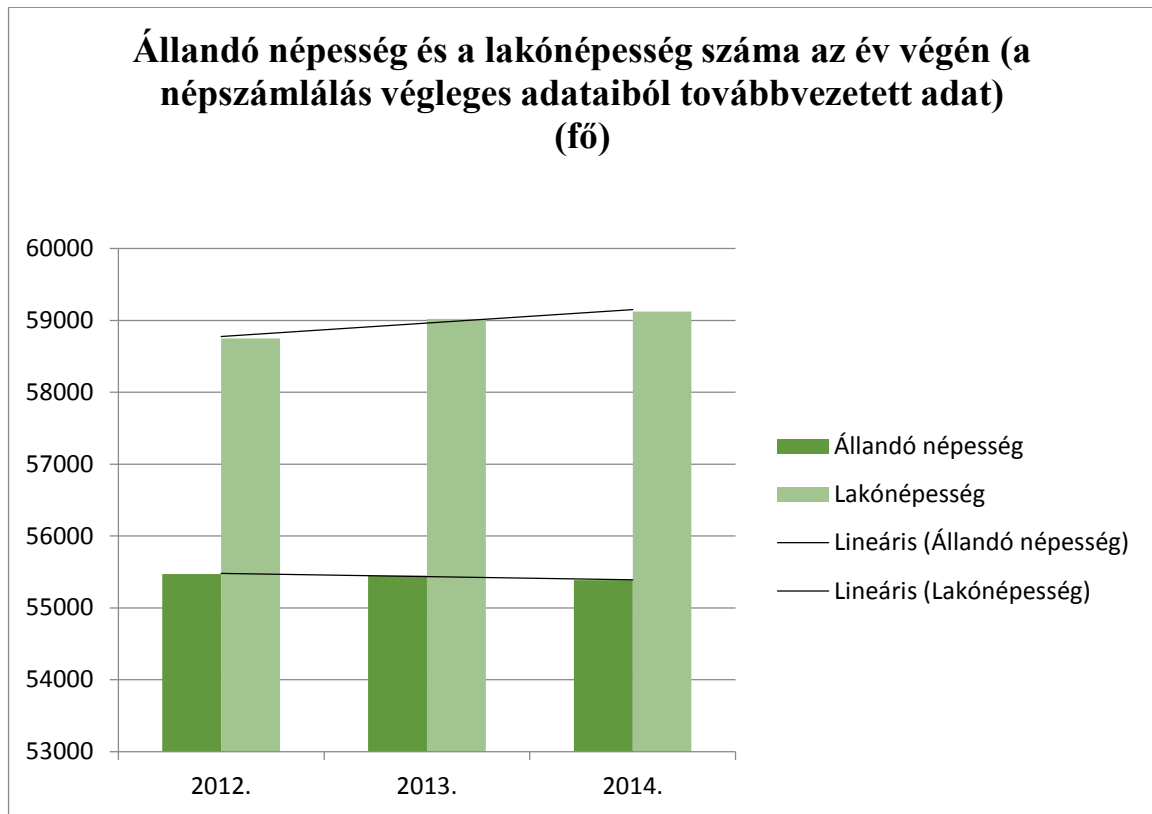
Az Önkormányzat a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése végett létrehozta és működteti a Ferencvárosi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatot, így a gyerekek betekintést nyerhetnek az Önkormányzat munkájába, szerves részei lehetnek a kerület kulturális és társadalmi eseményeinek.

3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése

A társadalmi környezet, annak tendenciális változása az, amely alapjaiban meghatározza egy adott településen működő szociális ellátórendszer létjogosultságát, valamint annak fejlesztési irányait. Ebben a fejezetben Ferencváros vonatkozásában kerülnek vizsgálat alá az utóbbi évek társadalmi folyamatai.

3.1. A lakosság szám alakulása

A Központi Statisztikai Hivatal honlapján nyilvánosan elérhető Tájékoztatósi Adatbázis alapján¹¹ közölt adatok szerint Ferencváros állandó lakosságának¹² száma a 2014. évben 55 384 fő volt, a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adatok alapján lakónépességének¹³ száma 59 121 fő volt. A Főváros lakónépességére¹⁴ vonatkozó adatokat alapul véve megállapítható, hogy Ferencváros a budapesti lakónépesség 3,36 %-át adja. Jóllehet a lakónépesség mutatója megpróbálja kiszűrni azokat a torzításokat, amelyeket a tartózkodási hely bejelentése okoz, de a nem bejelentett lakosságot nem tudja kezelni. A mutató a Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésre álló adatai alapján próbálja meg szemléltetni, hogy mekkora Ferencváros valódi népessége.

Forrás: KSH, Tájékoztatósi adatbázis, 2015.

A lakónépesség, valamint az állandó népesség¹⁵ közötti trendbeli eltérés okait vizsgálva megállapítható, hogy az állandó népesség vonatkozásában Ferencváros a jelenlegi

¹¹ Az 3. fejezetben a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatósi Adatbázisa volt az adatok forrása.

¹² Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma.

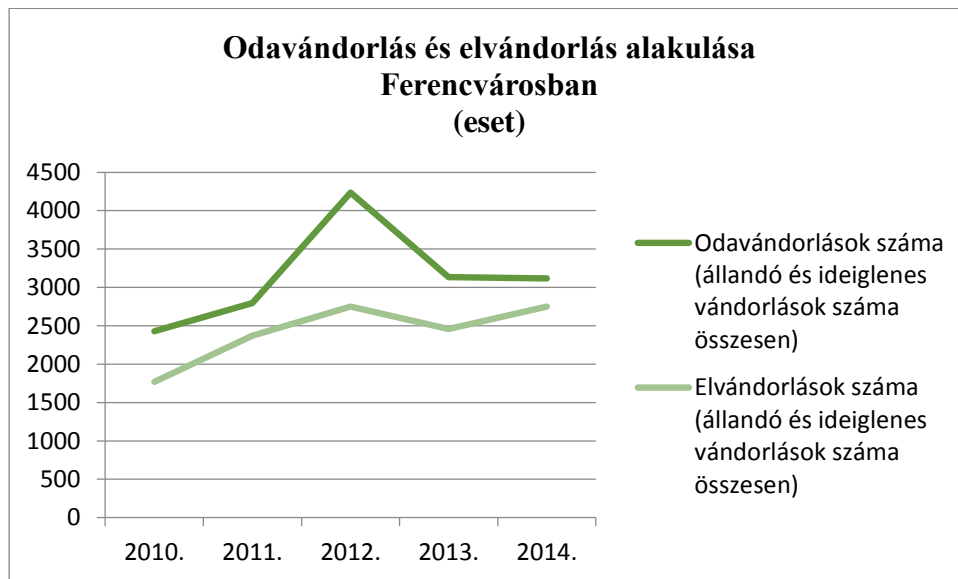
¹³ Az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

¹⁴ Budapest Főváros lakónépessége a 2014. évben: 1 757 618 fő.

¹⁵ A KSH ezen adatokat a KEKKH tájékoztatása szerint közli.

magyarországi demográfiai folyamatoknak megfelelően stagnáló népesedési mutatóval rendelkezik, ellenben a kiemelkedő infrastruktúrával (közlekedési, oktatási, egyéb), szolgáltatási ellátórendszerrel rendelkező kerület tényleges lakónépessége növekszik. A kerületben több neves egyetem (Budapesti Corvinus Egyetem, Semmelweis Egyetem) található, így számos vidéki fiatal lel átmeneti vagy végleges otthonra Ferencvárosban.

Az oda-, valamint elvándorlás adatait vizsgálva megállapítható, hogy az előző években a Ferencváros irányába történő vándorlás meghaladta az onnan történő elvándorlást. Az alábbi összehasonlító táblázat is alátámasztja azt az állítást, hogy jóllehet az állandó népesség aránya csökken, de a ténylegesen Ferencvárosban élő emberek száma növekszik.

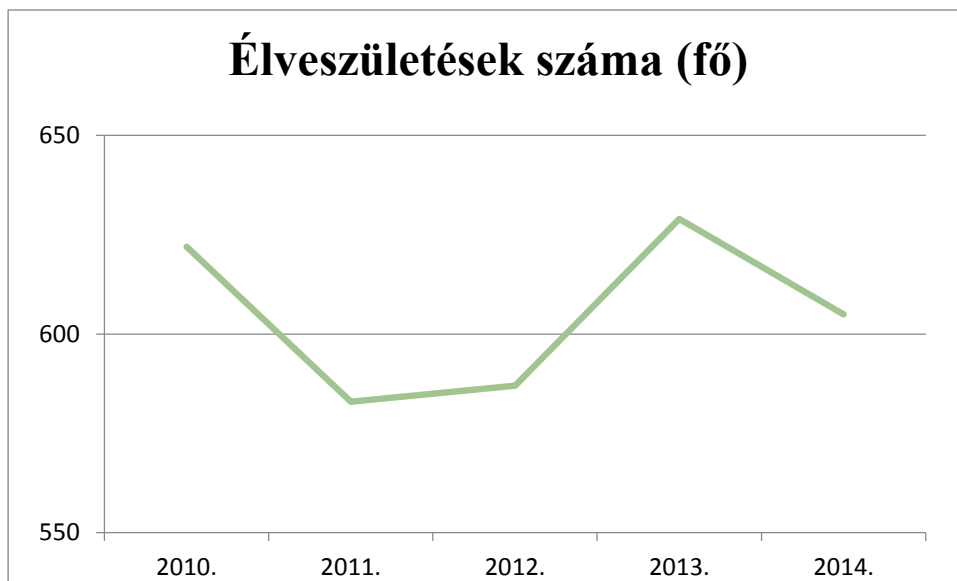
Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2015.

Fentieket figyelembe véve az a pozitív demográfiai következtetés vonható le, hogy Ferencváros lakónépessége növekszik. Erre a folyamatra fel kell készülnie a szociális ellátórendszernek, mivel a népesség növekedése megnövekedett igényeket determinál.

3.2. A lakosság összetétele

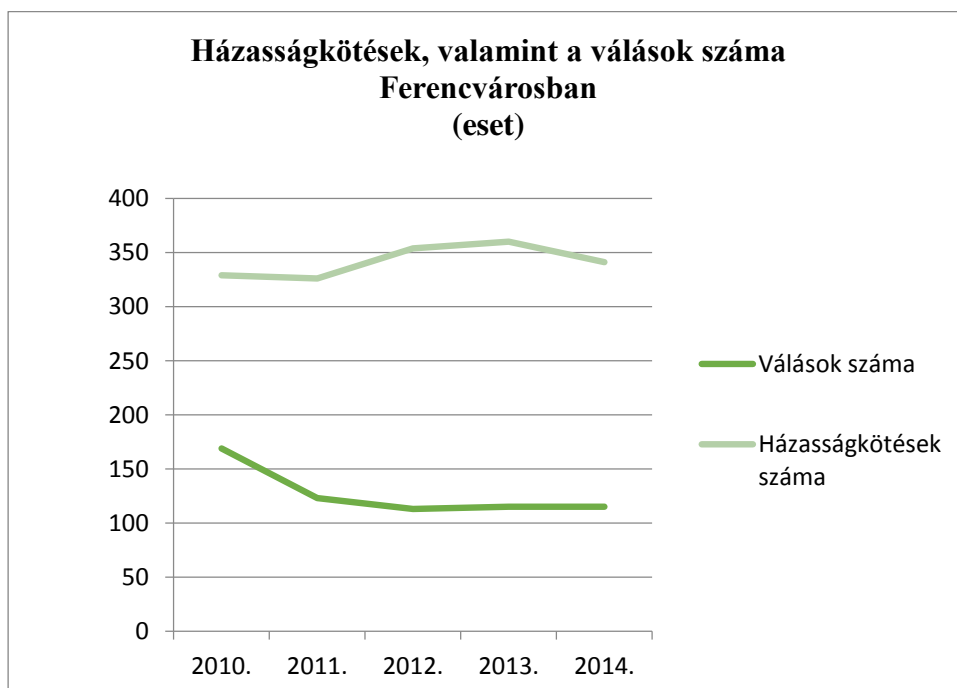
A lakosság korösszetételének vizsgálata irányt mutat a szolgáltatások fejlesztése vonatkozásában, mivel segít meghatározni, milyen társadalmi-demográfiai folyamatok játszódnak le Ferencvárosban. A tendenciális változások követésével lehetőség nyílik az esetleges problémák feltárására, valamint az azokra - a szociális ellátórendszer által - adott válaszok tökéletesítésére.

A lakosság korösszetétele vizsgálatának meghatározó szegmense az élve születések számának vizsgálata. Az utóbbi éveket elemezve megállapítható, hogy az élve születések száma ingadozott, de az utóbbi két évben 600 feletti számot mutat.

Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2015.

Az alábbiakban a kerületben élő családok házassági, valamint válási szokásait bemutató táblázat látható:

Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2015.

A fenti táblázatból körvonalazódik, hogy mind a válások, mind a házasságkötések száma stagnál, valamint, hogy a 2010. évtől a válások száma jelentősen csökkent.

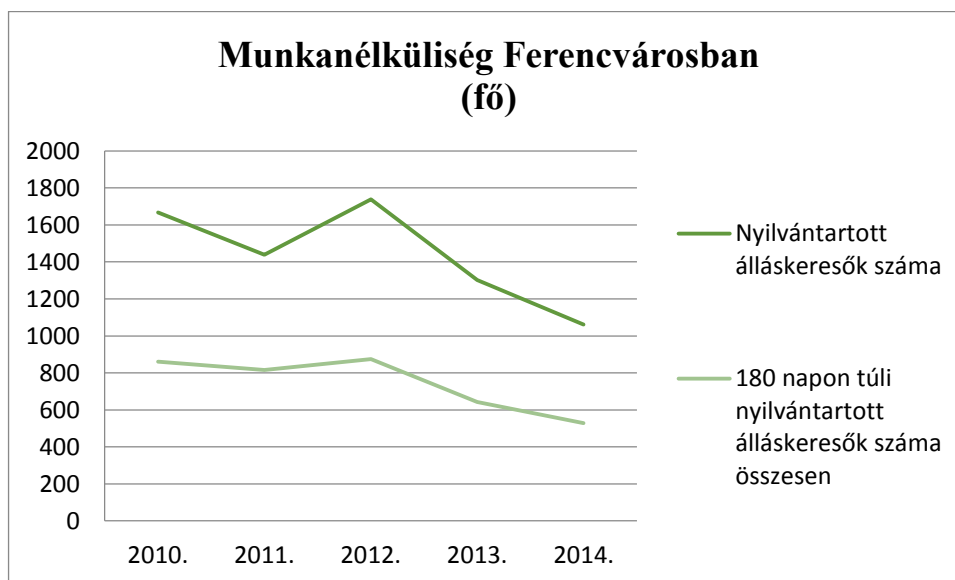
A Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatói Adatbázisa az állandó népesség vonatkozásában bontja Ferencváros népességét korösszetétel szerint. Az alábbi táblázatot vizsgálva megfigyelhető, hogy az állandó népesség stagnálása korösszetételes bontásban is tapasztalható egy csoportot leszámítva. Az állandó népességen belül a 3-5 évesek számának

egyenletes növekedése figyelhető meg, ami jól magyarázza az előző években jelentkező bölcsődei, valamint óvodai férőhely kapacitásban jelentkező igényeket Ferencvárosban.

Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2009.	55 844	1 601	1 289	2 819	402	1 388	34 805	13 540
2010.	55 407	1 638	1 290	2 775	364	1 283	34 620	13 437
2011.	55 093	1 622	1 383	2 755	362	1 200	34 410	13 361
2012.	55 472	1 629	1 390	2 852	319	1 106	34 844	13 332
2013.	55 446	1 612	1 429	2 885	363	1 027	34 645	13 485
2014.	55 384	1 663	1 400	2 999	335	1 047	34 307	13 633

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2015.

A munkanélküliség mutatószámait – valamint az alábbi táblázatot – vizsgálva megállapítható, hogy az utóbbi időszakban csökkent a munkanélküliek száma Ferencvárosban. Az álláskeresők számának vizsgálatakor a következtetések vonatkozásában óvatosan kell eljárni, mivel azzal is csökkenhet a nyilvántartott álláskeresők száma, ha a mélyszegénységbe, kilátástalan helyzetbe kerülő rétegek nem regisztráltatják magukat.¹⁶ Ettől a torzító lehetőségtől eltekintve kimutatható, hogy az utóbbi években a munkanélküliség csökkenése pozitív jelenségként jelent meg Ferencvárosban. Az alábbi táblázatban szereplő trendek mutatják, hogy jóllehet az előző években volt ingadozás a munkanélküliség területén, de a tendencia csökkenő.

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2015.

¹⁶ Nagyon nehezen kimutatható.

3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai

A társadalmi folyamatokat vizsgálva – bizonyos mértékig – szegmentálható a szolgáltatásokat igénybe-vevők köre. Amennyiben sikerül meghatározni a különböző társadalmi érdekekkel rendelkező csoportokat, könnyen rá lehet világítani azok igényeire a szolgáltatások vonatkozásában.

Mivel Ferencvárosban jelentős roma kisebbség él, így az Önkormányzat Képviselő-testülete 2003. június 19. napján elfogadta azt a Roma Konceptiót, amelynek egyik eredménye, hogy az önkormányzat és valamennyi intézménye a cigány kisebbséget diszkrimináció-mentesen, az emberi jogokat és kötelezettséget egyaránt betartva, a kisebbségi létet tiszteletben tartva kezeli. A Ferencvárosi Roma Konceptió felülvizsgálata napjainkra indokolttá vált, így a következő időszak vonatkozásában egy új, átgondolt, komplex középtávú koncepció kerül kidolgozásra, amelynek központjában a kerületben élő roma népesség támogatása, az esélyegyenlőség érvényre juttatása áll. Ferencvárosban a 2011. évi népszámlálás során 1 296 fő vallotta magát romának. A Ferencvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat – akivel az Önkormányzat hagyományosan jó kapcsolatot ápol, szoros együttműködésben dolgozik – becslése alapján a Ferencvárosban élő romák többségét a romungrók alkotják, de jelen vannak az oláh, valamint a beás cigányok is.

A város-rehabilitáció, valamint a kedvező infrastruktúra arra ösztönzi a fiatal, kisgyermekes családokat, hogy a kerületben állapodjanak meg. Ezt jól fémjelzi, hogy a 3-5 éves korú gyermekek száma emelkedett az utóbbi években. A fiatal családok igényei is egyfajta kihívást jelentenek a szociális ellátórendszer számára. Erre a társadalmi változásra reagálva Ferencvárosban a gyermekek napközbeni ellátását biztosító FEBI férőhely kapacitásának bővítése az előző időszakban több ízben megvalósult.

A ferencvárosi nagycsaládosok helyzetének javítása is központi célként jelenik meg. Főszabály szerint a nagyobb családban nevelkedő gyermekekre kevesebb figyelmet tudnak fordítani a szülők, így támogatásuk elsődleges. Azokban a családokban, ahol probléma merül fel, a FESZGYI szakemberei személyesen avatkoznak közbe a kiskorúak egészséges testi, lelki fejlődése céljából. Fentiek mellett a ferencvárosi születési és életkezdesi támogatás¹⁷ révén próbálja könnyebbé tenni a gyermekvállalás költségeit Ferencváros Önkormányzata. Fentiek mellett Ferencváros Önkormányzata is csatlakozott a Dr. Kopp Mária orvos, pszichológus által elindított Három Királyfi, Három Királylány mozgalomhoz. A mozgalom egyik elemeként a babazászló arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy újszülött érkezett a házhoz, s ez az egész közösség számára érték, öröm. A mozgalom annak a régi hagyománynak a felélesztését is célul tűzte ki, hogy a kisbábás otthonokat a környéken lakók néhány hétig segítsék a szülés után. A baba érkezése után a ferencvárosi szülők a kisméretű, a lakás ajtajára helyezhető babazászlót ajándékba kapják, a nagyméretű babazászlót a gyermek fél éves koráig - legfeljebb 90 nap időtartamra - ingyenes használatba kapják azzal a kötelezettséggel, hogy azt közterületről jól látható helyre tegyék ki. A babazászlóval együtt a gyermekszületéshez kötődő önkormányzati és állami támogatásokról tájékoztató információs füzet is átadásra kerül. A tájékoztató füzet segítséget nyújt abban, hogy a szülők el tudjanak igazodni az állam és Ferencváros által biztosított, a gyermekneveléshez kapcsolódó családtámogatási formák között.

¹⁷ Ezzel részletesen a 4. fejezetben foglalkozunk.

A fenti ferencvárosi korösszetétel adatait vizsgálva megállapítható, hogy a kerületi szolgáltatások egyik körbehatárolható célcsoportja az időseké. Nagy arányuk determinálja, hogy a kerületi szociális szolgáltatások tervezésekor igényeiket figyelembe kell venni. Ezért jött létre a „A teljesség felé” Idősügyi koncepció, amelynek céljain, az önszolgálaton,¹⁸ önkéntességen, élethosszig tartó tanuláson, valamint a generációk közötti együttműködésen keresztül lehetőség nyílik a ferencvárosi időskorú réteg reintegrációjára, támogatására.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) bekezdése szerint fogyatékos az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. Az esélyegyenlőség megteremtése vonatkozásában a szociális ellátórendszer tagjainak mindent el kell követnie a fogyatékos személyek támogatása érdekében.¹⁹ Ésszerű, racionális keretek között minden feltételt biztosítani kell annak érdekében, hogy a ferencvárosi fogyatékos személyek teljes értékű társadalmi életet élhessenek. Ennek érdekében Ferencváros Önkormányzata ellátási szerződést kötött fogyatékos személyek nappali ellátása céljából a Küldetés Egyesülettel, a Gondviselés Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.-vel, valamint Józsefváros Önkormányzatával (Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézménye). Fentiek mellett a Lőrinci Gondozóház Szolgáltató Nonprofit Kft.-n keresztül az Önkormányzat Önként vállalt feladatként biztosítja a fogyatékos személyek támogatott lakhatását (Lásd még: 4.1.12. pont). A civil szervezetek és az intézmények bevonásával a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkacsoportjainak működésével igyekszik hozzájárulni a felvetett problémák kezeléséhez.

A Ferencvárosban élő szenvedélybetegek vonatkozásában elsődleges cél, hogy minél több rászoruló kerüljön be a szociális ellátórendszerbe. Ezt követően szükség van – egyénenként - képességeiknek, készségeiknek, helyzetüknek, valamint állapotuknak alapos megismerésére. Fel kell térképezni mindazokat a lehetőségeket, amelyeket önerőből is képesek megvalósítani, illetve amelyekben feltétlen segítséget igényelnek. A kerület vonatkozásában jelentős százalékuk alkohol-, valamint drogproblémákkal küzd. A FESZGYI szervezetrendszerén belül működő Írisz Klub (Lásd még: 4.1.3.2) igyekszik kezelni a kerületben élő szenvedélybetegek problémáit, továbbá Ferencvárosban működik a Kábítószer Egyeztető Fórum, mely központi feladata a lehetséges problémák feltárása és azok koordinált kezelése.

Jóllehet egyre csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliség Ferencvárosban, de még mindig jelentős számú munkanélküli él kerületünkben. Anyagi, szociális szükségleteik kielégítése komoly erőfeszítéseket követel meg a szociális ellátórendszerrel. Vonatkozásukban a fő cél – a közmunkaprogram segítségével – a munkaerőpiacra történő reintegráció. Az önkormányzati alapítású FESZOFÉ Nonprofit Kft.-n keresztül realizálódó közmunkaprogram nagy segítséget jelent számukra. Emellett az Önkormányzat a rászorulóknak részére igyekszik képzéseket biztosítani, melyek megkönnyíthetik a munkaerőpiacra történő visszatérést.

Számuk nagyon nehezen meghatározható, de a 4. fejezetben bemutatott ellátórendszer adatai arról tanúskodnak, hogy jelentős számú hajléktalan él Ferencvárosban. A nehéz helyzetbe sodródott társadalmi réteg számára az Önkormányzat, valamint a szociális

¹⁸ Felülről szabályozott, alulról jövő kezdeményezések, alkotóműhelyek, alkotótáborok stb.

¹⁹ A fogyatékos személyek nappali ellátásának biztosításával részletesen a 4. fejezetben foglalkozunk.

ellátórendszer egyéb tagjai a hajléktalan személyek nappali ellátásán, valamint a FESZOFÉ Nonprofit Kft. szervezésében közmunkaprogramon keresztül igyekeznek megteremteni minden szükséges feltételt a társadalmi reintegráció számára. A hajléktalan kérdésre adott válaszként az Önkormányzat ellátási szerződést kötött az Új Út Egyesülettel, mely alapján támogatja a hajléktalanok nappali melegedőjének működését. A későbbiekben részletezett Lélek Program és az utcai szociális munka (FESZGYI és Menhely Alapítványon keresztül) is igyekszik a kerületben élő hajléktalanok helyzetét kezelni (Lásd még: 4.1.13. pont).

A fent megnevezett csoportok között természetesen nincs éles határvonal, több esetben átfedés lehet, így a szociális problémák akár halmozottan is megjelenhetnek.

A legnehezebb helyzetbe az alábbi csoportok tagjai kerülhetnek:

- ❖ azok az idősek vagy mozgáskorlátozottak, akik saját jogon nem szereztek jogosultságot rendszeres jövedelemre és befogadásukra, eltartásukra alkalmas családjuk, rokonságuk nincs,
- ❖ a „klasszikus” szociálpolitikai ellátásokra nem jogosultak, akik esetében sem életkoruk, sem pedig egészségi állapotuk nem indokolja az ellátásokat, ugyanakkor már hosszú ideje nincs munkájuk és önálló jövedelmük. Ezt a csoportot a hajléktalanná válás veszélye is nagymértékben fenyegeti,
- ❖ különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása miatt előítéllettel kezel a többségi társadalom,
- ❖ halmozottan veszélyeztetett továbbá az is, aki normasértő magatartása, „szerfüggősége”, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba,
- ❖ a töredék családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekek veszélyeztetettsége egyre fontosabb összetevője a szegénységnek, ezért e korcsoport szegénységének enyhítése ugyancsak kiemelt feladat,
- ❖ a szegénység áldozatai mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet az öregség, a mentális és fizikai egészség hiánya. Az öreg, mozgásában súlyosan korlátozott, valamint a fogyatékkal élő polgárok társadalmi életfeltételeinek megfelelő szintű biztosítása szintén a szociálpolitika kötelessége.

A társadalmi adatok vizsgálata során, azokat összegezve megállapítható, hogy Ferencváros lakónépessége növekvő tendenciát mutat. A populáció összetételét vizsgálva körvonalazódik az idősebb társadalmi réteg meghatározó szerepe, amellyel a szolgáltatások fejlesztésénél is nagy súllyal kell foglalkozni. A munkanélküliség tekintetében pozitív képet kapunk Ferencváros tekintetében. Ez is mutatja, hogy Magyarországon, valamint a kerületben a szociális területen meghatározott célok megvalósulnak, valamint a szociális ellátórendszer működése hatékony. Az előzőekben részletezett adatok mellett az 1. számú melléklet további adatsorokat tartalmaz Budapest, valamint Ferencváros vonatkozásában. A fenti adatok, valamint idősoros változások megmutatják, hogy Ferencváros szolgáltatás-fejlesztésének milyen irányt kell követnie a következő esztendőben.

4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése

Ferencváros Önkormányzata integrált szociális intézményén a FESZGYI-n keresztül, az intézmény komplexitásának megfelelően, egymásnak mellérendelten, a szociálisan rászorulóknak részére személyes gondoskodás keretébe tartozó, kötelezően biztosítandó szociális alapszolgáltatásokat, átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátást, illetve gyermekjóléti alapellátásokat lát el. Ezek célja és elsődleges feladata, hogy segítséget és támogatást nyújtsanak az ellátottak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartása, továbbá egészségi és mentális állapotukból, vagy más okból adódó problémáik megoldása érdekében, illetve hozzájáruljanak a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. A gyermekek napközbeni ellátását Ferencváros Önkormányzata fenntartásában működő FEBI biztosítja.

A Gyvt. 97. § és az Szt. 120 §-a alapján Ferencvárosi Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások keretében ellátási szerződéssel biztosít bizonyos ellátásokat.

Az alábbi fejezetben bemutatásra kerülnek továbbá Ferencváros Önkormányzata által – közvetve, vagy közvetlen úton – kötelezően, illetve önként vállalt feladatok, valamint a támogatások, segélyek, amelyek elősegítik a szociális biztonság megteremtését. Az önként vállalt feladatokat a 3. számú melléklet felsorolás szintjén, összefoglalóan mutatja be.

4.1. Alapellátás

4.1.1. Szociális étkeztetés

A kötelező feladatként ellátott étkeztetés keretében azoknak az életkoruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központja, akik azt önmaguknak, illetve önmaguk és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel ezt nem képesek biztosítani. Ha az étkeztetésre jogosult személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára, az ellátást igénybevevő részére cukorbeteg, illetve epekímélő diétás étkezés biztosítására is lehetőség van.

Az étkeztetés biztosítása történhet igény szerint:

- ❖ helyben fogyasztással:
Igény esetén, az étel helyben történő elfogyasztására, az erre a célra kialakított étkező helyiségben van mód. Ezt kulturált, barátságos környezetben, megterített asztalnál tehetik meg. Az étkezéshez minden feltétel (étkezéslet és evőeszköz) biztosított. A kézmosási lehetőség, és a nemenkénti elkülönített illemhely a telephely részeként adottak, a szolgáltatás tárgyi feltételeit képezik.
- ❖ elvitellel:
Az ételt személyesen hétfőtől-péntekig 11-12.30 óra között, szombaton 11.00-12.00 óra között vehetik át.
- ❖ házhoz szállítással:
A házhozszállítás vállalkozási szerződés keretében történik.

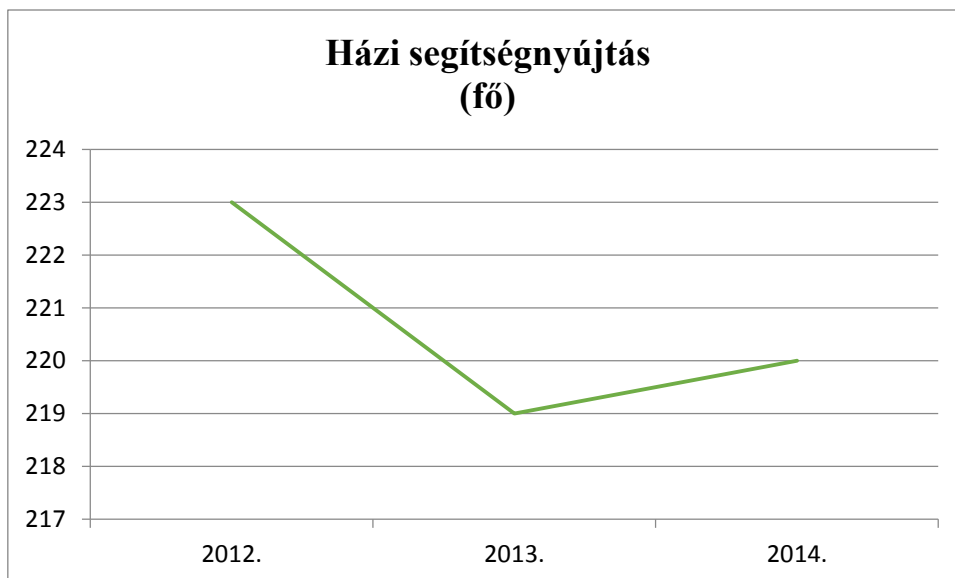
Szociális étkeztetés Ferencvárosban (fő)				
	helyben étkezők	személyes elvitel	kiszállítással igénybevevők	összesen
2013.	140	176	165	481
2014.	116	150	180	446

A szociális étkeztetést az alábbi telephelyeken biztosítja az intézmény:

Intézmény neve	Levelezési cím	Telefon, e-mail	Szolgáltatási formál
Szivárvány Gondozási Központ	1098 Bp. Toronyház u. 11.	280-9598, 348-0189 szivarvany@feszgyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Szerető kezek Idősek Klubja	1098 Bp. Friss u. 5	280-6702 szeretokezekklub@feszgyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással
Platán Idősek Klubja	1098 Bp. Toronyház u. 11.	280-6684 platan@feszgyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással,
Árvácska Idősek Klubja	1097 Bp. Ecséri út 19.	280-5701 arvacska@feszgyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással, Étkeztetés elvitellel
Tavirózsa Gondozási Központ	1097 Bp. Mester u.33-35.	217-5693 tavirozsa@feszgyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Napsugár Idősek Klubja	1097 Bp. Mester u.33-35.	215-7689 napsugar@feszgyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással
Nefelejcs Gondozási Központ	1092 Bp. Knézich u. 17.	218-3683, 210-9281 nefelejcs@feszgyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Borostyán Idősek Klubja	1092 Bp. Knézich u. 17.	218-3683, 210-9281 borostvan@feszgyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással

4.1.2. Házi segítségnyújtás

A FESZGYI keretében működő házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében szükséges ellátást – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A kötelezően biztosított ellátás igénybevevőinek száma az utóbbi években stagnálást mutat.

Ferencvárosban a 2014. évben 220 lakos részesült házi segítségnyújtásban, mely területenkénti megoszlását az alábbi diagram mutatja.

A házi segítségnyújtást igénybe vevők közül 80 % nő, 20 % férfi. Életkor alapján legtöbbször a 80-89 éves korosztályból kerülnek ki, 40 %. Ők jellemzően egészségi állapotuk miatt veszik igénybe az ellátást. Nőtt a 90 életévüket betöltött szépkorúak száma, valamint a nemek szerinti megoszlásban továbbra is a hölgyek vannak túlsúlyban. Összességében az előző évekhez hasonlóan a 2014. évben is a 80 év feletti, egyedül élő kerületi hölgyek vették igénybe a házi segítségnyújtást.

Házi segítségnyújtás kisgyermekes családoknál

A házi segítségnyújtás területének speciális formáját a kisgyermekes családok vonatkozásában a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központja végzi. A házi segítségnyújtás

kiegészítő szolgáltatása a saját otthonukban élő gyermekek felügyelete, gondozása és kísérése 0-10 éves kor között. Napközbeni ellátás keretében az elmúlt évben 2 gyermek számára volt biztosított. Az alacsony kihasználtság indoka abban keresendő, hogy az ellátás bevezetéséről nem értesült teljes körben a megcélzott célcsoport, így a területen szükséges az ellátás hatékony kommunikálása.

A házi segítségnyújtást a FESZGYI Szolgáltató Központja az alábbi telephelyein látja el:

- ❖ Nefelejcs Gondozási Központ – ellátási területe: Belső-Ferencváros
1092 Budapest, Knézich u. 17.
- ❖ Tavirózsa Gondozási Központ – ellátási területe: Középső-Ferencváros
1095 Budapest, Mester u. 33-35. (bejárat a Dandár u. 28-30. felől)
- ❖ Szivárvány Gondozási Központ – ellátási területe: József Attila lakótelep
1098 Budapest, Toronyház u. 11.

4.1.3. Nappali ellátás

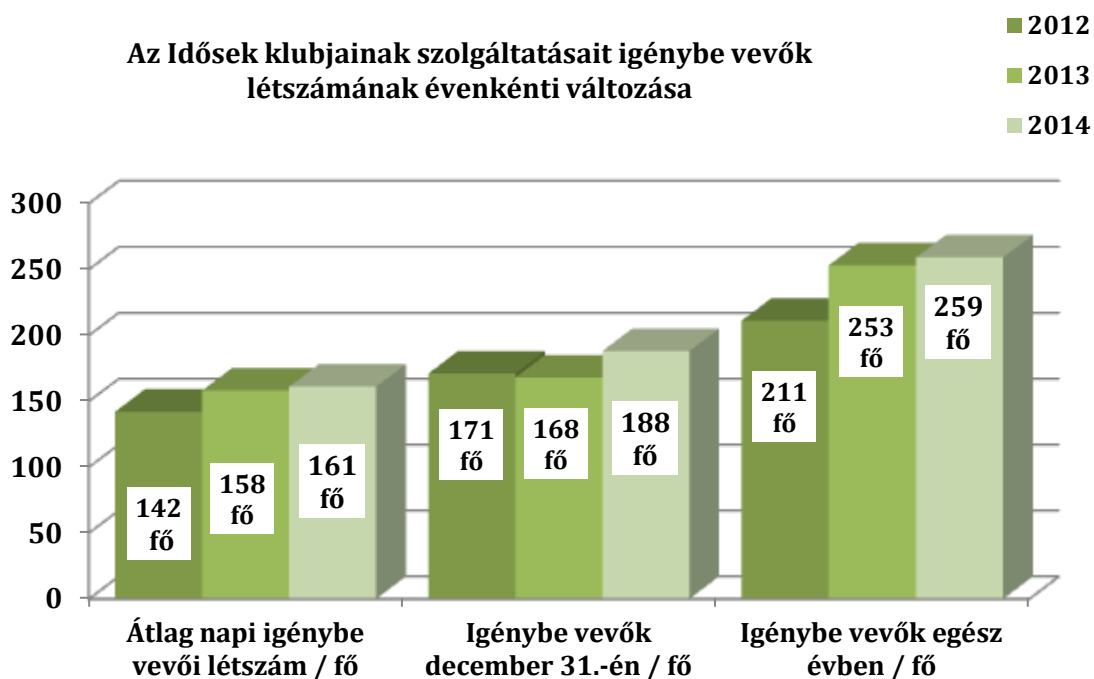
4.1.3.1. Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása, mint kötelezően biztosított feladat keretein belül az igénybe vevő személyek egészségi állapotának megőrzése és javítása, valamint szinten tartása kerül a fókuszba. A FESZGYI Szociális Szolgáltató Központ idősek klubjai szakmai tevékenységének alapja a prevenciós szemlélet erősítése. A programok összeállításánál a szellemi és fizikai aktivitás megőrzését, valamint a társas kapcsolati háló kialakítását, fenntartását helyezik előtérbe. Az idős klubok működését egy vezető fogja össze. Ennek hatására megvalósult az azonos dokumentációs rend kialakítása és a jó szakmai protokollok megvalósítása.

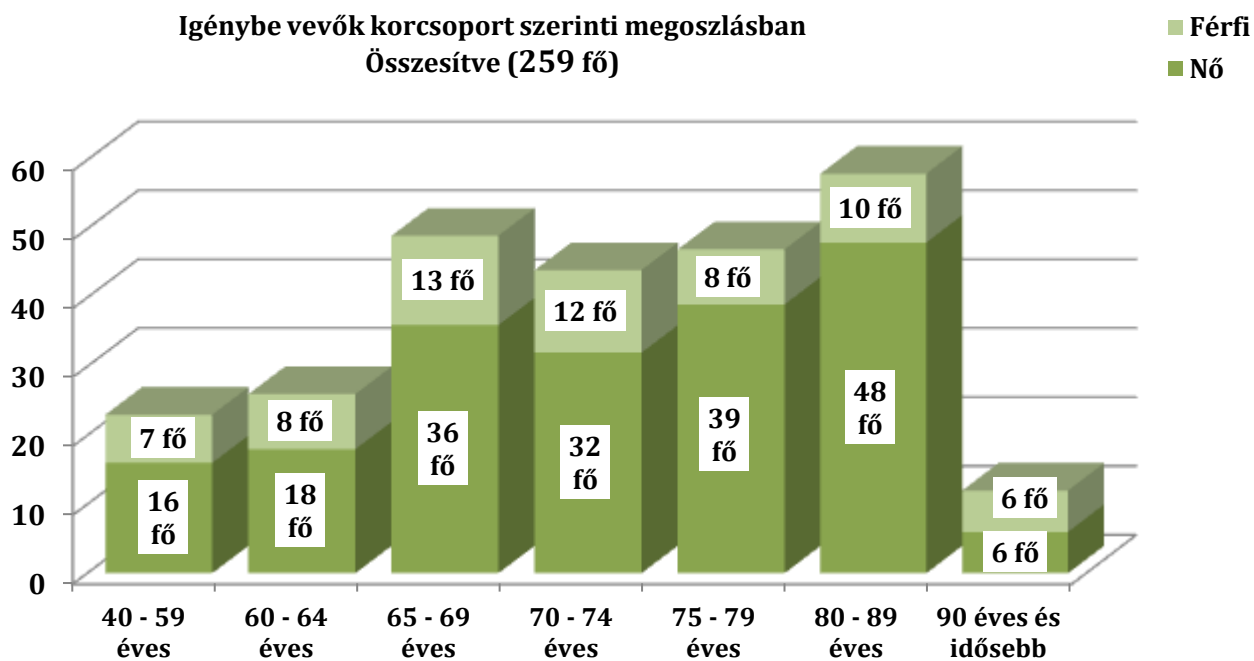
Az ellátást az alábbi idősek klubjában vehetik igénybe az érdeklődők:

- ❖ Borostyán Idősek Klubja (1092 Budapest, Knézich u. 17.)
- ❖ Napsugár Idősek Klubja (1095 Budapest, Mester u. 33-35.)
- ❖ Árvácska Idősek Klubja (1097 Budapest, Ecséri út 19.)
- ❖ Platán Idősek Klubja (1098 Budapest, Toronyház u. 11.)
- ❖ Szerető Kezek Idősek Klubja (1098 Budapest, Friss u. 5.)

A klubok szolgáltatásait igénybevevők nagy szeretettel és érdeklődéssel látogatták Ferencváros Önkormányzatának – fent már említett –, „A teljesség felé” Idősügyi Konceptió keretén belül megvalósuló programjait. Az ellátottak azonnali és hatékony informálásának köszönhetően minden rendezvényen jelentős számban jelen voltak.

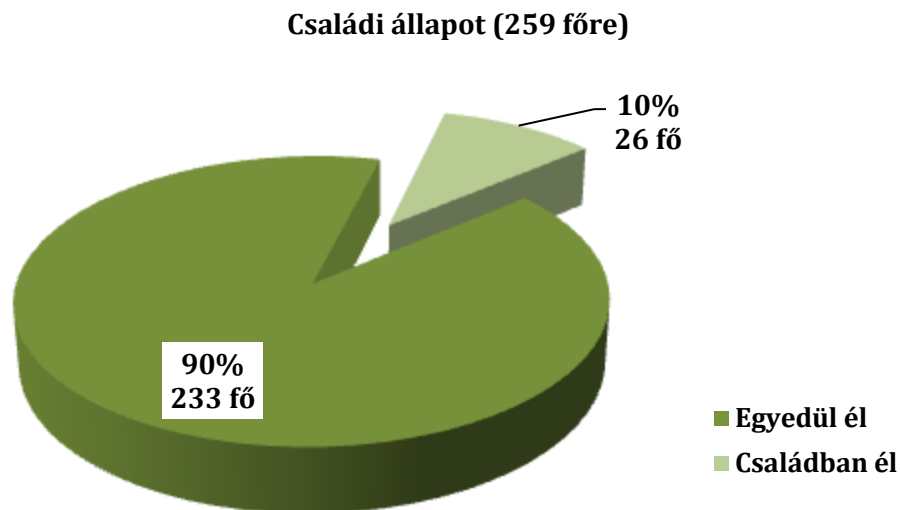

Az éves statisztikai adatok alapján a 2014. évben mindösszesen 259 fő volt ellátásban. A fenti diagramból jól látszik, hogy az igénybevevők száma évről évre növekszik az idősek klubjainak kihasználtsága közel maximális. Ez köszönhető annak, hogy az idősek klubjainak ellátottjai elégedettek a nyújtott szolgáltatásokkal, és közvetlen környezetükben is hírét viszik a közösségnek. A hatékony kommunikáció a továbbiakban is elsődleges, a kerületben élőknek értesülniük kell a programokról, illetve mindenki számára elérhetővé kell tenni a klubokra, valamint azok működésére vonatkozó információkat.

A korcsoport szerinti bontás a női ellátottak túlsúlyát mutatja (átlagosan 75 %), különösen kiugró a 80 – 89 év közötti korcsoport vonatkozásában. A férfiak száma ugyanakkor nem változik jelentősen az életkor emelkedésével, számuk hasonlóan alakul (6-13 fő között) minden korcsoportban.

Az ellátottak körét vizsgálva kimondható, hogy az egyedüllét nehézségei ellen keresik fel legtöbbször az intézmény telephelyeit. Idős korban az elmagányosodás ellen hatékony segítséget nyújtanak ezek a közösségi terek. A női ellátottak majdnem 100%-a özvegy, a férfiak közül sokan elváltak, valamint nőtlenek maradtak.

Összességében az idősek nappali ellátását a magányosodás és az egyedüllét ellen küzdő 60 év felettek veszik igénybe. A 65 év alattiak aránya kevesebb, mivel a korcsoport tagjai sok esetben még foglalkoztatottak, valamint családi, és társas kapcsolatokkal rendelkeznek, ahol igénylik az aktív jelenlétüket, segítségüket a mindennapokban. A későbbiekben, amikor esetlegesen a házastárs elhunyt, az unokák felnőnek, egyéni életet kezdenek és már nincs szorosan szükség a nagyszülői gondoskodásra, keresnek maguknak új közösséget, ahol otthon érezhetik magukat.

A 2012 óta működő A teljesség felé elnevezésű idősügyi program elsődleges célja az időskori aktivitás elősegítése. Épít az idősek tapasztalataira, bölcsességére, segíti őket abban, hogy teljes életet élhessenek, fontosnak tartja, hogy a fiatalabb generációk is megismerkedjenek az idősebbek értékeivel. Évente 600 feletti programot szervez annak érdekében, hogy az idősek megőrizzék szellemi és testi frissességüket. Kulturális (színház, irodalmi előadások, filmklub, koncertek, helytörténeti események stb.), egészségmegőrző programok (orvosi előadások, szűrések), sportprogramok (gyógytorna, nordic walking, jóga, meridián torna, vízi torna, gyógytorna, természetjárás), továbbá képzések (nyelvi, számítógép-használói), ismeretterjesztő előadások, kézműves foglalkozások, önkéntes tevékenységek lehetősége szolgálják a prevenciók célokat, védi meg az időseket az elmagányosodás érzésétől.

4.1.3.2. Szenvedélybetegek nappali ellátása

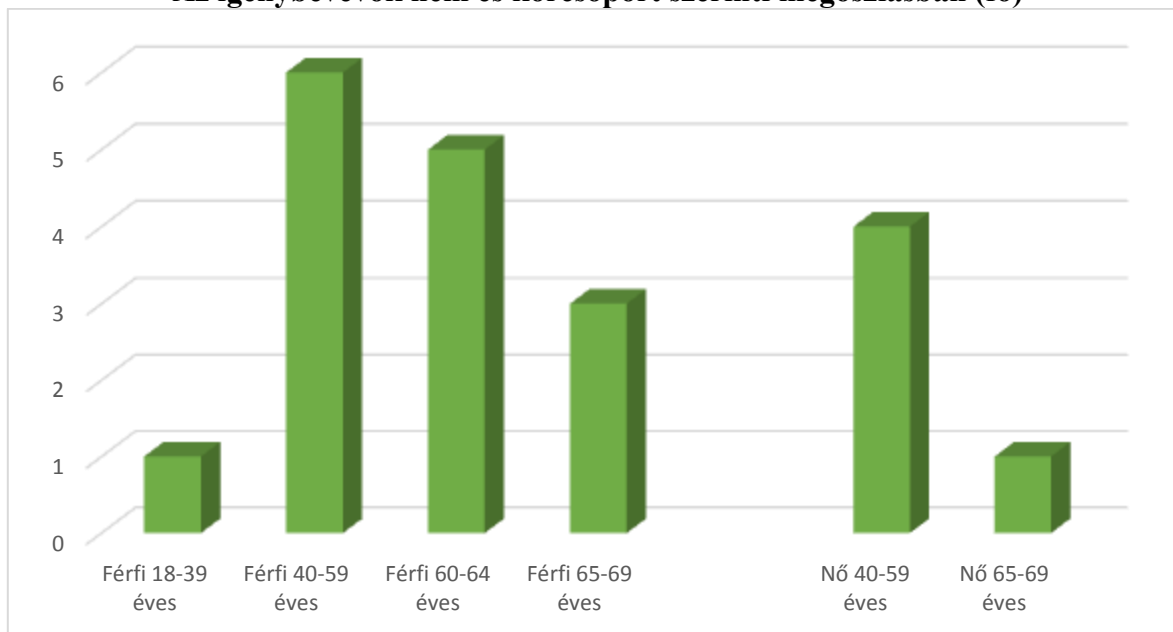
A FESZGYI keretein belül működő Írisz Klub Szenvedélybetegek Nappali Intézménye (1094 Budapest, Berzenczey u. 26.), mint kötelezően biztosított ellátási forma speciális igényeket elégít ki. Az elmúlt években a szenvedélybetegségek közül leginkább a kábítószeres okozta függőséggel foglalkozó ellátó intézmények terjedtek el annak ellenére is, hogy az alkoholbetegek száma az országban igen magas számot mutat. Ezt a hiányt igyekeznek pótolni az Írisz Klub.

A viselkedéses addikcióval küzdő ügyfelekre legtöbbször kereszt függőség jellemző. A kémiai függőség párosul valamilyen viselkedéses függőséggel. A professzionális ellátás érdekében a klub kapcsolatot tart minden függőket segítő civil, egyházi, valamint állami fenntartású szociális és egészségügyi intézménnyel.

A klubtagok olyan szabadidős és kulturális programon vehetnek részt, amely segítheti őket a felépülésben. A közösség megtartó erejét szakmai segítséggel megtámogatva a klubba járó segítségkérők hatékonyan léphetnek fel függőségükkel szemben. Ennek a megtartó erőnek a bizonyítéka az is, hogy a klubtagok személye állandóságot mutat. A kliensek fluktuációja elenyésző. A tagok kor és nem szerinti megoszlását az alábbi táblázat részletezi. A 2014-es év folyamán elköltözés, illetve saját kérésre történt lemondás miatt 8 fő került ki a szolgáltatásból, és 1 fő új ellátott került be. Az ellátotti körben az életkor, a nemek, és a függőségi diagnózisok aránya érdemi változást nem mutat.

Az igénybevevők nem és korcsoport szerinti megoszlásban (fő)

A fenti táblázat szerint kiugrás mindkét nem esetében a 40 - 59 év korúak között jelentkezik. Az életkor emelkedésével megjelennek a függőség okozta fizikális és mentális tünetek, és más típusú ellátási formákat is igénybe vesznek. Az Írisz Klub szolgáltatásait jelentősen több a férfi veszi igénybe, mint nő, ami szintén az alkoholfüggőség természetéből fakad. Az igénybe vevők 80 %-a inaktív (nyugdíjas, rokkantnyugdíjas, járadékos), 20 %-a rendszeres és/vagy alkalmi munkából él.

Az Írisz Klub programjaival az Anonim Alkoholisták 12 lépéses programjához kapcsolódik, egyben szorgalmazza a gyűléseken való részvételt. Ennek érdekében a klub, mint önszerveződő csoportnak a szerdai napokon helyet biztosít. 2014 őszén a Szenvedélybetegek Nappali Ellátása Írisz Klub bázisán megalakult és 6 fős stábbal működni kezdett a FESZGYI Mentálhigiénés Teamje. A munkacsoport feladata az, hogy igény szerint mentálhigiénés szolgáltatásokat nyújtson a FESZGYI teljes ellátási vertikumában, minden telephelyén és szolgáltatása keretében.

Az idősek nappali ellátásához hasonlóan az Írisz Klub tagjait is érinti az elmagányosodás. Az ellátottak 85%-a egyedül él. Jellemzően elváltak, illetve élettársi kapcsolatuk betegségük mélyülésével megszakadt. Legtöbb esetben a család támogatására sem számíthatnak, a függőségükben kialakult felületes kapcsolatok a gyógyulás útjára lépve eltűnnek. A magányosság érzése pedig kockázati tényezőt jelent a visszaesésben. A klub segítségével megtanulhatják azokat az emberi interakciókat, amelyek révén új kapcsolatokat alakíthatnak ki, illetve a közösségi együttlét és a szervezett programok hozzásegítik az ellátottakat a közösséghez tartozás élményéhez.

4.1.4. Családsegítés

A családsegítés igénybe vételét a FESZGYI keretein belül a Családsegítő Szolgálat két csoportja biztosítja: I. sz. Családsegítő Csoport (1098 Budapest, Pöttyös u. 11.) és II. sz. Családsegítő Csoport (1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.). A családsegítés, mint kötelezően ellátandó feladat a személyes gondoskodást végző szociális szakember és a szolgáltatást igénybe vevő személy, vagy család együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre. A megállapodás tartalmazza a

szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatókat, intézményeket, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és az együttműködés lezárásának várható időpontját.

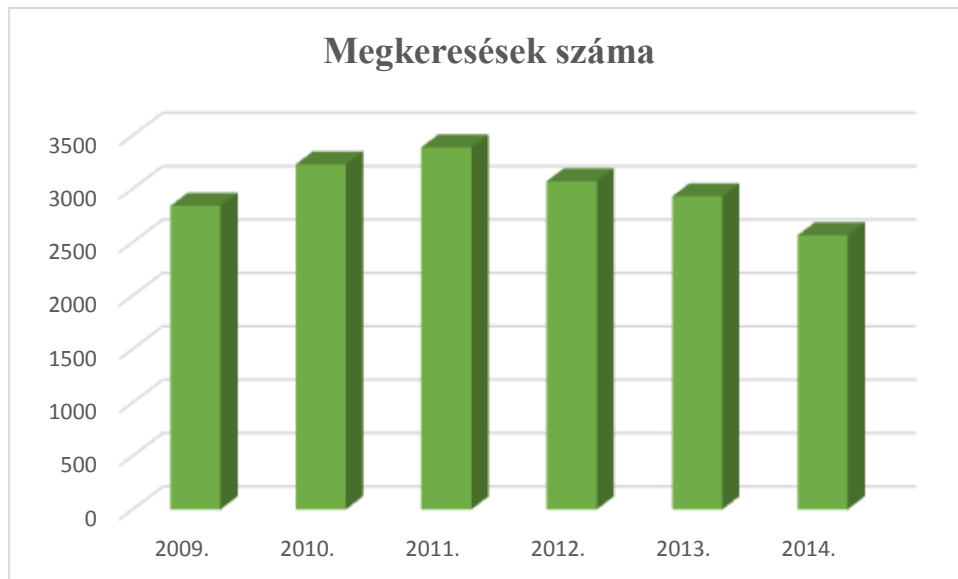
A FESZGYI a családsegítés keretében biztosítja:

- ❖ a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- ❖ az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- ❖ a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- ❖ közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését, valamint az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- ❖ a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, állásklubot,
- ❖ a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő, mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat, ill. az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- ❖ a szabadidős tevékenység hasznos eltöltéséhez mintamutatás, a közösségi élmény biztosítását,
- ❖ ingyenes jogsegélyszolgálatot.

Év	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Éves forgalom (igénybe vevők száma)	1 366	1 430	1 503	1 466	1 386	1 478	1 341

A fenti táblázatból körvonalazódik, hogy az utóbbi években az igénybe vevők száma 1 300 és 1 500 fő között stagnált. A családsegítés a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások, valamint a családsegítő szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és segítő munkaformák útján valósul meg. A család tagjaira is kiterjedő segítő szolgáltatásban folyamatosan figyelemmel kell kísérni, hogy a kiskorú érdekei, speciális szükségletei, helyzete szükségessé teszik-e gyermekjóléti szolgáltatás biztosítását. Ha gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása szükséges, az esetfelelős megkeresi a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatót, intézményt.

A Családsegítő Szolgálat az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének érdekében Adósságkezelési Csoportot (1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtet. Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az alábbi táblázat jelzi, hogy az adósságkezelésben a megkeresések száma csökkenő tendenciát mutat. Ez a kliens magatartásától függően két lehetőségre vezethető vissza. Az első esetben az adósok problémáinak rendezésével okafogyottá válik vonatkozásukban a szolgáltatás. A második esetben az adósság mértéke, valamint a kilátástalanság miatt nem igénylik a szolgáltatást, nem vesznek részt a programokban.

4.1.5. Utcai szociális munka

A kerületi hajléktalanok ellátása érdekében a FESZGYI Utcai Szociális Munkás Csoportot (1095 Budapest, Mester u. 19., 1092 Budapest, Ferenc krt. 8.; 1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.; 1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtet. Az utcai szociális munka az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, integrálás. Az utcai szociális munka keretében a szolgálat az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetét, életkörülményeit figyelemmel kíséri, szükség esetén ellátását kezdeményezi, valamint az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedéseket megteszi.

A 2014. évben összesen 177 ügyfél szerepelt a nyilvántartásban, velük tartósabb segítő kapcsolatot tudtak kialakítani. A szolgáltatást igénybevevők között a 2014. évben 117 új és 60 régi ügyfél jelent meg. A 2014. évben ugyanannyi új ügyféllel kerültek gondozási kapcsolatba, mint 2013. évben, viszont 8 fővel több régi kliens jelent meg ellátási területen.

Az utcai szociális munkát – a terület fontosságát hangsúlyozandó – a kerületben egyrészt a Ferencváros Önkormányzata fenntartásában működő FESZGYI, valamint működési engedély és ellátási szerződés alapján 2008. július 01. napjától jelenleg is a Menhely Alapítvány (1082 Budapest, Vajdahunyad u. 3.) biztosítja. A két szolgáltató a terület megosztására vonatkozóan megállapodást kötött. A szociális alapszolgáltatás ellátását az Önkormányzat és az Alapítvány eredetileg határozott idejű ellátási szerződésben rögzítette. 2009. június 30. napjával a szerződés hatálya lejárt, viszont a Képviselő-testület 151/2009. (V. 06.) számú határozatával azt határozatlan időtartamra módosította. A feladat ellátásához háttérintézmények a 1073 Budapest, Kürt u. 4. és a 1082 Budapest, Práter u. 29/B. szám alatti melegek, így képes az Alapítvány biztosítani a megfelelő működéshez szükséges feltételeket (iratbeszerzések, ügyintézés, interjú szoba stb.). Az utcai szociális munkások a 2008. év nyarától kezdve az ellátási területüket folyamatosan kutatják, felderítik, így sikerült azt feltérképezniük. Munkájuk vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy a Külső-Ferencvárosban, közterületen élő emberek nagy részével már találkoztak, és tartják velük a kapcsolatot. A 2014. évben a két ellátó szervezet 371 utcán élő emberrel került kapcsolatba, közülük 97 embert helyeztek el hajléktalanellátó intézményekben.

Fentiek mellett a civil szféra is igyekszik bekapcsolódni a rászorultak támogatásába. Ezt bizonyítja, hogy Ferencvárosban működik a Szent Rafael Caritas Alapítvány (1094 Budapest, Balázs Béla u. 13. fszt. I.), melynek célja a hajléktalanok, szenvedélybetegek, más szenvedők és családtagjaik személyiség-gyógyító gondozása, a börtönből szabadult hajléktalanok társadalmi visszaailleszkedésének segítése, a hajléktalanok utcai gondozása, szociális helyzetének javítása, munkához és szálláshoz juttatása, valamint a betegek emberhez méltó életkörülményeinek elősegítése.

4.1.6. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a FESZGYI keretein belül működő Gyermekjóléti Központ (1091 Budapest, Üllői út 69.) által végzett kötelező ellátás, amely olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A FESZGYI a családok és gyermekek részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátást a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti szolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapelvei:

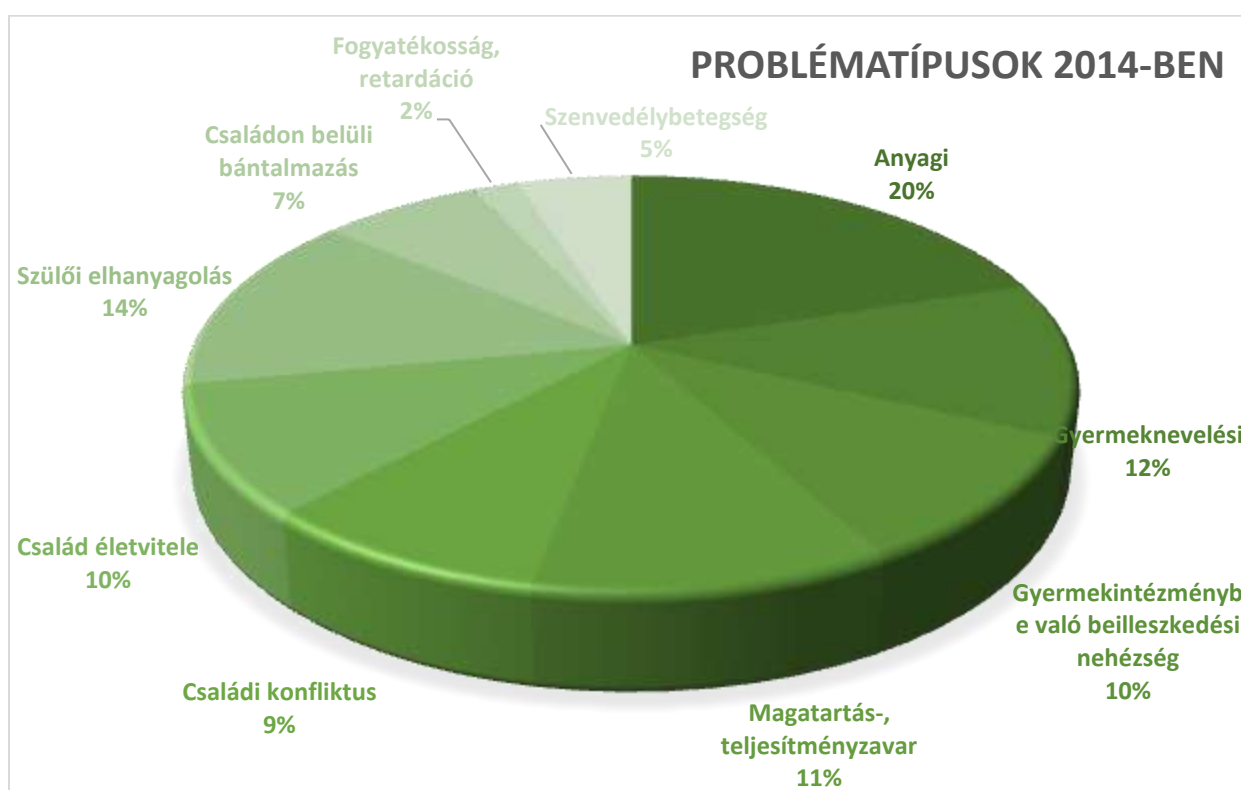
- ❖ A gyermek érdekének szolgálata.
- ❖ A család önállóságának elve, illetve a családban maradás elve.
- ❖ A legkisebb kényszer (önkéntesség) elve.
- ❖ A személyi és vagyoni érdek biztosítása.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a testi-lelki és érzelmi fejlődését, megelőzze, illetve kezelje az ezeket gátló tényezőket. A központban a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása áll.

A ferencvárosi gyermekjóléti szolgálat eseteinek száma a 2014. évben némileg emelkedett. Az év végi OSAP statisztikában megjelenő számokat az alábbi tábla szemlélteti.

A Gyermekjóléti Központ eseteinek vizsgálatokor kiderült, hogy a 2014. évben az esetek 20 %-ánál az anyagi problémák veszélyeztető tényezőként jelentek meg. A 2014. évben megjelenő problématípusok összetételéről az alábbi kördiagram rendelkezik.

A FESZGYI Gyermekjóléti Központja a 2014. év során törekedett arra, hogy az oktatási és gyermekvédelmi rendszerek együttműködését erősítse, amelyben fontos szerepet játszik az oktatási és gyermekvédelem rendszer korai, megelőző beavatkozása, a családok hatékony támogatása. A Gyermekjóléti Központ részt vesz a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Gyermekbarát Igazságszolgáltatás projektjében, amelynek keretében a 2012. év nyarán szakmai napot tartott a minisztérium munkatársai számára. A szakmai nap témája a gyermekek sérelmére elkövetett erőszakos bűncselekmények, a gyermekbántalmazás jelenségének alaposabb körüljárása volt. Ebből a projektből született a Közigazgatási és

Igazságügyi Minisztérium „Egy életre nyomot hagy” országos kampánya, melyet a Gyermekjóléti Központ szakmai tanácsainak figyelembe véve készítettek el.

A Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatain túl speciális szolgáltatásokat, így:

- ❖ utcai és lakótelepi szociális munkát,
- ❖ kapcsolattartási ügyeletet,
- ❖ kórházi szociális munkát,
- ❖ készenléti szolgáltatást biztosít.

4.1.7. Gyermekek átmeneti gondozása

A 24 férőhellyel rendelkező 2 korcsoportban működő FESZGYI Gyermek Átmeneti Otthona (1097 Budapest, Fehér Holló u. 2-4.) a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás egyik intézményes formája, amelynek feladata, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek és gyerekeknek. A kötelezően ellátandó gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek gondozásának, nevelésének időszakos átvállalásával támogatást nyújt a család átmeneti problémáinak a megoldásához. A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, akinek az ellátása és felügyelete átmenetileg családján belül nem megoldható, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

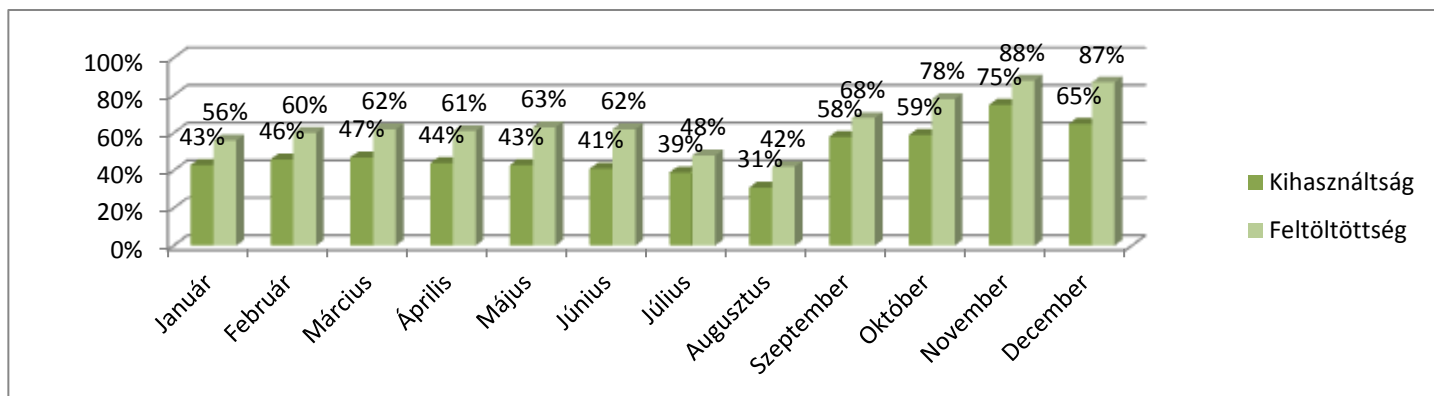
Feladata:

- ❖ A gyermekek átmeneti otthonának az átmeneti gondozás során hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez és a családban történő nevelésének elősegítéséhez.
- ❖ A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a Gyermekjóléti Központtal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréshez. Támogatást nyújt a veszélyeztetettség megelőzéséhez, és megszüntetéséhez.
- ❖ Az átmeneti gondozásban részesülő gyermek teljes körű ellátásra jogosult, valamint biztosítani kell számára a kapcsolattartás lehetőségét.

Ellátási napok százalékos kihasználtsága²⁰, feltöltöttsége²¹ a 2014. év során

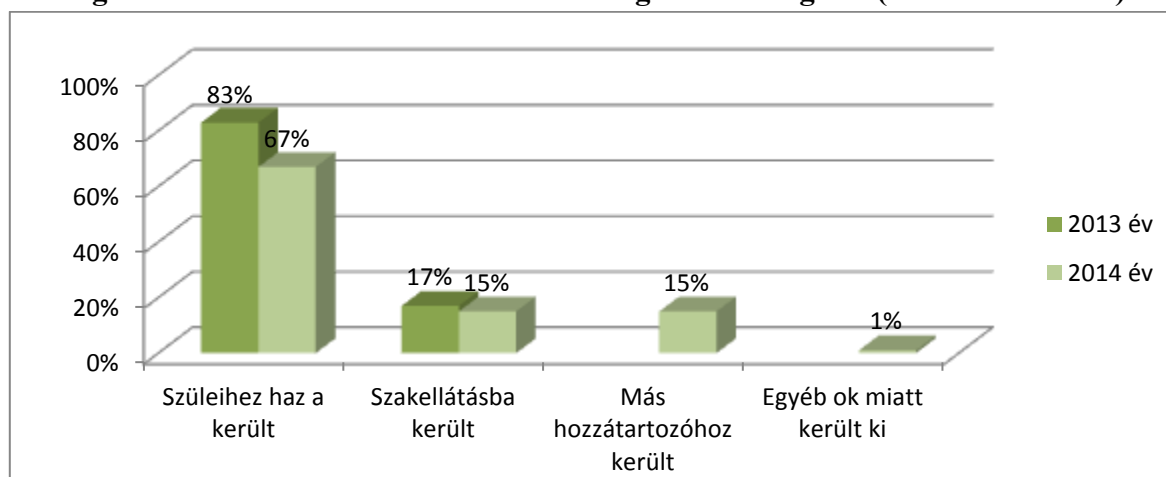
²⁰ A kihasználtság: a gyermekek által ténylegesen igénybe vett napokat jelentik (bent töltött napok).

²¹ A feltöltöttség: a szolgáltatás igénybevételét jelenti. Pl. egy gyerek februárban jelen volt 12 napot (kihasználtság: 12 nap) távol volt 16 napot összesen igénybe vett 28 napot (feltöltöttség: 28 nap).

A fenti táblázat körvonalazza, hogy adott éven belül az intézmény legkihasználtabb időszaka jellemzően szeptember – december időszak. A gyermekek mindennapi életéhez, életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez megfelelően igazodva, a 0-3 éves és a 3-18 éves korcsoportú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket elősegítő teljes körű ellátásban részesülnek.

A gondozási forma változásai az átmeneti gondozás végével (2013. év 2014. év)

A fenti táblázatból jól látszik, hogy a 2013. évhez képest csökkent a szüleikhez hazakerülők és a szakellátásba kerültek száma. Igaz, hogy a szakellátásba kerültek száma csökkent, érdemes azonban arra odafigyelni, arányaiban kevesebb gyermek kerül haza szüleikhez az ellátás megszűnése után.

Mivel nem minden fővárosi kerület tudja saját fenntartásában biztosítani a gyermekek átmeneti gondozását, ezért Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata, Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzata, Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzata ellátási szerződést kötött a Ferencvárosi Önkormányzattal, amelynek útján biztosítja az ellátást. Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzatával 1 főre kötött ellátás vonatkozásában közel 10 évig tartó együttműködés zárult le 2015. április 30. napjával közös megegyezéssel megszüntetett ellátási szerződés nyomán.

4.1.8. Gyermekek napközbeni ellátása

A Gyvt. 41 § (1) bekezdése szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei,

nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A kötelezően ellátandó napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. Ferencvárosban a gyermekek napközbeni ellátását 328 gyermek számára biztosítja a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények 5 egysége.

	Aprók Háza Bölcsőde	Fehérholló Bölcsőde	Pöttyös Bölcsőde	Manó-Lak Bölcsőde	Varázskert Bölcsőde	Összesen
Elérhetőségük	1092 Budapest Ráday u. 46.	1097 Budapest Fehérholló u. 2-4.	1098 Budapest Pöttyös u. 8/a.	1098 Budapest Dési Huber u. 9.	1096 Budapest Thaly Kálmán u.17.	
Férőhelyek száma	100 fő	60 fő	42 fő	76 fő	50 fő	328 fő

Az előző évek folyamán a FEBI alaptevékenységen túl többféle önként vállalt szolgáltatással segítette a kerületben élő családokat:

- ❖ Speciális ellátás
- ❖ Időszakos ellátás
- ❖ Házi gyermekfelügyelet
- ❖ Gyermektorna
- ❖ Speciális diéta
- ❖ Speciális tanácsadás
- ❖ Sószoza használat

A FEBI önként vállalt feladatai:

4.1.8.1. Speciális ellátás

Az intézmény igény szerint folytatja a sérült gyermekek ellátását. Első sorban a Ráday utcai bölcsődében, integrált csoportban kerülnek elhelyezésre. A gyermekek felvétele és fejlesztése továbbra is a Képesség Fejlesztő Szakértői Bizottság javaslata alapján történik.

4.1.8.2. Időszakos ellátás

Ez a szolgáltatás azoknak a családoknak nyújt segítséget, akik nem veszik igénybe, vagy nem jogosultak a bölcsődei alapellátásra. Két intézményben külön csoportokban történik a gyermekek ellátása (Varázskert -, és Aprók háza Bölcsőde), ezen felül a többi részlegben is lehetőség van - korlátozott számban - időszakos gyermekfelügyeletre, az alapellátás keretében működő csoportokban, a hiányzó gyermekek helyére. Külön helyiség hiányában csak minimális szinten lehet biztosítani az időszakos gyermek felügyeletet.

4.1.8.3. Házi gyermekfelügyelet

A Gyvt. 44. § (1) bekezdése szerint a házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl.

betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani. Az ellátásra az előző két évben nem volt igény a lakosság részéről.

4.1.8.4. Gyermektorna

Minden bölcsődében a 2-3 éves korosztály számára, korlátozott létszámban, a gyermekek napirendjébe illesztve végezik a tornát. Ezzel is segítve a gyermekek mozgás koordinációját.

4.1.8.5. Speciális diéta

Az intézmény diétás étkezést biztosít az étel-allergiás gyermekek számára. A dietetikus által összeállított étlap alapján végzik a gyermekek étkeztetését. Továbbá a csecsemőétkezés vonatkozásában is speciális étkezést nyújtanak.

4.1.8.6. Speciális tanácsadás

A bölcsődébe járó gyermekek szüleinek és a kisgyermeknevelőknek gyógypedagógus és a pszichológus tanácsadást végeznek az egészségesen fejlődő, de eseti problémával küzdő és a másként fejlődő gyermekek színvonalasabb ellátása érdekében.

4.1.8.7. Sószoza használat

Az Aprók háza Bölcsődében, a Varázskert, és a Pöttyös Bölcsődében létrehozott só szobák a kerület bölcsődéibe járó gyermekek számára biztosítják a sóterápia egészségmegőrző szerepét. A sótéglákból épült szobában játékos foglalkozások keretében tölthetnek el naponta maximum fél órát a gyermekek. A sóterápia enyhíti az allergiás tüneteket és csökkenti a légúti fertőzések kockázatát is.

4.1.9. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Szt. 65. § (1) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás egy olyan önként vállalt feladat, amelyet az Önkormányzat – a FESZGYI-n keresztül - ellátási szerződés útján a Body Guard Hungary Kft. (a továbbiakban: Body Guard) lát el. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás vonatkozásában érdeklődni a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központjában (1095 Budapest, Mester u. 33-35.) lehet.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás annak bevezetésekor (2005.) kötelezően ellátandó feladata volt az Önkormányzatnak. Működési engedély hiányában (a szolgáltatás közvetlen ellátásához elengedhetetlen működési engedély megszerzéséhez szükséges infrastruktúra kiépítésének fedezetét az említett évek költségvetése nem tette lehetővé) az Önkormányzat az ellátás biztosítására szerződést kötött az azt ellátni képes szolgáltatóval, így 2005. április 26. napjától ellátási szerződés útján a szolgáltatás biztosítva van Ferencvárosban. Időközben az Önkormányzat – mint a feladatot szerződés keretein belül biztosító fenntartó - beadta működési engedély kérelmét, de az elutasításra került azzal az indokkal, hogy a szolgáltatást nem közvetlenül látja el az Önkormányzat. Az Szt. 2013. július 01. napjától hatályos módosítása szerint ez a feladat kikerült a települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közül. A központi költségvetés normatívát nem biztosított ezen ellátásra, a

finanszírozás támogatására pályázati úton lehetett támogatást nyerni. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) részéről 2009. évben kiírt pályázaton Ferencváros Önkormányzata nem vett, nem vehetett részt, mivel a pályázatban előírt feltételeket nem tudta teljesíteni, nevesül nem rendelkezett érvényes működési engedéllyel. Az NRSZH tájékoztatása szerint, már nem foglalkozik jelzőrendszeres házi segítségnyújtással, pályázat a feladat biztosítására általuk nincs kiírva, utoljára ilyen pályázat a 2010. évben került kiírásra. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás főbb mutatói az alábbi táblázat szerint alakultak az előző években:

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás költségvetési vonzata			
Év	Jelzőrendszeres segítségnyújtásra összeg (E ft)	házi fordított	Ellátottak száma (fő)****
2009.*	1 878		40
2010.*	2 434		51
2011.*	2 489		57
2012.***	4 524		61
2013.**	3 291		67
2014.***	4 552		72

* Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága adatai alapján.

** Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata adott évi beszámolójából nyert adatok alapján.

*** Pénzügyi Iroda által vezetett nyilvántartás alapján.

**** Az ellátottak száma vizsgált időszakban folyamatosan nőtt.

A jelenleg hatályos jogszabályi környezet szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem önkormányzati feladat. Az Szt. 65. § (7) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása állami feladat. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4/A. §-a alapján, mint állami feladatot a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságnak kell biztosítania. Az érintett lakosság részére a szolgáltatás a jelenlegi feltételek mellett csak Ferencváros Önkormányzata közreműködésével biztosítható.

A széleskörű, hatékony kommunikáció, valamint a felelősségteljes időskori gondoskodás következtében az ellátottak száma növekedést mutat jelezve, hogy az elérte célcsoportját, és képes valós segítséget nyújtani a ferencvárosi időskorúak számára.

4.1.10. Családok átmeneti otthona

A kötelezően biztosítandó gyermekjóléti alapellátásra 2008. január 01. napjától 9 férőhelyet kötött le Ferencváros a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthonában (1214 Budapest, Erdősor utca 53-55.). A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk sem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. Az eddig eltelt időszak alatt a férőhelyek kihasználtsága maximális volt, az igények az elmúlt időszakban megnövekedtek, így a Képviselő-testület 417/2009. (XI. 04.) határozata alapján 2010. január 01. napjától a lekötött férőhelyek száma 14 férőhelyre módosult.

A Szervezet 2014. évi szakmai beszámolója alapján a lekötött férőhelyeken 12 család, összesen 52 fő elhelyezését biztosították. Az ellátást nyújtó civil szervezet, vagyis a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete az ajánlatának megfelelő ellátást, szolgáltatást magas színvonalon nyújtja. Ferencváros Önkormányzatának a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezetével kötött szerződés előnye továbbra is, hogy:

- ❖ kizárólag a ténylegesen ellátott személyek után történik a szolgáltatási díj megtérítése,
- ❖ a finanszírozás negyedévente – utólagos elszámolás alapján (ellátotti fő/nap/Ft) átutalás útján történik,
- ❖ az ellátási szerződésben foglaltak szerint a Gyermekjóléti Központ javaslata alapján küldött ferencvárosi családok felvétele prioritást élvez a lekötött férőhelyek erejéig.

4.1.11. Támogató szolgálat

Önként vállalt feladatként, a támogató szolgálat célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. Fenti szolgáltatást a Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvánnyal (1055 Budapest, Honvéd u. 22.) kötött ellátási szerződés keretében biztosítja Ferencváros Önkormányzata. Az ellátási szerződés keretén belül a 2014. évben 5 fő vette igénybe a szolgáltatásokat.

A támogató szolgálat feladata és működő szolgáltatások:

Személyi segítő szolgálat működtetése:

- ❖ az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi- és szociális - ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- ❖ a fogyatékos ember személyi, higiénés, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítése,
- ❖ segítségnyújtás a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,
- ❖ segítségnyújtás az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális- és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez,

- ❖ segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez,
- ❖ segítségnyújtás speciális, önszorgító csoportokban való részvételükhöz,
- ❖ segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához,
- ❖ segítségnyújtás a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosításához,
- ❖ egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan.

Szállító szolgáltatás működtetése:

- ❖ az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájárulás biztosítása, közszolgáltatásokhoz való hozzájárulás biztosítása
- ❖ a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének igénybevitelének elősegítése.

Információ nyújtása, tanácsadás:

- ❖ információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájárulás biztosítása,
- ❖ a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.

4.1.12. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Ferencváros a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatási feladatot párhuzamosan több szerződés keretén belül biztosítja. A Gond-viselés Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.-vel (1096 Budapest, Thaly Kálmán u. 40.) kötött ellátási szerződés alapján 4 férőhelyet biztosít ferencvárosi ellátottak számára. A Kft. tevékenységének fókuszában a fejlesztő nappali ellátás áll.²² Munkatevékenysége házvezetésre, takarításra, textilgondozásra, varró munkára²³ és árusításra irányul. A szakmai munkát folyamatos képzés kíséri, melynek tematikája a program audio-vizuális alapjain nyugszik, kifejezetten azon fiatalok számára, kiknél az írás-olvasás hiányzik, vagy annak szintje ismeret elsajátításra nem alkalmas. A Kft. saját tulajdonában lévő 250 nm-es ingatlanon HEFOP 4.2. program keretében elnyert pályázatból kivételesen magas színvonalú intézményt, a Gond-viselő Házat alakította ki, amely akadálymentes, minden igényt és szükségletet kielégít, felszereltsége modern, esztétikus.

2010. májusban döntött arról a Képviselő-testület, hogy a Küldetés Egyesülettel (1072 Budapest, Klauzál tér 5.) kötött ellátási szerződés alapján 2 fő ferencvárosi fogyatékos gyermek számára elhelyezést biztosítson. Az egyesület célja az iskolából kikerült fiatalok fejlesztése, amely lehetővé teszi számukra a későbbi hasznos munkavégzést. A munkára előkészítő tevékenységek közül a szövés, varrás, különféle papír és anyag megmunkálás, tűzzománc készítés emelhető ki. Felkészítik a fiatalokat az életkezdésre, a különféle háztartási munkák (takarítás, mosogatás, bevásárlás) elvégzése mellett mézeskalács készítést is tanulhatnak, valamint egyéb konyhai munkát (főzés, szendvicsszívás) is végezhetnek. Az

²² Felnőtt korú, felügyeletre szoruló fogyatékos személyek részére életviteli, szocializációs képzés, egyéni mentális gondozás; kulturális programok; testedzés helyben és sporttevékenység szervezése; családgondozás.

²³ Játékbabaruha készítés.

Egyesület keretein belül a fiatalok rendszeres lovas-terápiában részesülhetnek, mozi-, színház, múzeumlátogatáson vesznek részt, állatkerti és más gyermekprogramokat szerveznek számukra.

2011. október 01. napjától a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézményében 2 fő ferencvárosi lakóhelyű fogyatékos személy nappali ellátására biztosít férőhelyet ellátási szerződés alapján. A megnövekedett igények alapján a szerződés felülvizsgálatra, majd módosításra került, így az ellátandó személyek száma egy fővel, 3 főre emelkedett.

A kerületben felmerült igények alapján a Képviselő-testület 435/2015. (XII. 10.) számú határozatával önként vállalt feladatként a Ferencvárosban élő fogyatékos személyek támogatott lakhatására személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújt ellátási szerződés útján a Lőrinci Gondozóház Szolgáltató Nonprofit Kft.-n keresztül.

Fentieket vizsgálva megállapítható, hogy Ferencváros Önkormányzata komolyan foglalkozik a kerületben élő fogyatékos személyek problémáival és igényeiknek megfelelően egy komplex, többszereplős ellátást biztosít, amelynek révén a rászorultak ellátásuk vonatkozásában több opció közül választhatnak.

4.1.13. Hajléktalan személyek nappali ellátása

Az Új Út Szociális Egyesülettel (1097 Budapest, Gubacsi út 21. földszint II.) kötött ellátási szerződés útján biztosítja az Önkormányzat e kötelező szociális alapszolgáltatást. Az intézményt a közterületen, illetve nem lakás céljára szolgáló helyiségben élő hajléktalan személyek látogatják. Szolgáltatásaikkal a hajléktalan létben élő emberek speciális igényeit (tisztálkodás, borotválkozás, hajvágás, ruházat mosása és pótlása, napi egyszeri ételmelegítés, valamint ételmelegítési lehetőség) igyekeznek kielégíteni.

Ezen felül, igyekeznek pótolni az emberi odafigyelést, meghallgatást, a szabadidő hasznos eltöltését és biztosítják a szakszerű szociális segítségnyújtást is. A nappali ellátó centrumban hétköznaponként, illetve téli krízis időszakban a nagy hidegre való tekintettel hétvégén is fogadják a hozzájuk forduló nehéz helyzetben lévő embereket.

Hajléktalan személyek nappali melegedője: Budapest IX. ker. Gubacsi u. 21.

Megjelenések száma: 38.923 megjelenés²⁴

A gondozottak közül 264 fő új kliensként regisztrált. Az Egyesület kollégái 26 rászorultat kórházban látogattak meg. Mindenki számára, aki igénybe veszi a melegedő ellátását étkezési lehetőséget is biztosítanak. Eszerint a melegedő által nyújtott egyszeri étkeztetést, valamint támogatóik által biztosított ételmelegítő adományok szétosztását, és a gondozottak által hozott ételek melegítését, illetve elkészítését (rántotta, leves, virsli, egyéb). Az Egyesületnél lehetőség van tisztálkodásra (fürdés, borotválkozás, hajvágás) szükség szerint, valamint ruházat mosására, illetve cseréjére, pótlására. Szociális ügyintézés területén az egyesület iratok beszerzésében, szociális információ biztosításában, segélyek, jövedelem szerzés és egyéb ügyek vonatkozásában naponta nyújt segítséget.

²⁴ Mivel nagyon sok kliens anonim „módon” keresi fel az intézményt, ezért főben megadni nagyon nehéz az ügyfelek számát, valamint amennyiben azt főben kerülne bemutatásra, az torzíthatná az eredményeket.

Az önkormányzat által működtetett FESZGYI keretein belül megvalósuló LÉLEK Program²⁵ alapján van lehetőség LÉLEK-Pont (1092 Budapest, Ferenc krt. 8.; 1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.; 1094 Budapest, Balázs B. u. 22/B.) működtetésére, amely az alábbi feladatokat látja el:

- ❖ a kerületi hajléktalanok segítségét koordinálja, programban való részvételüket, valamint egyéb támogatási formák igénybevételét ösztönzi,
- ❖ információs pontként működik, ahol szolgáltatásként információnyújtásban, tájékoztatásban, illetve szociális ügyintézésben állnak rendelkezésre a munkatársak,
- ❖ a segítő szolgáltatást, egyénekkal és csoportokkal, továbbá a mentorálás során az ellátott kísérése is szükséges lehet
- ❖ lehetőséget biztosít:
 - a közösségi együttlétre,
 - a személyi tisztálkodásra,
 - a személyes ruházat tisztítására,
 - az álláskeresésre családtagokkal való kapcsolattartásra,
 - a szabadidő hasznos eltöltésére (televízió, filmklub, internet),
 - egészségügyi szűrés megszervezése,
 - postacímmel nem rendelkezők számára postázási cím biztosítására.

Fentiek jól mutatják, hogy Ferencváros helyén, megfelelő súllyal kezeli a hajléktalan kérdést. Emellett meg kell említeni, hogy a kerületben működős FESZOFÉ Nonprofit Kft., mint önkormányzati társaság külön hangsúlyt fektet ezen társadalmi réteg foglalkoztatására, valamint reintegrációjára.

4.1.14. Közösségi szenvedélybeteg és alacsony küszöbű ellátás

A Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány komplex, kötelező tevékenységet lát el. A 1095 Budapest, Gát utca 25. szám alatti ambulancia irányításával történik a drog és alkoholproblémákkal küzdő kliensek és hozzátartozóik fogadása. Az Alapítvány célja a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában, továbbá, hogy elősegítsék klienseik életminőségének általános javulását.

A klienseknek nyújtott szolgáltatások:

- ❖ szociális munka, egyéni esetkezelés, szociális ügyintézés,
- ❖ pszichiátriai segítségnyújtás, gyógyszeres kezelés,
- ❖ pszichológiai és életvezetési tanácsadás,
- ❖ konzultáció (egyéni és családi),
- ❖ információnyújtás a drogokról,

²⁵ A 2. mellékletben részletesen.

- ❖ állapotfelmérés,
- ❖ elvonást követő, visszaesést megelőző utógondozás,
- ❖ ambuláns rehabilitáció,
- ❖ jogsegélyszolgálat,
- ❖ kortárssegítés,
- ❖ szenvedélybetegek közösségi és alacsonyküszöbű ellátása.

Fent nevezett Alapítvány, valamint a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodáján tevékenykedő ifjúsági- és dropprevenciós referens képezik a gerincét annak a kezdeményezésnek, amely a Kábítószer Egyeztető Fórum keretében intézményesül meg és tűzi zászlajára Ferencvárosban a kábítószer elleni harcot.

4.1.15. Családmentori Iroda

A Családmentori Iroda (1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28.) – mint önként vállalt feladat – a FESZGYI keretei között működve, a „Szociális város rehabilitáció Ferencvárosban, József Attila Terv I. ütem” KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0003. kiemelt projekt által meghatározott feladatait ellátó iroda. A József Attila Terv kiemelt célterülete a Középső-Ferencváros Gát u., Thaly K. u. és Márton u. közti szakasza. A Családmentori Iroda felelős az egyéni esetkezelésért, a Programban résztvevő önkormányzati és külső szervezetek részvételének koordinálásáért, a Program célcsoportjába tartozó, együttműködésre kész ferencvárosi lakosok mentorálásáért/esetmenedzseléséért felelős szakmai műhely. Létrejöttének oka továbbá, hogy támogatja a lakóközösséget annak érdekében, hogy a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok egymás konstruktív lakó közösségeként működhessenek. Ennek érdekében egyrészt bekapcsolja a közösséget a programba, másrészt felmerülő nézeteltérések, konfliktusok esetén közvetít, támogatja a feleket a problémamegoldásban és támogatja a konstruktív együttélés megteremtésének feltételeit. Segít az új lakóknak a közösségbe beilleszkedni, a közösségnek pedig segít az új lakók befogadásában.

A Családmentori Iroda célja:

- ❖ a projekt területén élő családok részére különböző szociális szolgáltatások közvetítése,
- ❖ információ nyújtása valamint a szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- ❖ családok szociális háttérének és igényeinek felmérése,
- ❖ részt vállal a lakók költözésében, az elköltözött családok utánkövetésében.

Az esetmenedzselés a családmentor és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre. A munkafolyamat az első interjú során a szolgáltatást igénybe vevő személy szükségleteinek megállapításával és a problémamegoldó alternatívák kidolgozásával kezdődik. A megállapodás tartalmazza a szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatókat, intézményeket, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és a lezárás időpontját. A segítő szolgáltatás az igénybe vevő otthonában, családi környezetében tett látogatásokon és a családmentori irodában folytatott beszélgetés és támogató tevékenységek útján valósul meg. A Családmentori Iroda az ügyfelek részére

tájékoztatást nyújt szolgáltatásairól, az alapvető állampolgári jogokról, az igényelhető támogatásokról és ellátásokról. A támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében a Családmentori Iroda munkatársa segítséget nyújt a kérelmek előterjesztéséhez, valamint kezdeményezi támogatás megállapítását az illetékes hatóságokkal.

4.1.15.1. „Végre Önnek is van esélye felújítani otthonát!” program

Ferencváros Önkormányzata a FESZGYI bevonásával valósítja meg a „Végre Önnek is van esélye felújítani otthonát!” lakás felújítási programját. A FESZGYI-n belül a pályázat koordinálása és lebonyolítása a Családmentori Iroda feladataként került meghatározásra. A program lényege, hogy családok önerejükből újítják fel lakásukat úgy, hogy a szükséges alapanyagok megvásárlásához szükséges forrást Ferencváros Önkormányzata biztosítja. A Családmentori Iroda munkatársai és a FESZGYI vezetősége úgy gondolta, hogy ezt a programot a JAT Program másodlagos célcsoportjai között kezdi el, valamint, hogy kettős célt szolgál:

- ❖ a másodlagos célcsoportba tartozó roma családok életkörülményeinek javítása,
- ❖ a Családmentori Iroda közösségépítő, közösségfejlesztő feladatait elősegíti majd a program sikeres megvalósítása.

A programban résztvevő családok kiválasztásánál szempontrendszer²⁶ került felállításra, amely segítségével hatékonyabbá és hatásosabbá vált a kiválasztás folyamata és a sorrendiség meghatározása. A FESZGYI más szakmai egységeivel is – akiknek a szolgáltatást igénybe vevői lakhelyük alapján a programba való bevonása lehetséges, és a családgondozóik úgy ítélték meg, hogy az ebben a programban való részvétel minőségi változást hozna az életükbe – felvette a Családmentori Iroda a kapcsolatot. Az általuk javasolt családokat előre egyeztetett időpontban meglátogatták, és megvizsgálták, hogy az adott feltételeknek megfelelnek-e, majd ezt követően bővítették az általuk elkészített listát, mely a potenciális résztvevőket kezeli.

Miután a gyakorlati teendők a részleteiket tekintve is körvonalazódtak, azaz egyértelművé vált, hogy minden család képes biztosítani a munkálatok elvégzéséhez szükséges önerőt, amely a szakemberrel való megállapodásban és a fizetési kötelezettségben merült ki, egyeztettek a felújításhoz szükséges anyagbeszerzés ütemezéséről, így indulhatott útjára a program.

4.1.16. Ifjúságsegítés

Az „Alul-járó” Ferencvárosi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (1097 Budapest, Ecseri úti METRO aluljáró) a FESZGYI keretein belül működött, 2015 őszéig, amikor helyét átvette a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér (1096 Budapest, Haller utca 52.) azzal a céllal, hogy információt nyújt, tanácsadásokat tart, internet hozzáférést biztosít, klubokat és

²⁶ szempontrendszer:

- ❖ Érvényes lakásbérleti szerződés
- ❖ Lakás állapota
- ❖ A felújítás rezsicsökkentést eredményezhet
- ❖ A felújítás megelőz vagy megszüntet egészségügyi problémákat az adott család életében
- ❖ Lakbér és közüzemi tartozásokról szóló igazolások megléte
- ❖ A családban él-e 18 alatti vagy olyan személy, akinek eltartásáról gondoskodni kell
- ❖ Korábbi kapcsolat, együttműködés a családmunkásokkal vagy a FESZGYI más munkatársaival

foglalkozásokat szervez, amiket a fiatalok név nélkül és ingyen vehetnek igénybe. A fiatalok igényei szerint alakítják a hétköznapiakat.

Feladata:

- ❖ Információkat szolgáltat, illetve segítséget nyújt az intézményt megkereső fiatalok számára problémáik megoldásában.
- ❖ Segíti őket autonómiájuk, önmaguk iránti felelősségük kialakulásában, a társadalmi beilleszkedésben, életkorukból, szociális helyzetükből adódó hátrányaik csökkentésében.
- ❖ Programjaival és tanácsadással hozzájárul a fiatalok életviteli nehézségeinek megoldásához.
- ❖ Segíti azon igényeik kialakulását, hogy a kortárs közösségekben munkát végezzenek, és közösségtudatuk kialakuljon.
- ❖ Programját és információs állományát alapvetően iskoláskorúak, illetve fiatalok számára alakítja ki.
- ❖ Kapcsolatot tart a különböző intézményekkel, fogad minden fiatalt, de elsősorban a Ferencváros területén fejt ki tevékenységét.
- ❖ Jogsegélyszolgálatot és pszichológiai tanácsadást működtet ingyenes formában.
- ❖ A FESZGYI Igazgatója, valamint a Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője által meghatározott módon részt vesz a gyermekjóléti szolgáltatások megvalósításában.

Mivel nagyon sok fiatal anonim „módon” keresi fel az irodát, ezért főben megadni nagyon nehéz az irodát felkeresők számát, valamint amit főben meg lehet adni, az torzítja az adatokat.

4.1.17. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Az Szt. szerinti alapszolgáltatást, a pszichiátriai betegek nappali ellátása a Ferencvárosban élők számára évek óta nem volt biztosított, miután Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának fenntartásában nem működik ilyen intézmény. A rászorulókat eddig civil szervezet által biztosított közösségi pszichiátriai ellátás keretén belül kerültek gondozásra, ami nem váltja ki az Szt. szerinti kötelező alapellátási formát.

Mivel a pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító intézmény kialakítása, létesítése az önkormányzat költségvetését jelentősen megterhelné, ezért a Humánszolgáltatási Iroda felvette a kapcsolatot a Moravcsik Alapítvánnyal. A Moravcsik Alapítvány Moravcsik Imre, a Pszichiátriai Klinika alapítójának nevét vette fel és 1991. évben alakult meg. Az Alapítvány alaptevékenysége a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika és az azzal együttműködő szervezetek tevékenységének támogatása; a pszichiátriai és idegrendszeri kutatások támogatása, azok szervezése és elősegítése; a lelki betegségek megelőzésével és gyógyításával kapcsolatos oktatás támogatása; valamint a társadalom mentálhigiénéjének javítása, és a társadalom pszichiátriai kultúrájának emelése. A pszichoszociális rehabilitáció lényege az ellátott személyes céljait akadályozó problémák felmérése

és ezek megoldására a közösen elkészített gondozási-rehabilitációs terv megvalósítása. Ennek érdekében az intézmény készségfejlesztést nyújt az önellátás, az emberi kapcsolatok, a munka, valamint a szórakozás területén. Ez megvalósul egyéni és az ellátottak igényei alapján tervezett csoportos tréningek keretében, valamint a társadalmi beilleszkedést célzó egyéni szükségletek kielégítésében.

Az alapítványban dolgozók meggyőződése, hogy a legjobb, amit másoknak adhatnak, ha lehetőséget biztosítanak a képességeik fejlesztéséhez és kibontakoztatásához, így minden munkatársuk prioritásként kezeli a rehabilitációs célú munkavégzést, amely a legtöbb kliens állapotában pozitív változást eredményez.

Az Alapítvány 2008-ban létrehozott Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye kiemelt szerepet szán a pszichiátriai betegek és mentális problémákkal küzdők társadalmi esélyegyenlőségének megteremtésére, a stigmatizáció és az előítéletek csökkentésére. Feladatuk az ellátottak személyes szükségleteinek és céljainak felmérése és ezek alapján egyénre szabott gondozási terv / rehabilitációs program kidolgozása. A nappali intézmény a szociális alapszolgáltatási forma keretein belül a pszichiátriai betegséggel élő, intézményi jogviszonnyal rendelkező ellátottak számára az intézményen belül szociális foglalkoztatást biztosít. Ezáltal a klienseknek rövid és hosszú távon is javulnak az esélyei a nyílt munkaerőpiacra való kilépéshez és ott tartósan az értékteremtő munka végzéséhez. A cél, a munkavégzésen és a foglalkoztatáson keresztül az emberi kapcsolatok újraépítése és a társadalomba való re-integrációjuk. Az alapítvány a Pszichiátriai Betegek Nappali Intézményére vonatkozóan Budapest Főváros közigazgatási területére rendelkezik működési engedéllyel.

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 254/2014. (XI.06.) számú határozatával 8 férőhelyet tart fent az intézményben, így a Ferencvárosban bejelentett lakóhellyel rendelkező és a nappali ellátást igénylő pszichiátriai betegek felvételét tudja az alapítvány biztosítani.

4.1.18. Roma mentori hálózat

A 2003. évben elfogadott, jelenleg felülvizsgálat alatt lévő Roma Koncepció keretében a 2014. évtől roma mentori hálózat működik Ferencvárosban. A mentorok fő feladata az érintett társadalmi réteg igényeinek, érdekeinek felkutatása, problémáik közvetítése, helyzetük támogatása. Koordináló szerepet töltenek be a ferencvárosi roma népesség, valamint Ferencváros Önkormányzata között, így biztosítva azt, hogy kérdéseik, problémáik megválaszolásra kerülnek.

4.2. Szakosított ellátás – Időskorúak átmeneti otthona

A FESZGYI keretei között működő Szerető Kezek Időskorúak Gondozóháza (1098 Budapest, Friss u. 5.) által nyújtott kötelező, átmeneti ellátást azok a Budapest Főváros, illetve Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, vagy érvényes tartózkodási hellyel, települési szintű bejelentéssel rendelkező egészségileg és/vagy szociálisan rászoruló személyek vehetik igénybe, akik számára nem nyújtható megfelelő szintű ellátás a házi segítségnyújtás, illetve más alapellátás keretein belül nem biztosítható. Az intézmény férőhely kapacitása 12 főben maximalizált.

Az átmeneti ellátás keretében végzett feladatok:

- ❖ Étkezés biztosítása
- ❖ Ruházat, textília biztosítása
- ❖ Alapápolási, gondozási feladatok
- ❖ Gyógyszer ellátás
- ❖ Mentálhigiénés ellátás biztosítása
- ❖ Szocioterápiás foglalkozások
- ❖ Hivatalos ügyekben való segítségnyújtás
- ❖ Értékmegőrzés

2014 február hónapban intézményorvos váltás történt az Intézményben, melynek következtében a lakók ellátása gyorsabban, hatékonyabban biztosítható. Az orvos folyamatosan nyomon követi a lakók egészségi állapotát, biztosítja a szükséges gyógyszerfelírást. Felülvizsgálja, szükség szerint korrigálja a gyógyszerfogyasztást. Szükség esetén pszichiáter szakorvos nyújt segítséget a mentálhigiénés munkatárs és a gondozók bevonásával a lakók pszichés egészségének fenntartásában, helyreállításában, problémáik kezelésében.

Az átmeneti otthon ellátottjainak statisztikai adatait tekintve szintén a női kliensek számának többsége látható. Kiugróan magas a 80 - 89 év közötti korcsoport, ahol a férfiak is képviseltetik magukat. Ebben a korban megszorodnak betegségeik, és csökken önellátási képességük, ami szükségessé teszi az intézményi támogatást.

Életkor	Férfi (fő)	Nő (fő)	Ellátásba bekerültek (fő)		Ellátásból kikerültek (fő)	
			férfi	nő	férfi	nő
55-59	-	-	-	1	-	-
60-64	-	1	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	1
70-74	-	1	-	1	-	-
75-79	-	-	1	-	-	1
80-89	2	6	2	4	3	4
90-x	1	1	-	3	-	3
Összesen	3	9	3	9	3	9

A csökkent önellátási képesség különösen akkor jelent súlyos problémát, ha nincs olyan személy, családtag, aki segíteni tudná az időseket. Sok esetben a házastárs elhunyt már, a gyermekek, unokák pedig dolgoznak, vagy távol a nagyszülőktől élnek. Felismerve a mindennapi élet okozta problémákat az ellátást igénylők maguk keresik meg az intézményt és kérik felvételüket.

4.3. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások

Ebben a fejezetben - az előző évek vonatkozásában - az Önkormányzat által biztosított ellátási formákhoz kapcsolódó statisztikai adatok alapján elemzett helyzetkép kerül bemutatásra a jelenleg pénzben és természetben nyújtott támogatásokról. Ferencvárosban az alapszolgáltatások ingyenesen vehetőek igénybe, a jogszabályok adta lehetőség ellenére

gondozási díj nem került bevezetésre, ezzel is támogatva az ellátásokban részt vevőket, bizonyítva a szociális biztonság megteremtésének központi szerepét.

Az Szt. és a Gyvt. rendelkezéseit figyelembe véve jelenleg Ferencváros Önkormányzatának a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 8/2015. (II.24.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 8/2015. Rendelet) tartalmazza a Ferencvárosban lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat (az Szt. 134/E. § előírása szerint: a képviselő-testület a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig volt köteles megalkotni).

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény több szakaszában is módosította az Szt-t és a Gyvt-t, és ezen módosítások közül a legtöbb 2015. március 1-jén lépett hatályba, melyek értelmében az állam által biztosított támogatási formákon túl a magyar emberek szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett. Az önkormányzatok szabadon dönthettek a támogatások nagyságáról és formájáról. Az állami felelősségi körbe tartozó ellátások járási hatáskörbe, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörbe kerültek.

Az Szt. csak az állam által – a járási intézményrendszer útján - kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A módosítást megelőzően kötelező ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált.

A kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthetett. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jellemző, hogy a támogatások mindegyike kérelemre indul. A kérelmeket a Hivatal bármelyik ügyfélszolgálatán be lehet nyújtani.

4.3.1. 2015. március 1-jétől az önkormányzatok által biztosított ellátások

Ferencvárosban a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodáján a Rendszeres Ellátási Csoport kezeli a települési támogatásokat, míg az Eseti Támogatási Csoport a rendkívüli települési támogatásokat.

4.3.1.1. Települési támogatás

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit írt elő, hogy a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. A Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körében csak példákat említ: Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

4.3.1.2. Rendkívüli települési támogatás

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

4.3.2. Az ellátások felsorolása

A fentebb leírt jogszabályi jogosítványok alapján az alábbi támogatások állapíthatóak meg Ferencvárosban:

4.3.2.1. Önkormányzati hatósági ügyek (képviseelő-testület, illetve a polgármester szociális feladat- és hatáskörében eljárva)

- ❖ Ferencvárosi jövedelempótló rendszeres támogatás
- ❖ Ferencvárosi közüzemi díj és közös költség támogatás
- ❖ Ferencvárosi fűtéstámogatás
- ❖ Ferencvárosi lakbértámogatás
- ❖ Ferencvárosi adósságkezelési szolgáltatás
- ❖ Ferencvárosi közgyógytámogatás
- ❖ Ferencvárosi gyógyszer-támogatás
- ❖ Ferencvárosi rendkívüli támogatás
- ❖ Ferencvárosi karácsonyi támogatás
- ❖ Ferencvárosi élelmiszertámogatás
- ❖ Ferencvárosi iskolakezdési támogatás
- ❖ Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás
- ❖ Védőoltások Ferencvárosban
- ❖ Ferencvárosi mozgáskorlátozottak lakásának akadálymentesítési támogatása
- ❖ HPV elleni védőoltás biztosítása Ferencvárosban
- ❖ Jogosítvány megszerzésének támogatása a Ferencvárosban
- ❖ Köztemetés a Ferencvárosban
- ❖ Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás
- ❖ Ferencvárosi oktatási támogatás

4.3.2.2. Államigazgatási hatósági ügyek (jegyző szociális feladat- és hatáskörében eljárva)

- ❖ óvodáztatási támogatás *(2015. június 4-ét követően óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem, - ideértve a támogatás ismételt megállapítása iránti kérelmet is, - nem nyújtható be.)*
- ❖ rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- ❖ hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos feladatok
- ❖ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt, tartásra köteles hozzátartozó kiegészítő gyermekvédelmi támogatása
- ❖ a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó évi kétszeri természetbeni juttatással (Erzsébet-utalvány) kapcsolatos feladatok
- ❖ az aktív korúak ellátása és a lakásfenntartási támogatás tartozás ügyekkel kapcsolatos feladatok
- ❖ aktív korúak ellátásával kapcsolatos belföldi jogsegély teljesítéssel kapcsolatos feladatok.
- ❖ védendő fogyasztói igazolásokkal, és a Nemzetközi Eszközkezelő Zrt. felé benyújtandó igazolásokkal kapcsolatos ügyek.

4.3.3. Rendkívüli települési támogatások Ferencvárosban

2015. március 1-jével átalakult a szociális támogatási rendszer, az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek, módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre, valamint bővült az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában. A változtatásokkal több segélyezési forma megszűnt, mint a lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési támogatás, méltányossági közgyógyellátás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás 2015. március 1. napjától a járási hivatalok járnak el, valamint a rendszeres szociális segély helyett új nevén az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás szintén a járási hivatalok feladat körébe került át.

A lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, a méltányossági közgyógyellátást az Szt. szerint az önkormányzatoknak nem kötelező biztosítani. Az új szabályozás szerint önkormányzat kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson, azonban annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

4.3.3.1. Ferencvárosi közgyógytámogatás

2015. március 1. napjától méltányossági közgyógyellátás már nem állapítható meg. Helyette új támogatási formaként bevezetésre került a Ferencvárosi közgyógytámogatás, amely valamivel szigorúbb feltételeket határoz meg, ugyanis nem szerezhetsz jogosultságot az, aki a Ferencvárosban nem rendelkezik bejelentett állandó lakóhellyel, valamint a kérelmező jövedelme meghaladja a rendeletben meghatározott mértéket.

A közgyógyellátásra jogosultak nemcsak a közgyógyellátásra kiadható gyógyszerei költségeihez kaptak segítséget, hanem azon felül a közgyógyellátásra jogosító igazolvánnyal

rendelkező személy a gyógyászati kellékeket, szolgáltatásokat is térítésmentesen igénybe tudta venni. A Ferencvárosi közgyógytámogatásra - ellentétben közgyógyellátással - jogosultak csak a gyógyszerre költhetik a támogatást, egyéb gyógyászati kellékre, szolgáltatásokra már nem vehető igénybe. A közgyógytámogatás esetében a gyógyszertárak által történő beárazás következtében a jogosult által ténylegesen fizetendő összeg kerül megállapításra (legfeljebb 12 000 Ft összegben), ami az eddigi tapasztalataink alapján magasabb az egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szerve által kiszámolt gyógyszerköltségnél.

A 2014. évben közgyógyellátásra 1.118,- fő szerzett jogosultságot, az igazolványok után 29 879 313 Ft került kifizetésre. A 2015. év elejétől 2015. március 01. napjáig közel 300 esetben került megállapításra a méltányos közgyógyellátás. A 2015. március 01. napjával bevezetett Ferencvárosi közgyógytámogatás 2015. december 31. napjáig 656 fő részére került megállapításra, eddig kifizetésre került 21 776 256 Ft.

4.3.3.2. Ferencvárosi gyógyszertámogatás

A Ferencvárosban élő időskorúak részére a 2013. évben bevezetésre került gyógyszertámogatás jövedelem alapján évente két alkalommal, továbbá a kérelmező jövedelmétől függetlenül évente egy alkalommal adható. A támogatás összege személyenként 5.000,- forint.

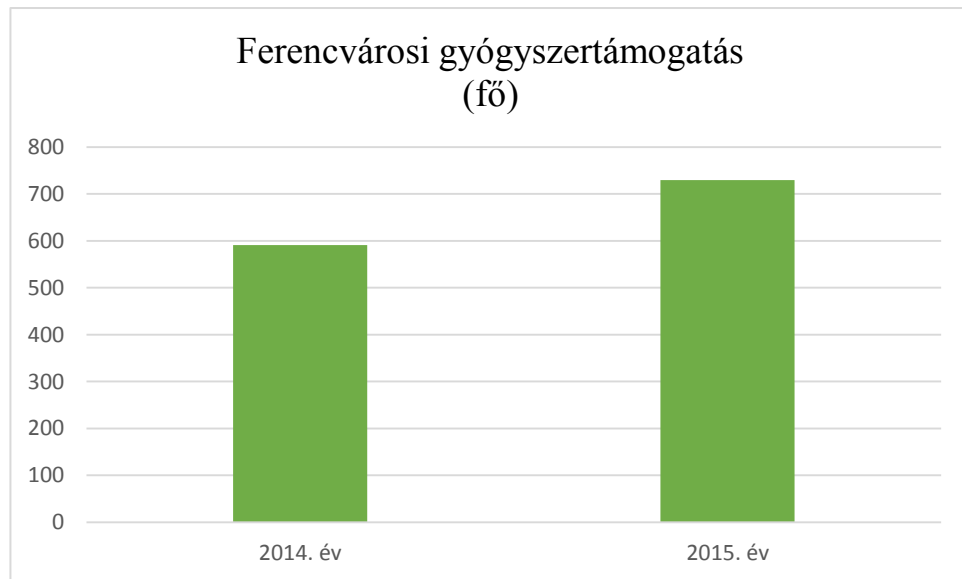
A helyi gyógyszertámogatásra évente két alkalommal jogosult, az a kérelmező aki

- ❖ a kérelem benyújtásakor a hetvenedik életévét betöltötte,
- ❖ ferencvárosi állandó bejelentett lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodik,
- ❖ családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 114.000,- forintot,
- ❖ aki érvényes közgyógyellátásban nem részesül, illetve közgyógytámogatásra nem jogosult.

A helyi gyógyszertámogatásra évente egy alkalommal jövedelmi helyzetére tekintet nélkül jogosult az a kérelmező, aki

- ❖ a kérelem benyújtásakor a hetvenedik életévét betöltötte,
- ❖ ferencvárosi állandó bejelentett lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodik,
- ❖ alanyi-, normatív, illetve méltányossági jogcímen érvényes közgyógyellátásban részesül.

Az előző években a támogatást jövedelmi helyzetükre tekintettel évente két alkalommal, márciusban és szeptemberben, annak, aki közgyógyellátásban részesült évente egy alkalommal szeptember hónapban volt adható. A kérelmeket tárgyév február 28. és augusztus 31. napjáig lehetett benyújtani. 2015. március 1. napjától a kérelmek folyamatos beadására van lehetőség, ugyanis nincs meghatározva a beadási határidő. A kérelmező maga dönti el, hogy a tárgy évben mikor kívánja igénybe venni a támogatást.

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

A 2015. évben a Ferencvárosi gyógyszer támogatás 730 fő részére 5 millió forint összegben került megállapításra.

4.3.3.3. Ferencvárosi rendkívüli támogatás

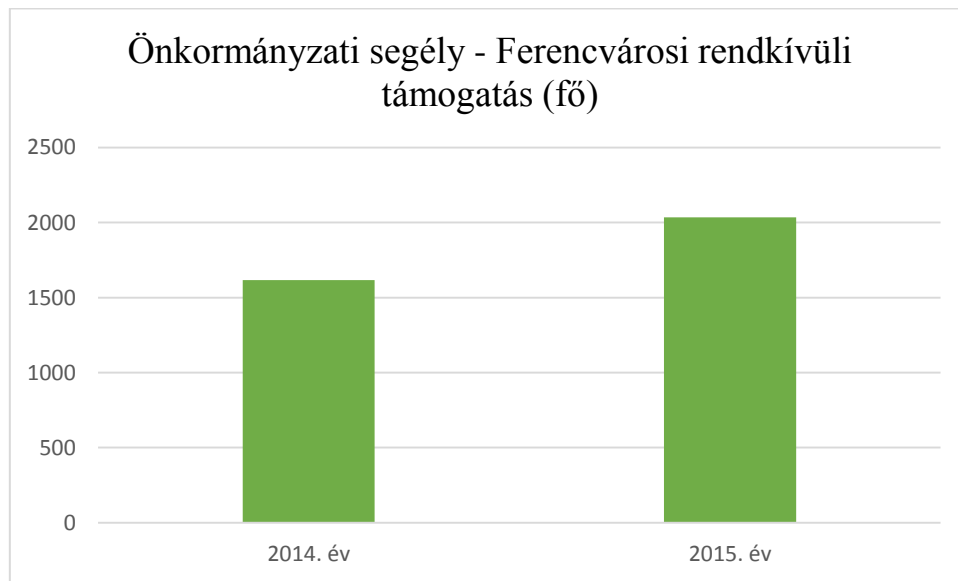
A Képviselő-testület szociális rendeletében eddig is szabályozta a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtható, alkalmanként adható támogatást önkormányzati segély néven. Az önkormányzati segély elnevezés magában foglalta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, valamint az átmeneti és temetési segélyként nyújtott támogatást is. Ez a támogatási forma a továbbiakban is megmaradt a régi szabályokkal, csak a neve változott rendkívüli települési támogatásra.

Ferencváros Önkormányzata rendkívüli támogatást nyújt a kerületben bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére, akik emiatt önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. A létfenntartást veszélyeztető, vagy a rendkívüli élethelyzetet jelentő kiadások különösen: betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez, vagy a gyermek hátrányos helyzetéhez kapcsolódó kiadások.

A támogatás megállapításának összege függ attól is, hogy egy hónapban mennyien nyújtanak be kérelmet és milyen célból kéri a támogatást, illetve a Képviselő-testület által megadott támogatástól, valamint a kérelmező családjában bekövetkezett rendkívüli élethelyzettől (pl: vihar okozta kár, stb.). Az elutasított és az ügyfél által megfellebbezett kérelmek ügyében a Képviselő-testület dönt.

Önkormányzati segély 2015. február 28. napjáig 636 fő részére került megállapításra, 4 040 000 Ft összegben. Ferencvárosi rendkívüli támogatás 2015. március 1. napjától 1 398 fő

részére került megállapítása, 15 350 000 Ft összegben. A megítélt összeg kiutalása a jogosultak részére igény szerint postai úton vagy folyószámlára.

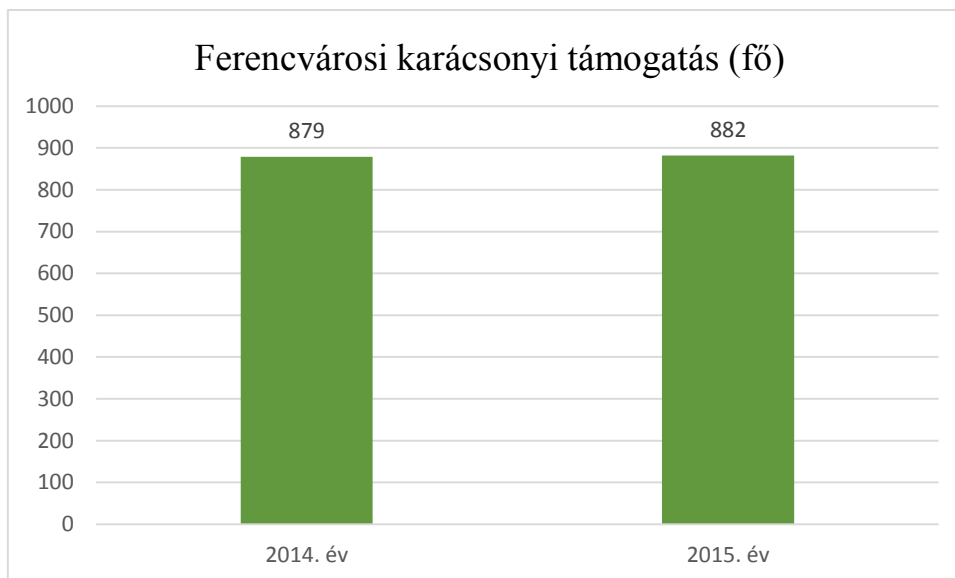
Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

4.3.3.4. Ferencvárosi karácsonyi támogatás

A karácsonyi támogatás hosszú évek óta egy év végi, idényjellegű támogatás a kerületben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek, illetve családok számára. A karácsonyi támogatásra jogosultak köre: a rendszeres nyugellátásban, illetve rendszeres nyugdíjszerű ellátásban részesülők, a tartósan, vagy súlyosan beteg gyermeket nevelők, valamint a 3 vagy annál több gyermeket nevelő családok, az időskorúak járadékában részesülők, és az egészségkárosodásukra tekintettel aktív korúak ellátásában részesülők, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át.

A Ferencvárosi karácsonyi támogatás ez évben is szeptember 15. napjától lehet benyújtani november 30. napjáig. A Képviselő-testület 2014. júniusi ülésén döntött arról, hogy a nagycsaládosok tekintetében kibővíti a karácsonyi támogatásra jogosultak körét, illetve kedvezőbb jövedelmi feltételeket határozott meg, ennek köszönhetően karácsony előtt több családnak tudott az önkormányzat anyagi segítségét nyújtani. 2013. évben a támogatás Erzsébet-utalvány formájában került megállapításra, és az önkormányzati képviselők által került kiosztásra a jogosultak részére. Az Erzsébet-utalvány formájában történő megállapítás 2012. évben került bevezetésre. Ezen időszak előtt is pénzbeli ellátásként került megállapításra a jogosultak részére.

A támogatás 2013. évben még Erzsébet-utalvány formájában került kiosztásra a jogosultak részére, 539 esetben, összesen 5 615 000 Ft összegben. A támogatást 2014. évben 879 fő részére, szintén pénzbeli ellátásként került megállapításra, 7 991 000 Ft összegben.

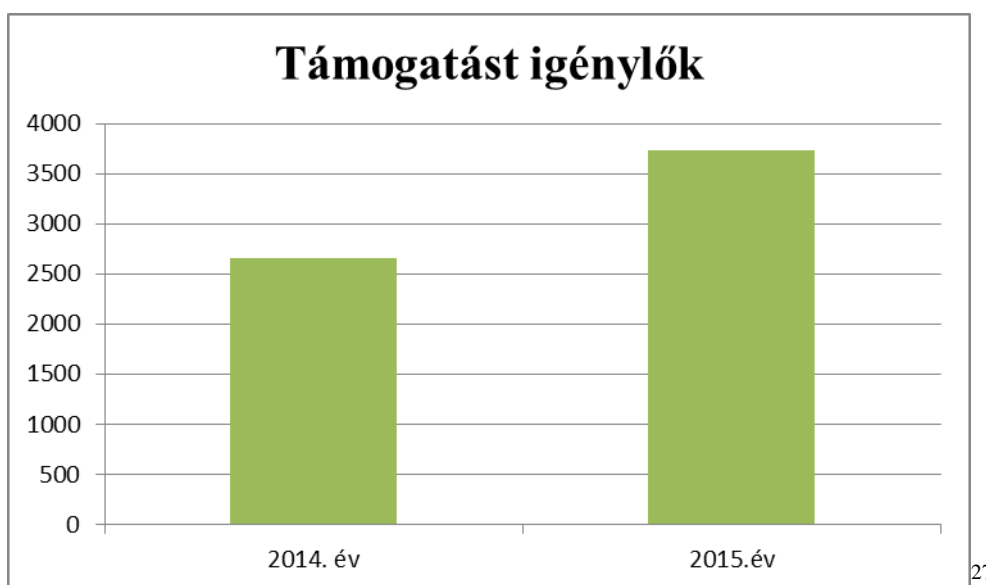
Forrás: Hivatal Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

A 2015. évben valamelyest nőtt az igénybevétel száma, de a fenti adatokból megállapítható hogy tendenciális változás 2013. és 2014. évek között jelentkezett.

4.3.3.5. Ferencvárosi ételmeztámogatás

Az ételmeztámogatás első ízben 2014. évben került bevezetésre, Erzsébet-utalvány formájában és 3 000 Ft összegben. Az ételmeztámogatás a kerületben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező, a tárgyévben a 70. életévüket betöltött személyek, illetve a négy- vagy többgyermekes családok számára nyújtható év eleji, idényjellegű támogatás.

A 2014. évben 2659 személy részére került megállapításra az ételmeztámogatás 3000,- Ft összegben, Erzsébet-utalvány formájában. A 2015. évben 3727 személy részére került megállapításra személyenként 5000,- Ft összegben, összesen 18 635 000,- Ft értékben.

Forrás: Budapest Főváros IX. Kerület Ferencvárosi Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Iroda

²⁷ Az adatok főben értendők

A 2015. évi költségvetési előirányzat a 2014. évben igénybe vett személyek számának megfelelően került meghatározásra. 2015. évben jóval többen vették igénybe a támogatást, és a támogatás összege személyenként 2 000 Ft-tal emelkedett.

4.3.3.6. Ferencvárosi iskolakezdési támogatás

Ferencváros Önkormányzata a 2014. évben bevezetésre került iskolakezdési támogatással továbbra is segítséget kíván nyújtani az iskoláztatással kapcsolatos kiadások viseléséhez. Az iskolakezdési támogatásra jogosultak köre: a gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy a három- vagy többgyermekes, vagy a tartósan beteg gyermeket nevelő családok nappali tagozaton (általános, közép- és szakiskolás) tanuló gyermekei. A támogatás tanulónként egységesen 3.000,- forint, ami a törvényes képviselő kérelemére kerül megállapításra. A kérelem benyújtásának határideje tárgyév szeptember 30. napja.

2014. évben a támogatás 222 esetben (364 személy) került megállapításra, 1 092 000 Ft összegben. 2015. szeptember 30. napjáig a támogatás 208 esetben (340 személy) részére került megállapításra, 1 020 000 Ft összegben, így megállapíthatjuk, hogy a támogatás az előző évhez hasonlóan alakult.

4.3.3.7. Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás

A születési és életkezdési támogatás 2013. évtől kezdődően Start számlára történő utalással, valamint igény szerint készpénzben is segítséget nyújt a gyermeket vállaló családok számára. A támogatás megállapításához a kérelmet a gyermek születését követő egy éven belül lehetett benyújtani. 2015. március 1. napjától változott rendeletünk, mely szerint a támogatás iránti kérelmeket a gyermek születését követő két éven belül lehet benyújtani.

A támogatás összege egységesen gyermekenként 40.000,- forint. A támogatás összegéből minimum 30.000,- forint a gyermek nevére megnyitott start-számlára kerül utalásra.

A támogatás vonatkozásában a tavalyi évhez képest csökkenést tapasztalhatunk. Míg a 2014. évben mindösszesen 212 alkalommal került megállapításra a támogatás, addig a 2015. évben 178 esetben került megállapításra, 7 120 000 Ft összegben. Ennek vélhetően demográfiai okai vannak, valamint történt egy olyan módosítás, mely szerint a 2 éve a kerületben lakók igényelhetik ezt a támogatást. Ennek a módosításnak a célja az volt, hogy kifejezetten a kerületi családokat támogassa Ferencváros Önkormányzata.

4.3.3.8. Gyermekétkeztetési támogatás

Az önkormányzat által működtetett, valamint a nem kerületi működtetésű, állami, egyházi és alapítványi fenntartású köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola) Budapest IX. kerületi állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező szociálisan rászoruló családok nappali tagozatos gyermekei, tanulói részére az étkezésük biztosításához kérelemre gyermekétkeztetési kedvezményt nyújt.

A szociálisan rászorult családok esetében:

- ❖ amennyiben a tanuló családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el az 57.000 forintot, a térítési díj csökkentésének mértéke 25 %,
- ❖ amennyiben a tanuló családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a 42.750 forintot, a térítési díj csökkentésének mértéke 50 %.

A támogatás 2014/2015 tanévben 44 gyermek részére került megállapításra.

4.3.3.9. Jogosítvány és nyelvvizsga megszerzésének támogatása a Ferencvárosban

Az önkormányzat a kerületben legalább egy éve állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező tanulók részére az érettségi letételéig a „B” típusú jogosítvány megszerzéséhez 50.000 forint/fő összegben támogatást nyújtott.

2014. évben a jogosítvány támogatásának összege 40 000 Ft volt, év közben az összeg 50 000 Ft-ra került megemelésre. 2015. évben 4 fővel nőtt az igénybevevők száma, így a támogatás 22 fő részére került megállapításra, 1 097 400 Ft összegben.

2015. március 1. napjától a nyelvvizsga támogatás kikerült a Hivatal hatásköréből, ez időponttól a „deák” közalapítványon keresztül igényelhető. Ezt a típusú támogatást a kerületben 2014. évben 24 fő vette igénybe, 480 000 Ft összegben. A támogatás az érettségi előtt álló fiatalok nyelvvizsga díjához nyújtott legfeljebb 20 000 Ft támogatást. 2015. évben 5 fő vette igénybe a támogatást 100 000 Ft összegben. A nyelvvizsga díjának támogatása minimális összeget vett igénybe, és nagy segítséget nyújtott az érettségi előtt álló fiatalok részére.

4.3.3.10. Ferencvárosi oktatási támogatás

Oktatási támogatás keretein belül az 1-8. osztályban a szükséges taneszköz-csomagot biztosítja, valamint, a 4-12. osztályban az állami támogatáson felül, a szükséges tankönyvek megvásárlásához kiegészítő támogatást nyújt.

Az önkormányzat a kerületben az önkormányzat által működtetett és Budapest IX. kerület közigazgatási területén működő egyházi fenntartású köznevelési intézmények (általános, közép- és szakiskolák) Budapest IX. kerületi állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos tanulói részére

- ❖ az 1-8. osztályban a szükséges taneszköz-csomagot biztosítja, valamint
- ❖ a 4-12. osztályban az állami támogatáson felül, a szükséges tankönyvek megvásárlásához kiegészítő támogatást nyújt.

A közoktatási intézmény adatszolgáltatása alapján történik a támogatás megállapítása, így az érintett tanuló törvényes képviselőjének külön kérelmet nem kell benyújtania. A tanuló részére megállapított kiegészítő támogatás a köznevelési intézmény fenntartója részére kerül utalásra. A hatályos nemzeti köznevelési törvénynek köszönhetően az évi rendszerességgel tankönyvtámogatásban részesülő gyermekek száma csökken (állami finanszírozás felmenő rendszerű). 2014/2015. tanévben 1018 tanuló részesült, a 2015/2016. tanévben pedig várhatóan 901 tanuló részesül az önkormányzat által biztosított tankönyvtámogatásban.

Az önkormányzat a Budapest Főváros IX. kerület közigazgatási határán kívül működő köznevelési intézményekben (általános iskolák) tanuló, Budapest IX. kerületi állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos a 4-8. osztályában tanulók részére a család jövedelmi helyzetétől függetlenül legfeljebb 10.000,- forint erejéig segítséget nyújt a tankönyvek árának kifizetéséhez. 2014. évben a támogatás 69 gyermek részére került megállapításra, 779 117 Ft összegben. 2015. évben 44 gyermek részére 496 000 Ft összegben.

4.3.3.11. Köztemetés a Ferencvárosban

Kérelemre a polgármester a Szt. 48. §-a alapján gondoskodik a Ferencváros közigazgatási területén elhunyt személy közköltségen történő eltemetéséről a halálesetről való tudomásszerzést követő 21 napon belül, ha

- a) nincs vagy nem lelhető fel az eltemetésre köteles személy, vagy
- b) az eltemetésre köteles személy az eltemetésről nem gondoskodik.

A polgármester az eltemetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítési kötelezettsége alól részben vagy egészben különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén mentesítheti. Különös méltánylást érdemlő körülmények akkor állnak fenn, ha az eltemetésre köteles személy megfelelően igazolja, hogy a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetén 250 %-át nem haladja meg.

A család, a közeli hozzátartozó és az egyedül élő fogalmára az Szt. 4. § (1) c)-e) pontjai irányadóak. 2015. évben 116 elhunyt személy esetében került megrendelésre a köztemetés, 11 666 580 Ft összegben.

4.3.4. Települési támogatás Ferencvárosban

2015. február 28. napjával az aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyiratok átadásra kerültek Budapest Főváros Kormányhivatal IX. Kerületi Hivatalához, a továbbiakban ezen ügyekben az önkormányzat hatáskörrel nem rendelkezik, kivéve a tartozással kapcsolatos aktív korúak ellátása ügyek, ugyanis a jogszabály ezeket az ügyeket jegyzői hatáskörben hagyta. A jogszabály által, megszüntetésre került a normatív lakásfenntartási támogatás, oly módon, hogy 2015. január 01. napja után benyújtott kérelmek esetén már csak 2015. február 28. napjáig lehetett megállapítani és folyósítani a támogatást, kivéve a 2015. január 01. napja előtt megállapítottak esetében, ahol a megállapított időpontig folyósítható a támogatás.

Az adósságcökkentési támogatás is megszüntetésre került, vagyis a 2015. február 28. napjáig meghozott döntések alapján, azok lejáratú idejéig kerül még utalásra a támogatás.

A fentebb felsorolt feladatok megszüntetésre kerültek, de a jogszabály (Szt. 25. § (3) bekezdés b) pontja alapján) 2015. március 01. napjától kezdődően megadta a lehetőséget a képviselő-testületek számára, hogy többek között a megszüntetett rendszeres támogatások pótlására is, az Szt-ben (Szt. 45. §) és a települési önkormányzatok rendeleteikben meghatározott feltételek szerint, települési támogatást nyújthassanak rászoruló lakosaik részére.

4.3.4.1. Ferencvárosi jövedelempótló rendszeres támogatás

2015. március 01. napjától az egészségkárosodottak részére nyújtott rendszeres szociális segély - *egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás néven* - egy a járási hivatalok által biztosított ellátás. A döntéshozó célul tűzte ki, hogy azok az igénylők, akik különböző indokok alapján nem tudják igénybe venni az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást is részesüljenek rendszeres jövedelemben. A támogatás célja, hogy az önkormányzat rendszeres pénzbeli támogatásként hozzájáruljon, az aktív korú, hátrányos

munkaerő-piaci helyzetű, egészségkárosodott és az állami támogatásból kieső személyek megélhetéséhez. A támogatás annak a Ferencváros közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező és ott életvitelszerűen élő aktív korú személynek nyújtott rendszeres ellátás, aki:

- ❖ legalább 30 %-os mértékben egészségkárosodottnak minősül és az egészségkárosodottságuk mértéke nem éri el az 50 %-ot, vagy munkaképesség csökkenésének mértéke legalább 40 %-os és a munkaképesség csökkenésük mértéke nem éri el az 67 %-ot,
- ❖ gyermeket vár és terhessége 12. hetét betöltötte,
- ❖ pszichiátriai vagy szenvedélybetegsége miatt rendszeres orvosi kezelés alatt áll

és az állami foglalkoztatási szervvel a kérelme benyújtását megelőző két éven belül legalább egy év időtartamig együttműködött, feltéve, hogy a családjában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 25.650,-Ft-ot.

A jövedelempótló rendszeres támogatás a kérelem benyújtásának napjától kezdődően határozatlan időre kerül megállapításra. A támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállása évente legalább egyszer felülvizsgálatra kerül.

A támogatás összege:

- ❖ egyedül élő kérelmező esetében: havi 20.000,-Ft,
- ❖ gyermeket egyedül nevelő esetében: havi 22.000,-Ft,
- ❖ családban élő kérelmező esetében: havi 18.000,-Ft.

4.3.4.2.Ferencvárosi közüzemi díj és közös költség támogatás

Célja, hogy az önkormányzat pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a közös költség, a villanyáram, a víz- és gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat, a szemétszállítás havi költségeinek megfizetéséhez. A támogatás havi összege nem önkormányzati tulajdonú lakás esetében egységesen 2.500 Ft, míg önkormányzati tulajdonú lakás esetében 1.500 Ft, mely összeget a polgármester 12 hónapra állapítja meg és azt követően a kérelmező által megjelölt társasház vagy szolgáltató számlájára havonta kerül átutalásra.

A támogatást olyan személy kaphatja, aki Ferencvárosban bejelentett lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen is itt él, valamint a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg nyugdíjminimum 300%-át, a háztartás egyik tagjának sincs vagyona, továbbá a kérelmező a helyben elismert lakásnagyság szerinti nagyságú lakásban lakik.

4.3.4.3.Ferencvárosi fűtéstámogatás

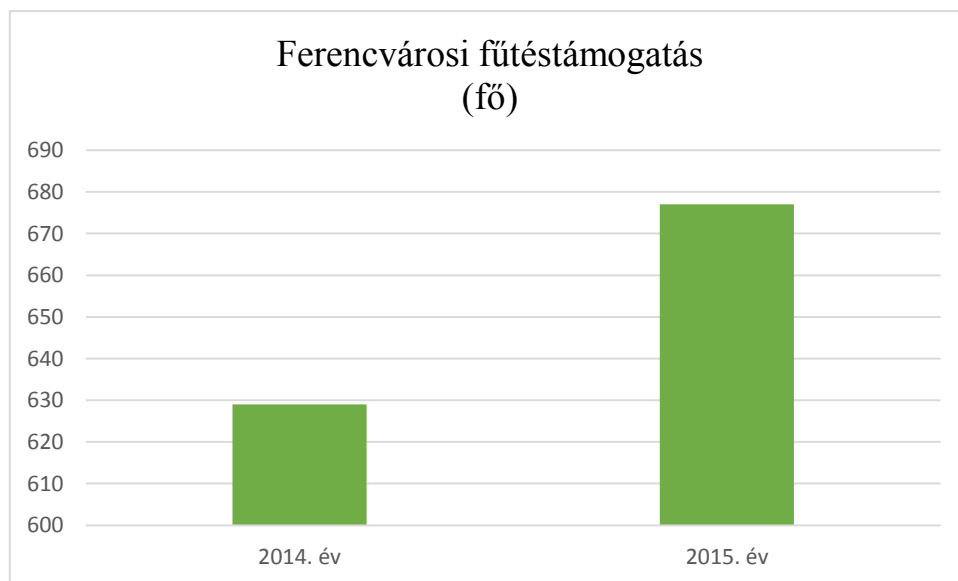
Célja, hogy a lakás céljára használt ingatlan tekintetében az októbertől márciusig terjedő fűtési időszakra az önkormányzat pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a fűtés céljára igénybe vett gázfogyasztás, távhőfelhasználás, elektromos áram-, tüzelőolaj-, fa- és szén-, valamint PB gáz fogyasztás havi költségeinek megfizetéséhez. A támogatás összege havi 2.000 Ft, mely összeget a polgármester állapítja meg és azt követően a gáz-, távhő-, illetve elektromos szolgáltató részére, vagy a tüzelőolaj, fa- és szén-, vagy a PB gázfogyasztást

igazolóló kérelmező választása szerint bankszámlájára vagy lakáscímére kerül havonta átutalásra.

A támogatást olyan Ferencvárosban bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen itt élő személy kaphatja, akinek a háztartásában az egy főre jutó jövedelem havonta nem haladja meg

- ❖ egyszemélyes háztartás esetén, ha nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül a kérelmező a nyugdíjminimum 350%-át
 - ❖ többszemélyes háztartás esetén, ha minden személy nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül és a háztartásban együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a kérelmező a nyugdíjminimum 300%-át
 - ❖ gyermekét egyedül nevelő személy esetén, ha a háztartásban együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 300%-át
 - ❖ háztartásában tartós betegség vagy súlyos fogyatékoság miatt magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy esetén, ha a háztartásban együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 300%-át
- továbbá a háztartás egyik tagjának sincs vagyona.

Az előzőekben részletezett támogatási forma igényléseinek száma az alábbiak szerint alakult.

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

4.3.4.4. Ferencvárosi lakbértámogatás

Célja, hogy az önkormányzat pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a lakbér havi költségeinek megfizetéséhez. A lakbértámogatás mértéke a jövedelmi viszonyok függvényében a megállapított lakbér 10%-tól 50%-áig terjed, de annak havi összege legalább 1.000 Ft, legfeljebb 10.000 Ft, mely összeget a polgármester 12 hónapra állapítja meg és azt követően FEV IX. Zrt. számlájára havonta kerül átutalásra. A támogatást olyan személy kaphatja, aki Ferencvárosban állandó lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen is itt él, valamint a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg nyugdíjminimum 300%-át, a háztartás egyik tagjának sincs vagyona, továbbá a kérelmező a helyben elismert lakásnagyság szerinti nagyságú lakásban lakik.

2014. év		2015. év	
Fő	Felhasznált összeg (e Ft)	Fő	Felhasznált összeg (e Ft)
526	8.410	472	10.246

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

A 100 % önkormányzati önrésszel megvalósuló támogatási forma vonatkozásában a 2015. évben érdemi módosítás nem volt.

4.3.4.5. Ferencvárosi adósságkezelési szolgáltatás

Célja, hogy az önkormányzat pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a kérelmező adósságának csökkentéséhez, mivel önhibáján kívül az általa lakott lakásra a lakhatással kapcsolatos kiadásaival összefüggő adósságot halmozott fel. Az adósságkezelési szolgáltatásba bevonható, a lakhatással kapcsolatos kiadásokhoz kapcsolódó adósság felső határa nem haladhatja meg a 400.000,-Ft-ot. A támogatás mértéke legfeljebb az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósság 75%-a, összege legfeljebb 300.000,-Ft lehet. A támogatás legfeljebb 18 havi részletekben nyújtható, melyet annak a szolgáltatóknak/szolgáltatóknak folyósítunk ahol a tartozás keletkezett.

Adósságcsökkentési támogatásban részesíthető a Ferencvárosban bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen itt élő személy, ha a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a nyugdíjminimum 300%-át és

- ❖ adóssága legalább 50.000 Ft, vagy közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták és
- ❖ a kérelmező a helyben elismert lakásnagyság szerinti nagyságú lakásban lakik és
- ❖ vállalja az adósságcsökkentési támogatás körébe bevont, őt terhelő adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének a megfizetését és
- ❖ ő maga vagy háztartásának tagja vagyonnal nem rendelkezik, valamint
- ❖ aki vállalja az önkormányzat fenntartásában működő FESZGYI Családtámogató és Gyermekjóléti Központjával történő együttműködést és az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.
- ❖ aki a kérelem benyújtásakor vállalja, hogy amennyiben védendő fogyasztói nyilvántartásba kerül és nincs műszaki akadálya, gondoskodik az előrefizetős fogyasztásmérők felszereléséről a hátralékkal érintett áram-, gázzolgáltatás esetében.

Az adósságkezelési támogatás módosulásával, valamint a Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás bevezetésével - *melynek jogosultsági feltételei nem tartalmazzak jövedelem és lakás nagyság korlátokat* - az igénybevétel csökkent, mivel a tavalyi évben 96 esetben került megítélésre a támogatás, a 2015. csak 60 esetben. Az alacsonyabb igénybevételt a feltételrendszer és a kerületben élők szociális helyzete együttesen okozza. A 8/2015. Rendeletben megállapított m² számok sok esetben jelentik a támogatás gátját, valamint bizonyos esetekben olyan mértékű tartozásokat halmoznak fel, melyeket jelen támogatás nem tud kezelni.

Az adósságcsökkentési támogatásra irányuló kérelem benyújtása előtt előzetesen célszerű felkeresni személyesen a FESZGYI Családtámogató és Gyermekjóléti Központ

adósságkezelési (telefon: 216-0983, cím: 1094 Budapest Balázs B. u. 22/b.), akik segítségével a támogatás további részleteit megismerhetik.

4.3.4.6.Védőoltások Ferencvárosban

A polgármester a legalább kettő éve Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező törvényes képviselő kérelmére a tárgyévben a legfeljebb 3. életévüket betöltő Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére a Ferencvárosi Egészségügyi Szolgálat Kft-n keresztül a kullancs terjesztette agyvelőgyulladás, járványos agyhártyagyulladás, rotavírus okozta hasmenés és bárányhimlő megbetegedési veszély elhárítása céljából beadatható védőoltásokat biztosítja, amennyiben a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének

- a) gyermekét egyedül nevelő szülő esetében 300 %-át (2015. évben 85.500,- Ft),
- b) családban nevelkedő gyermekek esetében 250 %-át (2015. évben 71.250,- Ft).

A polgármester engedélyezheti a fentebb felsorolt védőoltásokat a Budapest IX. kerületi, legalább kettő éve érvényes tartózkodási hellyel rendelkező törvényes képviselő kérelmére, legfeljebb a 3. életévüket betöltött Budapest IX. kerületi tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek részére is engedélyezheti.

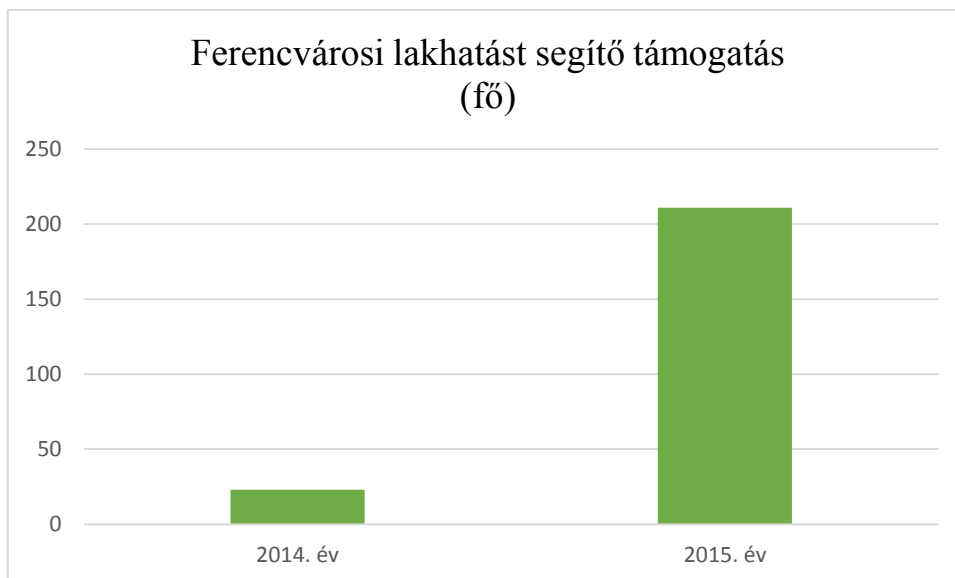
A védőoltásra való jogosultság megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell

- ❖ a lakcímet igazoló hatósági igazolvány másolatát, és
- ❖ a család havi jövedelmének igazolását.

4.3.4.7.Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás

Célja, hogy az önkormányzat pénzbeli támogatást nyújtson a lakhatáshoz kapcsolódó rendkívüli élethelyzetre (például lakásbérleti szerződés felmondása, közös költség és közüzemi díjtartozás, elemi kár, vagy előre nem tervezhető váratlan kiadás) tekintettel. A támogatás összege évente egyszeri alkalommal legfeljebb 100.000 forint támogatás lehet, mely összeget a polgármester állapítja meg és azt követően a szolgáltató részére kerül átutalásra, illetve elemi kár, vagy a lakhatást veszélyeztető váratlan kiadás esetén a kérelmező részére kerül kifizetésre.

A támogatást a 2014. évben 23 fő vette igénybe, amíg a 2015. évben 211 fő. Az előző arálynak megfelelően a támogatás költségei is emelkedtek.

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2015.

4.3.5. Állami gondozottak bérlakáshoz jutása

Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére és megszerzésére vonatkozó szabályokról szóló 7/2006. (III. 10.) számú önkormányzati rendelete 4. § (5) bekezdése értelmében az Egészségügyi Szociális és Sport Bizottság minősített többséggel dönt egyszobás lakás bérbeadásáról évente legfeljebb 5 személy számára az alábbi esetekben:

a) állami gondozottak részér, amennyiben:

- ❖ 30. életévét nem töltötte be;
- ❖ ferencvárosi lakóhelyről került a gyermekvédelmi szakellátásba, ahol megszakítás nélkül igazoltan a 18. életéve betöltése előtt legalább 3 évet töltött,
- ❖ a kérelmező vagy családtagja részére állami gondozott jogcímen lakás bérbeadásra nem került sor.

b) a Lakhatási, Életviteli, Leleki-segítségnyújtási és Egzisztencia-teremtési Közösségi Programban résztvevő személyek harmadik szintű elhelyezéséről a FESZGYI környezettanulmánya és javaslata alapján, együttműködési megállapodás megkötése mellett. Az együttműködési megállapodás feltételeit a bizottság határozza meg, annak betartását a FESZGYI ellenőrzi, és rendszeresen beszámolót készít arról a bizottságnak.

Az Egészségügyi Szociális és Sport Bizottság döntése szerint 2015. évben két személy részére került megállapításra bérlakás. Fenti rendszer a közeljövőben módosításra kerül, a felülvizsgálat jelenleg folyamatban van.

4.3.6. Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése

Az Egészségügyi, Szociális é Sport Bizottság méltányossági körébe tartozó mozgássérültek akadálymentesítése révén évente maximum 2 millió forint összeghatárig lehetőség van a fogyatékkal élők támogatására.

A Humánszolgáltatási Iroda nyilvántartása szerint a 2013. évben 2, a 2014. évben 5, míg a 2015. évben 1 esetben történt meg az akadálymentesítés. Mivel ezt a támogatási formát jelenleg a pénzügyi szakemberek szerint plusz adóteher terheli, a támogatási forma módosítása indokolt a jövőben.

4.3.7. Könyvet házhoz szolgáltatás

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint Ferencváros Önkormányzata között létrejött együttműködési megállapodás értelmében a 65 év feletti, vagy időlegesen, illetve tartósan korlátozott ferencvárosi lakóhellyel rendelkezők számára a „könyvet házhoz” szolgáltatás biztosított. A szolgáltatás értelmében könyvtári dokumentumok, valamint ezek használatát segítő eszközök kerülnek eljuttatásra a rászorulóknak részére.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár beszámolója alapján megállapítható, hogy a 2014. évben 29 fő (1214 kölcsönzött dokumentum). A résztvevők alacsony száma a kommunikációra, vagy az érdeklődés hiányára vezethető vissza. Ahhoz, hogy megállapítható legyen, milyen valós igény mutatkozik a szolgáltatásra egy széles körű tájékoztatásra van szükség, amely során minden érintett értesülhet a lehetőségről.

4.3.8. Ingyenes könyvtárhasználat

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 313/2013. (XII.12.) határozatával jóváhagyta a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Főigazgatójával megkötendő megállapodást, melynek lényege a Ferencvárosban élő nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználatának biztosítása. Ennek alapján a szolgáltatást az érintett kör térítésmentesen 2015. december 31. napjáig veheti igénybe. A szolgáltató beszámolója alapján a 2014. évben összesen 360 fő nyugdíjas, valamint 118 GYES-en lévő szülő vehette igénybe a szolgáltatást.

II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása

1. Alapelvek

Ferencváros szolgáltatástervezési koncepciója felülvizsgálatának megalkotása során az alábbi alapelveket követve határozza meg céljait a vizsgált időszakban:

- ❖ Ferencváros Önkormányzata a fenntartásában jelenleg is biztosított szolgáltatási kapacitását meg kívánja tartani, az elért szakmai színvonalat meg kívánja őrizni, valamint azt tovább kívánja emelni.
- ❖ A lakosság részéről érkező új igények alapján felmerülő ellátási formák biztosításáról igyekszik gondoskodni.
- ❖ A fenntartásában lévő intézményekben megteremti, valamint továbbra is biztosítja a folyamatos feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit.
- ❖ A szociális ellátás területén elsősorban a munkával, jövedelemmel nem rendelkező, valamint alacsony jövedelemmel rendelkezők, továbbá a gazdasági válság következtében díjhátralékkal küszködők ellátását tekinti központi feladatának.
- ❖ A feladatok ellátását szolgáló személyi és tárgyi feltételek mennyiségi növelésén túl minőségében magasabb színvonalú szolgáltatást kíván biztosítani az azt igénybe vevők számára.
- ❖ A Polgármesteri Hivatalon belül törekszik a jogszabályváltozások következtében kialakult Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalával együttműködni a Ferencvárosban élő lakosok igényeinek teljes körű kielégítése, valamint a gyorsabb, hatékonyabb munkavégzés céljából.

Az alapelvek mellett a felülvizsgálat azt a fent részletezett, Alaptörvény által rögzített jogot hivatott képviselni, mely szerint Magyarország törekszik állampolgárai számára megteremteni a szociális biztonságot.

Fentieket szem előtt tartva szükség van az ellátórendszer jelenlegi helyzetének elemzésére, majd a felülvizsgálat által vizsgált rövid időszak vonatkozásában a fejlesztési javaslatok meghatározására.

2. Kijelölt feladatok teljesülése

A szolgáltatástervezési koncepció legutóbbi felülvizsgálata (2013. év) során meghatározott feladatok területén történt főbb intézkedéseket az alábbi táblázat tartalmazza:

Terület	Feladat	Főbb intézkedések
2.1. Kommunikáció	Honlap-fejlesztés (FESZGYI, FEBI)	A kommunikáció nagymértékben fejlődött az utóbbi időben, ezt bizonyítja, hogy „Magyar Minőség Portál 2015” díjban részesült Ferencváros honlapja. Az intézmények honlapja az
	Tájékoztató füzetek elkészítése	
	Civil regiszter bevezetésének vizsgálata	

			igénybevevők rendelkezésére áll.
2.2.	Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsődei férőhelybővítés Korai fejlesztés	A Manó-Lak bölcsődében megvalósult férőhelybővítés nyomán jelenleg 328 férőhellyel tud gazdálkodni a FEBI.
2.3.	Köznevelési intézmények	Tankönyv támogatási rendszer felülvizsgálata	A tankönyv támogatási rendszer felülvizsgálatra került, de a KLIK-ben bekövetkezett/-endő változások miatt arra jövőben újra szükség lehet.
		Tej-kifli támogatás felülvizsgálata	A felülvizsgálatot követően kötött új megállapodás szerint hétfő-csütörtök napon kiflivel, a pénteki napon túró rudival támogatja Ferencváros Önkormányzata a kerületben tanuló rászoruló diákokat.
2.4.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Ellátás módjának felülvizsgálata	Az ellátás módja felülvizsgálatra került, de az ellátás pontos keretei nem kerültek meghatározásra.
2.5.	Házi segítségnyújtás	Plusz feladatok lehetőségének vizsgálata a szolgáltatások keretein belül	A FESZGYI keretein belül a kötelező feladatot ellátják, de a kollégák plusz terhelést nem tudnak vállalni.
2.6.	FESZGYI székhelyének kialakítása	Költözés, Alapokiratok módosítása	A székhely kialakítása napjainkra csaknem befejeződött, de a szükséges engedélyek még nem érkeztek meg.
2.7.	Technikai ellátórendszer egységesítése	Egységes technikai ellátórendszer kialakítása lehetőségének vizsgálata	Az intézményrendszeren belül a működtetési feladatok az iskolák, valamint az óvodák tekintetében a FIÜK-höz kerültek, így a következő időszakban lehetőség lesz annak vizsgálatára, hogy az egységesítés milyen hatással lesz a szakmai működésre.
2.8.	Idősügy	Önkéntes alapon szerveződő időmentori hálózat kiépítése	Az önkéntes hálózat kiépítése folyamatban van.
2.9.	Motiváció/elismertség	Szociális területen dolgozók munkájának fokozottabb elismerése	A szociális területen központilag történt béremelés, valamint az évről évre megrendezendő szociális munka napja, valamint az ezen az alkalmon átadott elismerések növelik a szociális

			területen dolgozók munkájának fokozottabb elismerését.
2.10.	FEGYIŐK	Prevenációs helyiségek kialakításának felülvizsgálata	A H52 Ifjúsági Iroda és Községi Tér (1096 Budapest, Haller utca 52.) kialakításával lehetősége van a kerületi fiatalságnak egy új, szervezettebb formában képviseltetnie érdekeit.
2.11.	Jogszabályalkotás	Helyi rendelet módosítása/új rendelet alkotása	A helyi rendelet megalkotása megtörtént, ellenben – a megváltozott jogszabályi körülmények miatt – szükséges annak további felülvizsgálata.
2.12.	Támogatási rendszer	Támogatások ügymenetének felülvizsgálata	A jogszabályváltozások okozta módosítások miatt a módosítások során az ügymenetek felülvizsgálatra kerültek.
2.13.	Jogszabályváltozások követése	Menekült vagy oltalmazott társadalmi réteg beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatos feladatok megvalósítása	A jogszabályváltozások folyamatos követése, az azoknak történő megfelelés folyamatos mind az Önkormányzat, mind annak intézményei vonatkozásában.

3. SWOT analízis

A SWOT analízis lehetőséget biztosít Ferencváros jelenleg szociális ellátórendszerének bemutatására, helyzetének értékelésére, amely meghatározhatja a további fejlesztések irányát a közeljövőre nézve.

Ferencvárosi szociális ellátó rendszer SWOT analízise²⁸

Erősségek

- Széleskörű, jó partneri kapcsolat a szociális ellátórendszerben részt vevő egyéb szervezetekkel
- Két egyesített intézmény az ellátórendszerben (FESZGYI, FEBI)
- Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Egyházi Kerekasztal, valamint Kábítószer Egyeztető Fórum működik a kerületben
- Referensi rendszer a Polgármesteri Hivatalon belül
- Családmentori hálózat
- Romamentori hálózat
- Könnyen elérhető, széleskörű, magas színvonalú szolgáltatások
- Szakképzett, elhivatott munkaerő
- Az ellátottak száma csökken
- 4 különböző kirendeltségen jelezhetik problémáikat az ügyfelek
- A munkanélküliség száma csökken
- Helyi adókból származó bevételek magasak

Gyengeségek

- Látens rászorulóknak ismeretlen száma²⁹
- Széleskörű tájékoztatás hiánya³⁰
- FESZGYI intézményrendszere fizikálisan tagolt³¹
- Intézményfejlesztési tervek hiánya
- Ferencváros Kártya

Lehetőségek

- Az egyházak száma jelentős Ferencvárosban
- Közösségi szolgálat
- Sok tőkeerős vállalat működik a kerületben
- Civil szervezetek nagy száma Ferencvárosban
- Egyetemek nagy száma a kerületben
- Külső pályázati lehetőségek
- Támogatási rendszer egységesítése
- Önkormányzati TV, Honlap, Újság
- Városrehabilitáció eredményei
- Munkanélküliség csökkentését célzó kormányzati programok
- Tőkeerős gazdasági szervezetek társadalmi szerepvállalása
- Az Önkormányzat számára nem ismert szociális területen működő civil szervezetek száma magas
- További családi napközik létrehozása

Veszélyek

- Az idősök arányának növekedése a kerületben
- Civil szervezetek finanszírozási problémái
- Szegényebb rétegek kriminalizálódása
- Generációváltás a szociális munkások körében
- Jogszabályváltozásokra nem adekvált reagálás

²⁸ SWOT- analízis: magyarul GYELV- analízis, amely során egy adott terület gyengeségei, erősségei, lehetőségei, valamint veszélyei felmérésre kerülnek a jelenlegi helyzet pozicionálása érdekében.

²⁹ Például mélyszegénységben élők.

³⁰ Az ellátórendszer minden résztvevője között (pl.: Önkormányzat-ügyfél, Ügyfél-Intézmény...)

³¹ Igazgatóság, családsegítés külön telephelyen.

A növekedő lakónépesség száma pozitív képet mutat Ferencvárosról, viszont veszélyeket is hordoz magában, mivel a szociális ellátórendszernek válaszokat kell adnia erre a tendenciára. Fel kell készülnie az ellátások nagyobb mértékű igénybe vételére. A munkanélküliség csökkenő aránya, valamint az idősödés folyamata – az országos tendenciához hasonlóan – Ferencvárosban is jelen van. Az idősek számának növekedése válasza kényszeríti a szociális ellátórendszert,³² így a jövőbeni szociális fejlesztések során a teljesség felé Idősügyi koncepció felülvizsgálata kapcsán kiemelt szerepet kell szentelni a szociális ellátórendszer azon belül az intézményrendszer fejlesztésének.

A leromlott környezet nagyobb arányban gerjeszt deviáns magatartásformákat, különösen a gyermekekben. A helyi társadalom átalakulását az önkormányzat sokrétű szociális gondoskodása, roma programja segíti elő, továbbá a gyermekek fejlődését speciális oktatási rendszer szolgálja. Ezekhez közbiztonsági és drogmegelőzési programok is kapcsolódnak. Azonban a differenciált oktatási rendszer sem pótolhatja az egészséges lakást, a rendezett otthont, a nevelésükben kiemelten fontos társadalmi mintákat. E lakossági réteg problémáinak kezelése szociális családgondozást, egyedi programokat kíván. A leromlott környezet ellen Ferencvárosban városrehabilitáció program működik, amelynek keretében felújításra kerülnek a kerület társasházai. Ezt tanúsítva a legjelentősebb – jelenleg futó/napjainkban záródó – beruházás a József Attila Terv, amelynek keretében a Gát u. vonatkozásában több háztömb teljes felújítására kerül sor.

A helyi adókból származó bevételek magasak, ez jelzi, hogy nagyszámú tőkeerős társaság van jelen Ferencvárosban. Emellett tudjuk, hogy az egyházak száma is magas a kerületben. Komoly lehetőség rejlik a velük történő kapcsolatok elmélyítésében, mivel a szociális ellátórendszerbe történő aktív bevonásukkal – az egyházak kapcsolati tőkéjén keresztül – szélesebb rétegekhez, valamint – a társaságok esetleges támogatása útján – komolyabb mértékben támogathatóak a rászorultak. Fentiek mellett több országszerte elismert egyetem (pl.: Budapesti Corvinus Egyetem) működik Ferencvárosban, amelyek révén a fiatalok számára is vonzóvá válik a letelepedés.³³ A civil szervezetek nagy száma, valamint finanszírozási problémái vonatkozásában az Önkormányzat – anyagi lehetőségeihez képest – támogatás útján próbál meg segítséget nyújtani, ellenben bizonyos a Ferencvárosban működő civil szervezetekkel egyáltalán nincs kapcsolat.³⁴ A jelenleg ismert civil szervezetekkel történő kapcsolat erősítése révén az ellátórendszer tagjai közelebb kerülhetnek a civil szférához azon szervezeteihez, akikkel eddig nem sikerült felvenni a kapcsolatot.

Sok esetben az intézmények nem a jelenlegi szolgáltatásra létrehozott helyiségben működnek, az intézményrendszer fizikálisan gyakran tagolt képet mutat. Ezt ellensúlyozza, hogy az önkormányzat évről-évre biztosítja intézményei számára a szükséges karbantartásokat, felújításokat, biztosítva az ellátórendszer zavartalan működését. A továbbiakban intézményfejlesztési tervekben rögzíthetőek azok az igények és lehetőségek, amelyek alapján a szociális és gyermekjóléti intézmények folyamatos fejlesztése látható, tervezhető. A további beruházások megvalósulása érdekében fel kell kutatni és ki kell aknázni a külső pályázati lehetőségeket.

Gyengesége az ellátórendszernek, hogy annak látókörébe nem került személyek, társadalmi csoportok számára a szociális biztonság megteremtése nagyon nehéz. A

³² Lásd „A teljesség felé” Idősügyi koncepció

³³ Ez tovább generálja a lakónépesség növekedését.

³⁴ Semmilyen módon nem került kapcsolatba az Önkormányzattal (nincs támogatási kérelme, kedvezményes bérleti díjú helyisége.)

marginalizálódott és szegény csoportok nem megfelelő szintű szociális ellátása más területeken is súlyos problémákhoz vezethet. E problémák könnyen kriminalizálódhatnak, elmérgesedésük ronthatja a kerület közbiztonságát, általános közhangulatát és arculatát is. A szegregációs folyamatok megállítása, megfordítása, a társadalmi kohézió erősítése, az oktatási, nevelési programok és módszerek tovább fejlesztése, kiterjesztése, az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítása segítik a lakosság életkörülményeinek komplex javítását. A nagyszámú, mértékű és jól célzott helyi támogatások próbálják meg biztosítani az Alaptörvény által előírt szociális biztonság megteremtését Ferencvárosban. A látens, nem elérhető rétegek elérhetőségének, valamint a tájékoztatás rendszerének, módjának felülvizsgálata indokolt.

A széleskörű tájékoztatás folyamatos fejlesztésének elsőrangú célkitűzésnek kell lennie abban az esetben is, ha az már kifogástalanul működik. A kerületben jóllehet a szociális ellátórendszer tagjai között széleskörű, jó partneri kapcsolat alakult ki, de egyre szélesebb és szélesebb társadalmi réteg számára kell elérhetővé tenni a magas színvonalú szolgáltatások vonatkozásában minden szükséges információt. Ferencvárosban a 9.Tv, a Ferencváros újság, valamint a Ferencváros Honlapja is részletes információkat nyújt a szociális ellátórendszer tagjairól, elérhetőségükről, feladataikról. Két egyesített intézmény működik azért, hogy a szociális ellátórendszer által nyújtott szolgáltatások mindenki számára hozzáférhetőek, elérhetőek legyenek, mivel mind a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatain (az első pontban részletezett 4 kirendeltség), mind az intézményekben teljes körű tájékoztatást adnak a rászorultak lehetőségeiről. A rendszert alapjaiban működtető alkalmazottak³⁵ nagy hivatástudattal rendelkeznek, így közvetlenül hozzájárulnak a szakmai fejlődéshez. A szociális ellátórendszer résztvevői között létrejött kapcsolati rendszer – mind formális mind informális szinten – jól működik, így támogatva a hatékony ügyintézését. A rászorulókat, valamint a szociális ellátórendszer tagjai érdekeinek képviseletében Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Egyházi Kerekasztal, illetve Kábítószer Egyeztető Fórum, referensi rendszer, valamint család-, és romamentori hálózat működik a Ferencvárosban. A kerületben bevezetett Ferencváros Kártya továbbfejlesztése kapcsán fontos, hogy szociális feladatok is hozzá legyenek rendelve. A kártya vonatkozásában gyengeség, hogy nem történt szociális feladat hozzárendelve. Felül kell vizsgálni, hogy milyen az ellátórendszer nyújtotta támogatás, segély igénybevételének racionalizálására van lehetőség a kártya funkcióinak bővítése révén.

A köznevelési rendszerbe bevezetésre került közösségi szolgálat komoly lehetőségként jelenik meg a szociális ellátórendszerben. Önkormányzatunk elsőként dolgozta ki annak rendszerét, hogy a kerületi tanulókat a közösségi szolgálaton keresztül bevonja a kerületi intézmények működésébe. A kerületi intézmények és civil szervezetek által felajánlott lehetőségeket folyamatosan kiajánlja és koordinálja az iskolák felé. A teljesség felé Idősügyi koncepció és a z Ifjúságügyi Koncepció megvalósításának egyik fontos eleme a közösségi szolgálat adta lehetőség kiaknázása. Jelenleg 3 iskolában folyik számítógépes képzés az idősek számára a kerületi tanulók bevonásával. A közösségi szolgálat data lehetőségek további kihasználása szükséges egyéb területeken is.

III. Célok, fejlesztési javaslatok

1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén

A Ferencvárosban bemutatott tendenciális változások alapján meg lehet határozni a következő esztendő vonatkozásában követendő irányt. A javaslatok meghatározásánál nem a

³⁵ Jellemzően közalkalmazottak, kormánytisztviselők, köztisztviselők.

végrehajtás operatív folyamata, hanem a stratégiai, koncepcionális fogalmazásmód került a fókuszba. A Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálatának következő évében továbbra is magas minőségben kell ellátnia, valamint kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbi területekre:

- ❖ a kommunikáció további hatékony fejlesztése a szociális ellátórendszer vonatkozásában az érintettek között,
- ❖ a látens, a szociális ellátórendszer látókörében nem megjelenő rászoruló társadalmi réteg elérése, támogatása,
- ❖ az eddig kiépített szociális alapszolgáltatások fenntartásával a szakmai színvonal további emelésével, a civil szervezetekkel való szorosabb, szélesebb körű együttműködés, a kiépített kapcsolatrendszer fenntartása, illetve további szélesítése,
- ❖ az adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonása azon ferencvárosi lakosoknak, akik a gazdasági válság következtében a lakhatást veszélyeztető, a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralékkal rendelkeznek, továbbá az adósságcsökkentéshez kapcsolódóan a közüzemekkel a napi együttműködési gyakorlat továbbfejlesztése,
- ❖ az internet használók megnövekedett aránya miatt fontos, hogy a Polgármesteri Hivatal különös figyelmet szánjon az elektronikus ügyintézésre és elektronikus elérhetőségére, a számítógéppark fejlesztésére.

2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2016. évre

	Terület	Feladat	Határidő	Felelős
2.1.	Köznevelési intézmények	Tankönyv támogatási rendszer felülvizsgálata	2016.július 31.	Polgármesteri Hivatal, KLIK,
2.2.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Ellátás módjának felülvizsgálata	2016. március 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.3.	FESZGYI székhelyének kialakítása	Költözés, Alapokiratok módosítása	Az épület átadását követő 60 nap	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.4.	Jogszabályalkotás	Helyi rendelet módosítása/új rendelet alkotása	2016. március 31	Polgármesteri Hivatal
2.5.	Család/roma mentorok továbbfoglalkoztatása	A család/roma mentorok feladatainak felülvizsgálata	2016. március 31.	Polgármesteri Hivatal
2.6.	Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése	A támogatást jelenleg külön adó terheli, így szükséges annak módosítása	Helyi rendelet soron következő módosítása	Polgármesteri Hivatal
2.7.	„Idős koreközpont” kialakítása	Közösségi tér létrehozása idősek részére	2016. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.8.	Iskolai szociális munka	Igény felülvizsgálata, valamint a megvalósítás lehetőségeinek vizsgálata	2016. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.9.	Idősek átmeneti gondozóháza/nappali ellátása	Feladat-ellátás lehetőségeinek felülvizsgálata	2016. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.10.	Demens betegek nappali ellátása	Feladat-ellátás lehetőségeinek felülvizsgálata	2016. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.11.	Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsődék kihasználtságnak felülvizsgálása	2016. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FEBI

2.1. Köznevelési intézmények

A köznevelési intézmények vonatkozásában nyújtandó támogatások rendszere a jogszabályváltozásokat követően felülvizsgálatra szorul. Ennek keretében szükség van a tankönyvtámogatás és a sporttámogatások rendszerének egyeztetésére a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal. Ennek oka, hogy a KLIK tájékoztatása szerint a jövőben nem lesz lehetősége szerződéskötésre.

2.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jövőben indokolt a szolgáltatás ellátásának formáját felülvizsgálni, hogy az a továbbiakban is jogszabályszerűen, racionálisan, költséghatékonyan működő, a kerület lakosságának érdekeit képviselő ellátás lehessen.

2.3. FESZGYI költöztetése

A József Attila Terven belül felújításra került Budapest IX. Lenhossék u. 7-9. szám alatti épület fog otthont adni a FESZGYI központjának, így egy központi szociális egységet létrehozva a József Attila Terv akcióterületén. A költözés koordinálásában, az alapiratok módosításában a Polgármesteri Hivatal koordináló szerepet fog betölteni.

2.4. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások területén

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete szociális rendeletében szabályozza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások feltételrendszerét és juttatási körét. A Képviselő-testület rendelete az ide vonatkozó jogszabályokon túlmenően saját forrásból egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat is meghatározott, illetve a méltányossági körbe – a szakbizottság döntési kompetenciájába - tartozó juttatások körét megtartotta.

2015. március 01. napjától az Szt. és a Gyvt. módosítása miatt módosult szabályok miatt indokolt az újonnan bevezetett szociális támogatási rendszer felülvizsgálata, A szabályozás célja, hogy a szociális ellátórendszer átláthatóbbá váljon, a nyújtható támogatási formák száma, valamint az ügyfelek adminisztratív terhei csökkenjenek. A helyi önkormányzati rendelet módosítása, illetve az új rendelet alkotása jelenleg felülvizsgálat alatt van.

2.5. Család/roma mentorok továbbfoglalkoztatása

Az előzőekben a József Attila Tervből megvalósuló mentorok továbbfoglalkoztatása vonatkozásában indokolt tevékenységük felülvizsgálata, és ennek megfelelően további szerepük meghatározása.

2.6. Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése

Nevezett támogatási forma jelenleg adóköteles, mely jóval megnöveli a támogatás anyagi, valamint adminisztrációs költségeit, így annak felülvizsgálata indokolt.

2.7. „Idős karközpont” kialakítása

Egy olyan közösségi tér, találkozási pont kerülne a kerületi 60 év felettieknek kialakításra, ahol kisebb létszámú programok is megvalósulhatnak majd. Ennek működési koncepciója felülvizsgálat alatt van.

2.8. Iskolai szociális munka

A feladat profilját tekintve jellemzően a gyermekjóléti ellátáshoz, valamint az ifjúsági irodához integrálható, de a további részletek kidolgozása indokolt a következő évben. Annak vizsgálata, hogy szükség van-e, és ha igen mekkora a köznevelési intézményekhez delegált szociális munkások munkájára egy előzetes felmérés után becsülhető meg. Az igények felmérése mellett komoly feladatot jelenthet a szükséges forrás fedezetének megteremtése (*pl.: pályázati út*).

2.9. Idősek átmeneti gondozóháza/nappali ellátása

Az idősek átmeneti gondozóháza jelenleg 12 fővel működik Ferencvárosban. Az ellátásra bőséggel lenne igény, sok nehéz helyzetbe került idős jelenleg várólistán van. A következő időszakban előttünk álló feladat a bővítés szakmai és finansziális lehetőségeinek vizsgálata.

A nappali ellátás területén továbbra is központi cél, hogy minél nagyobb arányban bevonják az időseket a foglalkozásokba, a közösségi életbe.

2.10. Demens betegek nappali ellátása

A demens betegek nappali ellátása jelenleg nem ellátott terület Ferencvárosban, de szakmailag megállapítható, hogy nem szerencsés ezen ügyfeleket az időskorúak nappali ellátásába integrálni. A szakmai, finansziális lehetőségek felülvizsgálata fentiek miatt ezen a területen is indokolt.

2.11. Gyermek napközbeni ellátása

Jóllehet, hogy az előző időszakban több ízben került sor a kerületi bölcsődék befogadóképességének bővítésére, de a bölcsődék kihasználtságának felülvizsgálata továbbra is indokolt, valamint amennyiben szükséges az igények felmérést követően fel kell térképezni, hogy milyen források bevonásával van lehetőség további bővítésre.

IV. Mellékletek

1. számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról

1. sz. táblázat:

A Főváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2014. január 01.

Életkor	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	megoszlása (%)	fő	megoszlása (%)	Fő	megoszlása (%)
- 14	117 690	14.6	111 531	11.9	229 221	13.1
15 - 29	149 473	18.5	151 553	16.2	301 026	17.3
30 - 49	270 538	33.5	280 678	29.9	551 216	31.6
50 - 59	94 360	11.7	113 249	12.1	207 609	11.9
60 -X	174 994	21.7	280 599	29.9	455 593	26.1
Összesen:	807 055	100.0	937 610	100.0	1 744 665	100.0

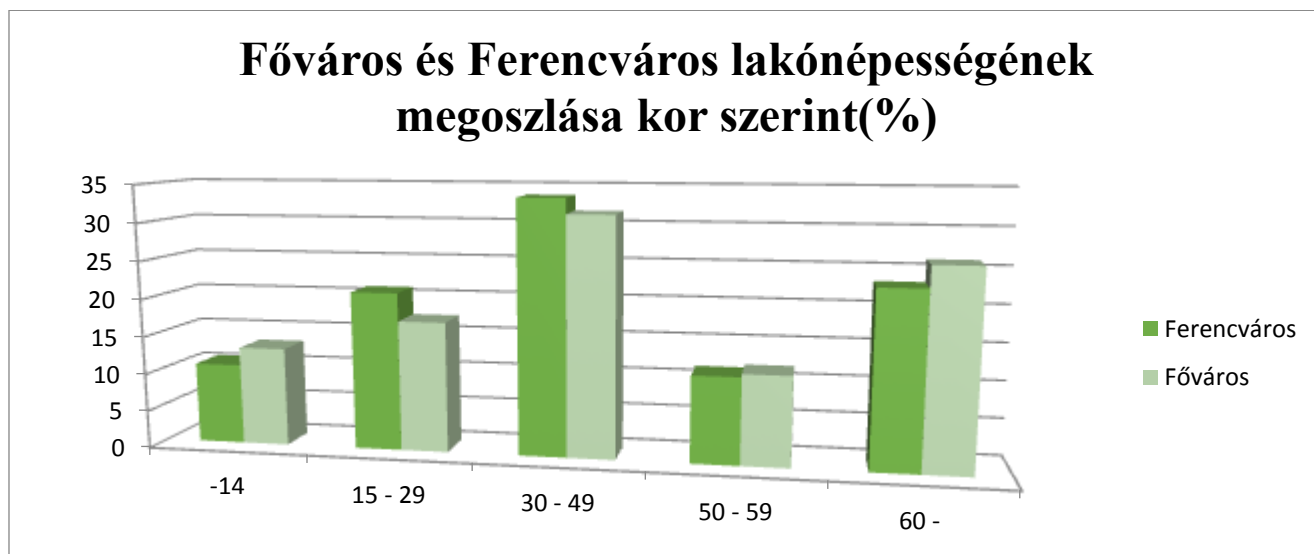
Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

2. sz. táblázat:

Ferencváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2014. január 01.

Életkor	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	megoszlása (%)	fő	megoszlása (%)	Fő	megoszlása (%)
- 14	3 214	11.8	3 092	9.8	6 306	10.7
15 - 29	6 088	22.3	6 322	20.0	12 410	21.0
30 - 49	9 868	36.1	9 954	31.4	19 822	33.6
50 - 59	3 138	11.5	3 675	11.6	6 813	11.5
60 -	5 031	18.4	8 637	27.3	13 668	23.2
Összesen:	27 339	100.0	31 680	100.0	59 019	100.0

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

3. sz. táblázat:**A népesség arányának alakulása Ferencvárosban**

Időszak	Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő)	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2000.	62 182	61 955	15 672
2001.	61 013	60 392	15 184
2002.	60 323	59 093	14 889
2003.	59 666	57 851	14 469
2004.	59 728	57 085	14 219
2005.	59 854	57 220	13 988
2006.	59 992	56 715	13 839
2007.	60 892	56 762	13 734
2008.	61 576	56 091	13 620
2009.	62 708	55 844	13 540
2010.	63 268	55 407	13 437
2011.	63 697	55 093	13 361
2012.	58 016	55 472	13 332
2013.	58 883	55 446	13 485
2014.	59 070	55 384	13 633

Forrás: KSH., Tájékoztatói adatbázis, 2015.

4. sz. táblázat:**Az 5 év alatti állandó népesség arányának alakulása Ferencvárosban**

Év	0-5	Állandó népesség	0-5 aránya az össznépességhez viszonyítva %
2006.	2 743	56 715	4,8
2007.	2 766	56 762	4,9
2008.	2 807	56 091	5
2009.	2 890	55 844	5,2
2010.	2 928	55 407	5,3
2011.	3 005	55 093	5,5
2012.	3 019	55 472	5,4
2013.	3 041	55 446	5,5
2014.	3063	55 384	5,5

Forrás: KSH., Tájékoztatói adatbázis

A lakosság életminőségét befolyásoló feltételek változásai**5. sz. táblázat:****Nyilvántartott álláskeresők száma összesen**

Időszak	Ferencváros	Budapest	Országos
2006.	829	20 831	403 439
2007.	974	23 292	445 011

2008.	883	24 997	477 351
2009.	1475	41 326	604 576
2010.	1668	45 603	591 278
2011.	1439	42 855	552 308
2012.	1739	45 619	569 261
2013.	1302	36 423	414 273
2014.	1062	32 534	391 040

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2015.

6. sz. táblázat:

Nyilvántartott álláskeresők száma:

2012.		2013.		2014.	
Budapest	IX. kerület	Budapest	IX. kerület	Budapest	IX. kerület
45 619	1 739	36 423	1 302		

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2015.

7. sz. táblázat

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma és havi átlagos ellátása kerületenként, 2014. évi adatai:

Kerület	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma	Ezer lakosra jutó nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők		A havi teljes ellátás átlagos összege	
		száma	a Budapesti átlag %-ában	forint	a Budapesti átlag %-ában
I.	7 486	303	112,6	143 994	111,7
II.	26 891	301	111,7	149 205	115,8
III.	35 610	279	103,6	132 258	102,6
IV.	25 261	252	93,5	127 189	98,7
V.	7 724	297	110,1	131 747	102,2
VI.	8 777	229	85,1	124 648	96,7
VII.	12 661	230	85,3	117 231	91,0
VIII.	16 835	224	83,0	114 348	88,7
IX.	13 693	232	86,1	123 857	96,1
X.	20 186	256	94,9	123 599	95,9
XI.	40 545	275	102,2	139 435	108,2
XII.	18 555	320	118,6	149 646	116,1
XIII.	29 546	248	91,9	131 493	102,0
XIV.	34 467	277	102,9	131 934	102,4
XV.	23 208	289	107,3	121 292	94,1
XVI.	20 506	282	104,8	127 538	99,0
XVII.	22 809	261	96,9	121 475	94,3
XVIII.	27 923	276	102,3	122 670	95,2
XIX.	17 107	282	104,5	122 924	95,4
XX.	18 727	286	106,0	118 502	91,9
XXI.	21 069	275	102,2	119 294	92,6
XXII.	14 929	275	102,0	126 276	98,0
XXIII.	5 529	248	92,2	116 489	90,4

Összesen	470 044	269	100,0	128 878	100,0
----------	----------------	------------	--------------	----------------	--------------

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

A szociális szolgáltatás, ellátás alakulásának mutatói

Szociális alapellátás

8. sz. táblázat:

A szociális alapellátásban részesülők kerületenként, 2013. év/fő

	Alapszolgáltatásban ellátottak száma: étkeztetésben részesül (helyben fogyasztja vagy elviszi)	Alapszolgáltatásban ellátottak száma: étkeztetésben részesül (lakására szállítják)	Alapszolgáltatásban ellátottak száma: házi segítségnyújtásban részesül
Budapest 01. ker.	154	106	122
Budapest 02. ker.	244	412	339
Budapest 03. ker.	582	258	365
Budapest 04. ker.	64	127	121
Budapest 05. ker.	325	187	186
Budapest 06. ker.	253	296	87
Budapest 07. ker.	364	159	172
Budapest 08. ker.	148	618	172
Budapest 09. ker.	182	99	141
Budapest 10. ker.	225		185
Budapest 11. ker.	449	595	338
Budapest 12. ker.	133	226	221
Budapest 13. ker.	661	472	471
Budapest 14. ker.	326	760	369
Budapest 15. ker.	217	251	222
Budapest 16. ker.	401	399	147
Budapest 17. ker.	195	252	118

Budapest 18. ker.	509	297	294
Budapest 19. ker.	146	155	181
Budapest 20. ker.	308	293	248
Budapest 21. ker.	169	422	188
Budapest 22. ker.	252	88	117
Budapest 23. ker.	51	57	30
Összesen	6358	6529	4834

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

9. sz. táblázat:

Nappali ellátásban részesülők száma 2012.,2013. évi adatok

	2012	2013
	Nappali részesítettek időszerűak	ellátásban részesítettek száma:
		Nappali részesítettek időszerűak
		ellátásban részesítettek száma:
Budapest 01. ker.	114	116
Budapest 02. ker.	135	178
Budapest 03. ker.	939	958
Budapest 04. ker.	172	165
Budapest 05. ker.	275	272
Budapest 06. ker.	37	34
Budapest 07. ker.	567	581
Budapest 08. ker.	276	288
Budapest 09. ker.	171	208
Budapest 10. ker.	275	278
Budapest 11. ker.	253	267
Budapest 12. ker.	156	160
Budapest 13. ker.	1127	1135
Budapest 14. ker.	238	246
Budapest 15. ker.	240	291
Budapest 16. ker.	202	207
Budapest 17. ker.	308	272
Budapest 18. ker.	229	243
Budapest 19. ker.	171	170
Budapest 20. ker.	147	146
Budapest 21. ker.	55	59
Budapest 22. ker.	124	101

Budapest 23. ker.	6	5
Összesen	6217	6380

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2015.

2. számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása

A LÉLEK-Pont és Utcai Szociális Munkás Csoport a FESZGYI Családtámogató és Gyermekjóléti Központján belül működő egység, mely az alábbi nyitva álló helységekben végzi tevékenységét:

1095 Budapest, Mester u. 19.

1092 Budapest, Ferenc krt. 8.

1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.

1094 Budapest, Balázs Béla u. 22/B.

Ferencváros Önkormányzata a kerületben hajléktalanná vált emberek felkarolása érdekében 2012-ben, egy komplex programot indított útjára, melynek célja, hogy kivezető utat, reintegrációt biztosítson a közösség hajléktalanná vált tagjainak, amennyiben sorsuk jobbra fordulása érdekében maguk is erőfeszítéseket kívánnak tenni. E program keretében a FESZGYI Családsegítő Szolgálatának részeként két helyszínen LÉLEK-Pontot működtet. A LÉLEK-Pontok működtetésének elsődleges célja a kerületi hajléktalanok segítségének koordinálása, a LÉLEK-Programban való részvételük támogatása, vagy egyéb segítségi formák igénybevételének támogatása. A hajléktalan emberek számára személyre szóló segítő programot dolgoznak ki a munkatársak és próbálják ezt megvalósítani.

Fő feladatai: működési területén felderítő, és elérési munkát végez, ezt követően a programba vonható hajléktalan egyének és csoportok számára szociális szolgáltatást biztosít, amely többek között áll:

- ❖ a programban részt vevő hajléktalan emberek állapotának, szándékának, helyzetének felmérése, személyre szabott gondozása, mentorálása,
- ❖ foglalkoztathatóságuk, lakhatásuk, nem foglalkoztatási rehabilitációjuk elősegítése, ezen problémájuk megoldásában személyre szabott program (cselekvési terv) kidolgozása,
- ❖ a programban részt vevő hajléktalan emberek tájékoztatása a nappali ellátásokat biztosító intézmények (népkonyha, nappali melegedő, szociális és információs ügyfélszolgálatok, klubok, fürdő- és mosóhelyek, stb.), szállást nyújtó intézmények, egészségügyi intézmények, lehetőségeiről, és szükség esetén közvetítése a megfelelő szociális, egészségügyi ellátórendszerbe,
- ❖ tájékoztatás a nem hajléktalan-specifikus, ám a hajléktalan emberek számára is igénybe vehető támogató intézmények – egészségügyi, szenvedélybetegeket segítő szolgálatok, munkaügyi központok, stb. – igénybevételének módjáról,
- ❖ a hajléktalan egyének és csoportok folyamatos tájékoztatása, informálása (önkormányzati és társadalombiztosítási ellátásokra való esetleges jogosultságukról) mellett szociális és egyéb ügyeik intézése, a kliens képviselése,
- ❖ szociális és mentális gondozásuk biztosítása,
- ❖ közvetett, vagy közvetlen segítségnyújtás szociális, és egészségügyi problémák megoldásában,
- ❖ szociális problémakezelés, ügyintézés, speciális esetkezelés a rendelkezésre álló erőforrásokkal, krízis esetben a közterületen is.

A LÉLEK-Pontok ellátotti köre, működési területe

Azon fedél nélküli személyek, akik Ferencvárosban váltak hajléktalanná, valamint motiváltak sorsuk jobbra fordulása érdekében. A program – Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási és Egzisztenciateremtési Közösségi Program – nem kevesebb célt tűz ki maga elé, mint, hogy kivezető utat keressen és találjon több, jelenleg fedélnélküliként élő

személy számára a hajléktalanságból. Működési területük Budapest IX. kerület közigazgatási területe.

A LÉLEK – Pontok 2014. évi statisztikai adatai

A 2014. évben a LÉLEK-Pontokban (1092 Budapest, Ferenc krt. 8.; 1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.) 244 fő összesen 2360 alkalommal jelent meg és vette igénybe a különböző szolgáltatásokat. 2014-ben 142 fő (az összes igénybe vevő 58 %-a) volt azon ellátottak száma, akik első alkalommal keresték fel és vették igénybe az LÉLEK – Pontok által nyújtott szolgáltatások valamelyikét.

A 2014. évben 463 alkalommal többször keresték fel és vették igénybe a LÉLEK - Pontok által nyújtott szolgáltatásokat, mint a 2013. évben.

A LÉLEK-Pontokat elsődlegesen a különböző ingyenesen igénybevehető (mosási, tisztálkodási, fodrász, jogsegély, pszichológiai tanácsadás) szolgáltatások (699 alkalommal) miatt keresik fel az ügyfelek.

A 2014. évben 536 alkalommal foglalkozási típusú problémákkal – legfőképpen álláskeresési céllal – keresték fel a kliensek a LÉLEK-Pontokat. 445 megjelenési alkalommal elsődleges esetben életvitel problémákkal keresték fel a LÉLEK-Pontokat, azon ügyfelek, akiknek lakhatási típusú problémáik voltak. 400 megjelenési alkalommal fordultak hozzájuk információért, 212 alkalommal keresték fel a LÉLEK-Pontokat azon ellátottak is, akik ügyintézésben kérték munkatársak segítségét, jellemzően szociális pénzbeni- és természetbeli ellátások, társadalombiztosítási ellátások, valamint szociális alap- és szakosított ellátások igénybevételehez kértek segítséget.

PROGRAMOK

LÉLEK-Pont Álláskereső Klub (LÁK)

A LÉLEK-Pont Álláskereső Klubot (LÁK-ot) elsősorban azon hajléktalanok vagy a ferencvárosi Családsegítő Szolgálat valamelyik Csoportjával együttműködő személyek vehetik igénybe, akik a IX. kerületben életvitelszerűen tartózkodnak. A LÁK olyan csoportos foglalkozás, melynek célja, hogy az álláskeresők szakszerű irányítással és rendszeres tevékenységgel elsajátítsák az álláskeresés módszereit annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül megtalálják a számukra legmegfelelőbb munkahelyet.

A szolgáltatás nyújtásának célja az álláskeresésben eredményesen hasznosítható technikák (a meg nem hirdetett állások feltárása, önéletrajzírás, telefonálás munkaadónak, felkészülés a személyes találkozókra, stb.) megismerése, elsajátítása, gyakorlása, valamint aktív és eredményes alkalmazása. Az álláskeresési tanácsadás segítségével fejleszthető az önismeret, megismerhetők a pályázat- és önéletrajzírás fortélyai, az állásinformációk beszerzésének lehetőségei, az állás megszerzésének és megtartásának módjai.

Az Álláskereső Klub célja, hogy az álláskereső álláskeresési képességei és készségei javuljanak.

- ❖ Az álláskereső a felmért tudása, készsége, valamint a munkaerő-piaci ismerete alapján képes legyen önmaga számára reális célállást meghatározni.
- ❖ Képes legyen megfelelően alkalmazni az elsajátított munkahely-feltárási metódusokat mind a nyílt, mind a rejtett munkaerőpiac tekintetében.

- ❖ Az álláskereső képes legyen önállóan önéletrajzot és motivációs levelet írni, álláspályázatot összeállítani.
- ❖ Az álláskereső felkészült legyen az állásinterjúra.
- ❖ Képessé váljon az önálló és aktív álláskeresősre.

Szabadidős programok

A szabadidős programok szervezésénél igyekeztek, olyan programokat választani, ahová az ügyfélkörükbe tartozó ellátottaik a saját erejükből nem tudnának, de szeretnének eljutni. A kulturális programokat követően a résztvevőkkel közösen megvitatták a látottakat és a hallottakat. Sikerült ingyen eljutniuk a Nemzeti Színházba, a Dumaszínházba, a Belvárosi Színház 8 darabjára, a Gózon Gyula Kamaraszínházba az intézmények nagylelkűségének jóvoltából.

Karácsonyi Ünnepség

Hagyománnyá vált, hogy minden év decemberében ügyfeleiknek Karácsonyi Ünnepséget szerveznek a Tűzoltó u-i irodában. 2014. december 15-én került sor az eseményre, melyen 15 ügyfél, illetve a LÉLEK-Pont és Utcai Szociális Munkás Csoport munkatársai vettek részt. A 2013. évhez hasonló foglalkozásokat szerveztek ügyfeleiknek – apró kézműves karácsonyi ajándékokat készítettek közösen, illetve mézeskalácsot sütöttek együtt. Az eseményen résztvevőket egy vendéglátással foglalkozó cég jótékony célú felajánlásának köszönhetően tudták megvendégelni. Az ünnepség keretében munkatársaik szerény ajándékokat adtak át, az ajándékokat magánszemélyek (kerületi lakosok és diákok) adományaiból állították össze.

LÉLEK Lakhatási Támogatás 2014.

(A programot a HKA finanszírozásával valósították meg)

Az egyéni esetkezelés, szakmai munka megkönnyítési érdekében, olyan hajléktalan, vagy a hajléktalanná válás küszöbén álló klienseket vontak be a programba, akikkel már valamilyen segítőkapsolatban állt a LÉLEK-Pont munkatársa (bizonyos szolgáltatásokat vettek igénybe, vagy szerettek volna bekerülni a LÉLEK Program lakhatási elemébe).

A program megvalósítása során 6 család kérelmezte a programba való bekerülését, egy külön erre a célra rendszeresített formanyomtatványon. A szakmai team a beadott kérelmeket elbírálta, és úgy értékelte, hogy mind a 6 család (13 fő felnőtt és 5 fő kiskorú) beadott kérelmeik és a személyes beszélgetések alapján bekerülhetnek a programba. A programba legfőképpen olyan ügyfeleket választottak, akik a hajléktalanná válás peremén álltak, illetve kiskorú gyermeket nevelnek a háztartásukban.

A programba bekerült kliensekkel a támogató szociális munkások egyéni fejlesztési és támogatási megállapodást kötöttek (a megállapodás egy másolati példányát csatoljuk a beszámolóhoz), mely a következőket tartalmazza: az elérendő konkrét cél(oka)t; a célok megvalósítása érdekében az együttműködés módjait (a támogatott és a támogató szociális munkás vállalásait); a lakhatási támogatás kifizetésének rendjét; a rendszeres kapcsolattartás-együttműködés módját és gyakoriságát; a havi megtakarítás, azaz elő takarékoság kötelező jellegű vállalását és összegét.

A havi megtakarítás, előtakarékoság kötelező minimum összege (mind a 6 család esetében) megegyezett a lakhatási támogatásként folyósított összeggel. A lakhatási támogatásként folyósított összegek a program ideje alatt a következőképpen alakultak:

1. hónapban	30.000 Ft/hónap
2. hónapban	25.000 Ft/hónap
3. hónapban	15.000 Ft/hónap.
4. hónapban	10.000 Ft/hónap.

A program megvalósítása során a támogatottak aktívan együtt kellett működnie a támogató szociális munkással, aki lakókörnyezetükben is felkereste a programban résztvevő klienseket. A támogató szociális munkásnak feladata volt, hogy rendszeresen ellenőrizze azt, hogy az ügyfele valóban abban az ingatlanban (albérletben, munkásszálláson) él életvitelszerűen, amire a lakhatási támogatás részére folyósításra kerül.

A program megvalósítása során a következő eredményeket tudták elérni:

- ❖ 6 család, összesen 18 fő esetében megelőzték a hajléktalanná válást,
- ❖ 4 család esetében a támogatási összeggel megegyező megtakarítást tudtak elérni,
- ❖ 1 család plusz munkajövedelemre tudott szert tenni,
- ❖ 2 család nagyobb albérletben tudja megoldani a lakhatását,
- ❖ 2 hajléktalan személy munkásszállásra került,
- ❖ 6 család esetében a lakhatás minőségének javulását érte el a program.

4 család esetében megállapítható, hogy sikeresen, eredményesen zárták a programot.

A program megvalósítása során kudarcokat is el kellett könyvelni, mégpedig 2 család esetében, akik a megtakarítási számlájukon felhalmozott összeghez teljes egészében hozzányúltak, pénzfelvételt kezdeményeztek. Mind a két család olyan élethelyzetbe került, hogy másképp nem tudták volna megoldani a problémájukat (közeli hozzátartozó halála).

3. számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban

- Utcai szociális munkán belül – LÉLEK-Pont működtetése
- Jelzésen lakáson biztosított ellátás
- Támogató szolgálat
- Családmentori Iroda
- Ifjúság segítség
- Bölcsődék alapfeladatain túli ellátásai ³⁶
- Mentori hálózat működtetése
- Ferencvárosi fűtéstámogatás
- Ferencvárosi ételkészítéstámogatás

³⁶ Részletesen a gyermekek napközbeni ellátása részben.

- Ferencvárosi lakbértámogatás
- Ferencvárosi karácsonyi támogatás
- Nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználata
- Ferencvárosi gyógyszer-támogatás
- Tanulóbérlet biztosítása Ferencvárosban
- HPV elleni védőoltás biztosítása Ferencvárosban
- Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás
- Ferencvárosi oktatási támogatás
- Állami gondozottak bérlakáshoz juttatása
- Mozgássérültek akadálymentesítése
- Könyvet Házhoz szolgáltatás biztosítása
- Támogatott lakhatás

4. számú melléklet – Ferencvárosban működő, és Ferencvárossal szorosan együttműködő egyházak:

- Szent Kereszt Plébánia 1091, Budapest, Üllői út 145.	- Budapesti Református Egyetemi Gyülekezet 1093 Budapest, Ráday u. 28.
- Ferencvárosi Assisi Szent Ferenc Plébánia 1092 Budapest, Bakáts tér 13.	- Ferencvárosi Evangélikus Gyülekezet 1096 Budapest, Haller utca 19-21.
- Szent Borbála Kápolna 1097 Budapest, Hentes utca 17.	- Bartók Béla Unitárius Egyházközség 1092 Budapest, Hőgyes Endre utca 3.
- Szent Vince Plébánia 1096 Budapest, Haller u. 19-21.	- Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv templom 1097 Budapest, Vágóhid u. 15.
- Örökimádás Lelkészség 1091 Budapest, Üllői út 77.	- Szim Shalom progresszív zsidó hitközség Ráday utcai Zsinagóga 1092 Budapest, Ráday u. 9.
- Kaniziusz Szent Péter templom 1095 Budapest, Gát u. 4.	- Izraelita Egyház Páva utcai Zsinagóga 1092 Budapest, Páva u. 39.
- Budapest Kálvin téri Református Egyházközség 1091 Budapest, Kálvin tér 7.	- Ferencvárosi Forrás Gyülekezet 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- Budapest Nagyvárad téri Református Egyházközség 1089 Budapest, Üllői út 90.	- Új Élet Gyülekezet 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- Budapest Külső-Üllői út Református Egyházközség 1107 Budapest, Bihari út 9/A.	- A Tan Kapuja Buddhista Egyház 1098 Budapest, Börzsöny u. 11.